01-OIK_PROTI_OIK_01 20/11/18 22:48 Page 2

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Τετάρτη 21 Νοεμβρίου 2018 • Έτος 4ο • Αρ. φύλλου 207* | Εβδομαδιαία Οικονομική και Πολιτική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy/financial | Τιμή: €1,50

Eurobank Cyprus

ΓΕΡΜΑΝΙΑ

Κατεβάζει ταχύτητα η οικονομία

Μετά τη συρρίκνωση της γερμανικής οικονομίας κατά 0,2% το τρίτο τρίμηνο, πλέον δεν είναι εφικτή η επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης 1,8% για το σύνολο του 2018, σύμφωνα με οικονομολόγους κορυφαίων γερμανικών ινστιτούτων. Αποδίδεται στον εμπορικό πόλεμο και στα προβλήματα της γερμανικής αυτοκινητοβιομηχανίας με το πρότυπο εκπομπών αέριων ρύπων. **Σελ. 12**

FOLLI FOLLIE

Τρέχουν να προλάβουν κατασχέσεις

Το Πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψε την αίτηση προστασίας έναντι πιστωτών που είχε υποβάλει η Folli Follie. Πλέον, διοίκηση και ομολογιούχοι οφείλουν να «τρέξουν» άμεσα το σχέδιο αναδιάρθρωσης για να προλάβουν αιτήματα κατασχέσεων. Η Folli Follie κατέβαλε προχθές προκαταβολικά τους μισθούς Νοεμβρίου και το 90% του δώρου Χριστουγέννων. **Σελ. 16**

ΜΑΡΙΟ ΝΤΡΑΓΚΙ

Τέλος στο QE στα τέλη Δεκεμβρίου

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα ολοκληρώσει στο τέλος Δεκεμβρίου το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης, επανέλαβε ο Μάριο Ντράγκι, τονίζοντας πως η επιβράδυνση της οικονομίας είναι «προσωρινή» και πως δεν βλέπει «κανέναν λόγο» για τον οποίο θα μπορούσε να διακοπεί η ανάκαμψη της Ευρωζώνης. Πρόσθεσε ωστόσο ότι ο πληθωρισμός πιθανόν να ενισχυθεί. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Έχεις ευκολία στην Τράπεζα που μπορείς να ενοποιήσεις τα δάνειά σου σε μία δόση.

Έχεις τη δύναμη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΜΕ 150 ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Ανοίγει για το κοινό σήμερα το Nicosia Mall

Το Nicosia Mall ανοίγει σήμερα τις πόρτες του στους καταναλωτές. Στο σύνολο των 82.000 τ.μ στεγάζονται 150 καταστήματα μόδας διεθνών brands, εστιατόρια, fast food, hair spa, καταστήματα τεχνολογίας, καλλυντικών ειδών ταξιδιού, αθλητικών, υπόδησης καθώς και υπηρεσίες όπως η Τράπεζα Κύπρου, το GAP Akis Express και το Time Consept. Φιλοξενείται ο κινηματογράφος PIO και η υπεραγορά Αθηαινίτης. **Σελ. 8**

Οι followers φέρνουν τις μεγάλες χορηγίες

Σε ένα αδιάκοπο... κυνήγι διαδικτυακού κοινού βρίσκονται οι αθλητές. Βλέπουμε να κάνουν χορηγούμενες διαφημίσεις μιας επιτυχίας τους ή κάποιας προσωπικής στιγμής. Στόχος να προσελκύσουν followers. Οσο περισσότερους «ακολούθους» έχουν τόσο περισσότερες ελπίδες συγκεντρώνουν για να βρουν χορηγίες. **Σελ. 22**

Στόχος να ρίξουν τα ΜΕΔ στα 9 δισ.

Πόσο εφικτό είναι να το επιτύχουν οι τράπεζες με ορίζοντα το 2020 και κάτω από ποιες προϋποθέσεις

Πλώρη για να μειώσουν περαιτέρω τα Μη Εξυπουρετούμενα Δάνειά τους έβαλαν οι τράπεζες και κυρίως οι δύο συστημικές, Κύπρου και Ελληνική. Σήμερα το σύνολο των ΜΕΔ ανέρχεται στα 11,5 δισ. Με το στόχο που έχει τεθεί αναμένεται να πέσουν σε μονοψήφιο αριθμό και συγκεκριμένα γύρω στα 9 δισ. έως το 2020. Η προσπάθεια μείωσης των δανείων θα επιτευχθεί κατά βάση με πωλήσεις και τιτλοποιήσεις δανείων (securitisation), με τις εκποιήσεις και με τις ανταλλαγές χρέους με ακίνητα έναντι δανείων. Βασική προϋπόθεση που είναι προϊόν διαλόγου μεταξύ των ίδιων των τραπεζών και των εποπτών τους, είναι η οικονομία να εξακολουθήσει να μεγεθύνεται με αυτούς τους ρυθμούς. Είναι παράμετρος που έχουν προτάξει και οι ίδιες, αναφέροντας πως οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές πρέπει να παραμείνουν ευνοϊκές, δηλαδή να συνεχίσουν να βελτιώνονται οι μακροοικονομικές συνθήκες, να συνεχίσει να μειώνεται η ανεργία, να αυξάνονται οι επενδύσεις, να παραμείνει ισχυρός ο τουρισμός, να μειώνεται το δημόσιο χρέος και να εξακολουθήσει να παρουσιάζει πλεονάσματα η χώρα. **Σελ. 4**

Περισσότερο ρωσικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη

Ο Nord Stream 2, η προέκταση του Nord Stream, θα αυξήσει τις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου στη Γερμανία. Σύμφωνα με την Ουάσιγκτον θα ενισχύσει την ενεργειακή εξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία. Πρόκειται για επένδυση 11 δισ. δολ. και αποτελεί το ένα από τα τρία κολοσσιαία σχέδια που θα ενισχύσουν την επιρροή της Ρωσίας σε Ευρώπη και Ασία. Ο Τραμπ, που επιδιώκει να προωθήσει αμερικανικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη, χαρακτηρίζει τη Γερμανία «όμηρο» της Μόσχας. **Σελ. 10**

Αναμένουν άσπρη μέρα με το θεσμό Black Friday

Προς νέο ρεκόρ πωλήσεων

Πέρσι για πρώτη φορά η κυπριακή αγορά γνώρισε την φρενίτιδα του Black Friday. Ο τζίρος των καταστημάτων σημείωσε αύξηση πέραν του 45%. Φέτος αναμένεται ότι ο τζίρος θα αποτελέσει ρεκόρ. Στο ρυθμό του Black Friday... χορεύουν περισσότερες επιχειρήσεις και αναμένονται προσφορές 20 έως 40%. Ολα τα μέλη του συνδέσμου λιανικού εμπορίου θα συμμετάσχουν, ενώ αναμένεται ότι θα προχωρήσουν σε προσφορές και άλλοι κλάδοι όπως είναι οι αερομεταφορές και τράπεζες. **Σελ. 9**

Με τον ΥΠΟΙΚ πέφτει η αυλαία των ακροάσεων

Αύριο στην Επιτροπή για ΣΚΤ

Με την κατάθεση αύριο του υπ. Οικονομικών Χ. Γεωργιάδη ενώπιον της Επιτροπής που διερευνά τα αίτια κατάρρευσης της ΣΚΤ πέφτει η αυλαία των δημοσίων ακροάσεων. Η κατάθεση του κ. Γεωργιάδη προβλέπεται να είναι μακροσκελής και ίσως να χρειασθεί και δεύτερη μέρα. Η Επιτροπή θα χρειασθεί άλλους τρεις μήνες για να ολοκληρώσει το έργο της. **Σελ. 5**

Προς διπλή αναβάθμιση από DBRS

Την Παρασκευή η αξιολόγηση

Αναμένεται την Παρασκευή το βράδυ η αξιολόγηση από τον καναδικό Οίκο DBRS. Πρόκειται για την τελευταία αξιολόγηση της κυπριακής οικονομίας εντός 2018 και εκτιμάται ότι θα περάσει και αυτός την Κύπρο στην επενδυτική βαθμίδα. Ο DBRS κρατά την Κύπρο δύο βαθμίδες κάτω από την επενδυτική. Την Παρασκευή αναμένεται διπλή αναβάθμιση. **Σελ. 7**

Τα short funds πλήττουν τράπεζες στην Ελλάδα

Με μετοχές μόλις 46 εκατ. ευρώ

«Ποντάρουν» στην πτώση τιμών των τραπεζικών μετοχών διαθέτοντας μετοχές αξίας μόλις 46,3 εκατ. ευρώ, αλλά έχουν καταφέρει να επιφέρουν στις τράπεζες πολλαπλάσιο πλήγμα σε σχέση με το μέγεθος των θέσεων που κατέχουν. Ο λόγος, για τα τρία βρετανικά hedge funds, Lansdowne Partners, Marshall Wace και Oceanwood Capital Management. **Σελ. 16**

Από τις ακριβότερες εμπορικές οδούς η Ερμού

Ο 15ος ακριβότερος εμπορικός δρόμος παγκοσμίως είναι η Ερμού σε ό,τι αφορά τα ενοίκια των καταστημάτων. Το ετήσιο ενοίκιο ενός καταστήματος στην οδό Ερμού ανέρχεται πλέον σε 3.000 ευρώ/τ.μ. ετησίως, έναντι 2.640 ευρώ/τ.μ. πέρυσι. Ο ακριβότερος δρόμος στον κόσμο είναι το Κόζγουεϊ Μπέι στο Χονγκ Κονγκ, με το ετήσιο κόστος ενοικίασης ανά τ.μ. τις 24.606 ευρώ, ενώ το αντίστοιχο ποσό στην 6η Λεωφόρο της Νέας Υόρκης διαμορφώνεται σε 20.733 ευρώ. **Σελ. 12**

ΑΝΑΛΥΣΗ *Του* **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Η Γαλλία στην Ανατολική Μεσόγειο

Το αυξημένο διεθνές ενδιαφέρον για την Αν. Μεσόγειο δεν εξαντλείται στα ενεργειακά, ούτε στον ρόλο των ΗΠΑ. Υπάρχει κινητικότητα και από άλλους σημαντικούς δυτικούς παίκτες και κυρίως από τη Γαλλία, που ενεργοποιείται για τον εντοπισμό και αξιοποίηση των πηγών ενέργειας – που πιθανώς να βρίσκονται στην κυπριακή ΑΟΖ–, αλλά και σε άλλους τομείς, όπως της ασφάλειας αλλά και της οικονομίας.

Κορυφαία στελέχη της γαλλικής κυβέρνησης εκφράζουν ευθέως την υποστήριξή τους στο «κυρίαρχο δικαίωμα της Κύπρου για διερεύνηση και εκμετάλλευση των φυσικών πηγών της», ενώ δεν είναι μόνο ο πρωταγωνιστικός ρόλος της Total, αλλά και η είσοδος και άλλων γαλλικών επιχειρήσεων σε τομείς της κυπριακής οικονομίας, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την κινητή τηλεφωνία.

Αξιοποιώντας, δε, μια αποτελεσματική διπλωματική εκπροσώπηση –ο πρέσβης της Γαλλίας στη Λευκωσία ομιλεί άριστα ελληνικά και είναι καλός γνώστης της περιοχής–, το Παρίσι αναπτύσσει μια πολυεπίπεδη παρουσία στη Μεγαλόνησο, την οποία εντάσσει όλο και περισσότερο στους ευρύτερους σχεδιασμούς για την «επόμενη ημέρα» στη Μέση Ανατολή. Στο πλαίσιο αυτό, προχωρεί και ο ελλιμενισμός γαλλικών πολεμικών πλοίων στην Κύπρο. Στο ενεργειακό παζλ υπάρχει, επίσης, η στήριξη της Ε.Ε. στον αγωγό East Med, αλλά και η υφιστάμενη στενή συνεργασία της Total με την Exxon Mobil στην Ελλάδα.

Παράλληλα, όπως οι ΗΠΑ επιδεικνύουν ενδιαφέρον για έναν δικό τους συμπληρωματικό ρόλο στο τριμερές σχήμα Ελλάδας, Κύπρου, Ισραήλ, σε τομείς όπως η ασφάλεια, έτσι και η παραδοσιακά παρούσα στην περιοχή Γαλλία επιθυμεί την ενίσχυση του ρόλου της μέσα και από την ένταξή της –σε ποιο βαθμό και υπό ποια μορφή, μένει να αποσαφηνισθεί– στην τριμερή συνεργασία Ελλάδας, Κύπρου, Αιγύπτου. Το γαλλικό ενδιαφέρον επιβεβαίωσε η επίσκεψη στη Λευκωσία πριν από δύο μήνες του υπ. Εξωτερικών, Ζαν Ιβ Λε Ντριάν, ο οποίος σημείωσε ευθέως ότι ο πρόεδρος Μακρόν έχει διαμηνύσει με σαφήνεια στον Τούρκο ομόλογό του την ανάγκη περιορισμού των εντάσεων στην Αν. Μεσόγειο, ενώ παράλληλα διαβεβαίωσε «τους Ελληνες και Κυπρίους εταίρους μας για την επαγρύπνηση και την αλληλεγγύη μας».

Υπό αυτό το πρίσμα, δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι και ο Εμανουέλ Μακρόν σχεδιάζει να επισκεφθεί τη Λευκωσία το αμέσως προσεχές διάστημα.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ.6

- **Ανοίγει** η συζήτηση με ΝΑΤΟ, καθώς αναμένεται η Λουτ.
- **Επιμένει** στους ενεργειακούς βρυχηθμούς της η Τουρκία.
- **Σε κατάσταση** εγρήγορσης οι τρεις μεγάλοι για τη ΔΔΟ.

"BDO. What matters to you, matters to us"

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

BDO

02-OIK_SHMEIOMATARIO_KATHI 20/11/18 22:58 Page 2

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Το δίλημμα του μαγνήτη

Μάθαμε να βλέπουμε πάντα τη μια μεριά του μαγνήτη. Η έλξη "μαγνητίζει" από μόνη της τόσο λεκτικά όσο και εννοιολογικά. Γι' αυτό και όταν είναι να προωθήσουμε ευρύτερα την χώρα μας ή πιο συγκεκριμένα κάποιο έργο μας, λέμε πως αποτελεί ή θα αποτελέσει «πόλο έλξης και μπλα - μπλα …», προσθέτοντας την ανάλογη γαρνιτούρα.

Ένας μαγνήτης όμως έχει δύο πόλους: ένα πόλο που έλκει, και ένα πόλο που απωθεί. Αυτή η αλληγορική χρήση της έννοιας και η φυσική μας ροπή στο να βλέπουμε μόνο τον πόλο που έλκει μας οδηγεί σε μια κάπως μονοδιάστατη θεώρηση της ανάπτυξης. Βλέπουμε για παράδειγμα το θετικό της δημιουργίας θέσεων εργασίας, την αύξηση του κύκλου εργασιών, την αύξηση του κέρδους, την αύξηση των εισροών στα κρατικά ταμεία κλπ. Και ενώ όλα αυτά είναι πολύ καλά και εξίσου καλά είναι που τα βλέπουμε, εντούτοις δεν βλέπουμε έγκαιρα τα όχι και τόσο θετικά που η μονοδιάστατη ανάπτυξη φέρνει μαζί της. Κλασικό παράδειγμα είναι η Λεμεσός. Επένδυσε και επενδύει εκατοντάδες εκατομμύρια (το μεγαλύτερο ποσοστό των συνολικών της επενδύσεων) σε ένα μακρύ παραλιακό μέτωπο και σε βάθος που μετά βίας ξεπερνά τα 500μ από την παραλία με αποτέλεσμα να καυχιέται ότι έχει αλλάξει και αλλάζει προς το καλύτερο. Και ουδείς αμφισβητεί ότι το παραλιακό της μέτωπο έχει αλλάξει σε σχέση με πριν. Φυσικά το πόσο ελκυστικό είναι το τι γίνεται γενικώς στη Λεμεσό είναι περισσότερο υποκειμενικό παρά αντικειμενικό και δεν θα μπω σε αυτή τη συζήτηση ή μάλλον μονόλογο, χωρίς να έχω αντίλογο. Αλλά εγώ για να δώσω την θετική μου ψήφο με το κέφι μου, θα ήθελα να δω τι γίνεται και στις γειτονιές πίσω και ανάμεσα από την «γκλαμουριά» των (προδιαγραφόμενων) ψηλών κτηρίων. Και εκεί η Λεμεσός δεν άλλαξε και πολύ από το 1978 που εγώ τουλάχιστον έχω προσωπική άποψη. Αυτό πάλι μπορεί να είναι καλό για κάποιους και για κάποιους άλλους, όχι. Είπαμε τα πάντα είναι σχετικά. Σχετικές φυσικά είναι και οι τιμές πώλησης, αλλά και τα ενοίκια. Και αυτά, αντικειμενικά πλέον, έχουν ξεφύγει … στους επτά ουρανούς. Γεγονός που μας φέρνει σιγά - σιγά στον πόλο απώθησης. Δεν είναι τυχαίες οι φωνές διαμαρτυρίας για το γεγονός ότι όλο αυτό το γκλάμουρ κινδυνεύει να αφήσει άτομα στους δρόμους επειδή πλέον δεν βρίσκουν στέγη εντός των οικονομικών τους πλαισίων για να στεγαστούν – είτε μόνιμα ή προσωρινά. Σε τέτοιο βαθμό που μελετούνται και κυβερνητικά μέτρα άμβλυνσης του προβλήματος πριν γίνει μάστιγα. Επειδή βλέπετε, πλέον ακούνε και τα κοτέτσια πόσο πάνε οι οκέλλες και απαιτούν και αυτές πιο μεγάλη μοίρα στον ήλιο. Λες και το «χθες» δεν συνέβη ποτέ…

Αλλά το πρόβλημα δεν αφορά μόνο ντόπιους αφορά και επενδυτές. Δεν είναι λίγοι που απωθούνται από τις εξωφρενικές τιμές πώλησης και κοιτάνε τελικά αλλού. Την υπόλοιπη Κύπρο φυσικά την βολεύει καθώς άλλες πόλεις καθίστανται «πόλοι έλξης» και ελκύουν «αγοραστές – μέταλλα» από αυτούς που διώχνει η Λεμεσός. No problem there! Αν ο Κύπριος ήταν πιο αποφασιστικός και ταξίδευε πιο εύκολα μεταξύ πόλεων επί καθημερινής βάσης, θα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η χαρτογράφηση των ενοικίων και των αξιών που θα ίσχυε σε ένα τέτοιο καθεστώς. Σίγουρα δεν θα θύμιζε πολύ την έως τώρα χαρτογράφηση. Γι' αυτό είναι καλό η ανάπτυξη να είναι και πολυδιάστατη και ανθρωποκεντρική και αειφόρα, με σεβασμό στο περιβάλλον, με σεβασμό σε όλους. Όταν όλα αυτά γίνονται με ένα ισοζύγιο τότε οι δύο πόλοι αποδυναμώνονται και δρουν εναλλακτικά οριακά, τόσο όσο να μην δημιουργούν πρόβλημα, είτε σε τοπικό επίπεδο ή σε εθνικό επίπεδο. Και σε εθνικό επίπεδο φάγαμε πολλές σφαλιάρες. Σκεφτείτε μόνο ότι κάποτε ήμασταν πόλος έλξης offshore εταιρειών…

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Αναδύεται νέος κόσμος

Ποια είναι τα συμπτώματα που προσδιορίζουν την παρακμή ή την ακμή; Την πρόοδο από την οπισθοδρόμηση; Τους ανοικτούς ορίζοντες από τη μίζερη περιχαράκωση; Η απάντηση δεν είναι απλή και ούτε, βέβαια, μπορεί να δοθεί σε 350 λέξεις. Ωστόσο, είναι σαφές ότι μια αργή και ορισμένες φορές ορατή αλληλουχία γεγονότων, από τη μια πλευρά στις παρυφές του Ατλαντικού και από την άλλη στον Ειρηνικό, αναδεικνύουν μια τάση σε γεωπολιτικό επίπεδο. Στο Λονδίνο, η Τερέζα Μέι υπόσχεται ότι θα «παραδώσει» στον λαό αυτό που ψήφισε, δηλαδή την αποκοπή από την Ε.Ε., ώστε με αυτά που θα περισσέψουν να χρηματοδοτήσει το σύστημα υγείας. Γαλλία και Γερμανία συμφωνούν ότι πρέπει να δημιουργηθεί ευρωπαϊκός στρατός και ανάλογη αμυντική βιομηχανία. Ειρωνικά, ενώ καταγράφεται όλη αυτή η δημόσια «ευρω-στρατιωτική» συζήτηση, το Βέλγιο ανακοίνωνε την αγορά αμερικανικών μαχητικών F-35.

Στην άλλη άκρη του κόσμου, στο Πορτ Μόρσμπι (το οποίο ονόμασε, προς τιμήν του πατέρα του, ο πλοίαρχος που κατέλαβε την Παπούα-Νέα Γουινέα για λογαριασμό της Βρετανίας), ξεκίνησε χθες η σύνοδος των χωρών της Οικονομικής Συνεργασίας Ασίας-Ειρηνικού (APEC). Η χώρα έχει υποκλιθεί μπροστά στον πρόεδρο της Κίνας Σι Τζινπίνγκ, κάτι που ευλόγως ανησυχεί τις ΗΠΑ, αλλά και την Αυστραλία που παραδοσιακά έλεγχε την υπανάπτυκτη αυτή χώρα, η οποία, όμως, έχει τεράστια γεωπολιτική σημασία. Στον APEC συμμετέχουν, εκτός από τις ΗΠΑ, την Κίνα και την Αυστραλία, η Ρωσία, η Ιαπωνία, ο Καναδάς, νοτιοαμερικανικές χώρες όπως η Χιλή, ενώ ενδιαφέρον έχει εκδηλώσει να συμμετάσχει και η Ινδία. Η Ευρώπη υπάρχει στην Παπούα ως δυσάρεστο απομεινάρι. Η Νέα Ιρλανδία, η Νέα Βρετανία, το αρχιπέλαγος Μπίσμαρκ, το νησί του Μπουγκενβίλ απλώς παραπέμπουν στην εποχή της αποικιοκρατίας. Ενώ το νέο πεδίο ανταγωνισμού για την επιρροή και κυριαρχία μεταφέρεται στο πληθυσμιακό, οικονομικό και στρατιωτικό κέντρο του κόσμου, στην ευρωπαϊκή υποήπειρο επικρατεί μια τάση περιχαράκωσης και, κυρίως, αποπροσανατολισμού. Ο θόρυβος που επικρατεί στην Ευρώπη μοιάζει περισσότερο με επιθανάτιο ρόγχο. Ενώ οι ιστορικές μετατοπίσεις στην Ανατολή θυμίζουν τις ωδίνες του τοκετού ενός νέου κόσμου. Οι ΗΠΑ, λόγω ισχύος και οικονομίας, και η Ρωσία, λόγω γεωγραφίας, θα διαδραματίσουν ρόλο και στον νέο κόσμο. Μια κατακερματισμένη Ευρώπη είναι καταδικασμένη να μείνει στο εξής στη Β΄ κατηγορία.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Η νέα φιλία Αβέρωφ-Νικόλα, οι ψίθυροι και τα σενάρια

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

«Φίλοι για πάντα!»

"Φίλοι για πάντα" είναι η λεζάντα που ταιριάζει κάτω από τη φωτογραφία του Αβέρωφ με τον Νικόλα, από τη χθεσινή τους συνάντηση. ΔΗΚΟ και ΔΗΣΥ φαίνεται να συμφωνούν σχεδόν σε όλα, ενώ οι διαφωνίες τους, που λίγο καιρό πριν ήταν κάτι περισσότερο από φωναχτές, τώρα μοιάζουν σχεδόν ανύπαρκτες. Όχι ότι οι προσωπικές σχέσεις Αβέρωφ - Νικόλα είχαν ποτέ ιδιαίτερο πρόβλημα.

Εκείνο όμως που έδειξε τη δυναμική της σχέσης των δύο κομμάτων είναι η δήλωση του Αβέρωφ "με το ΔΗΚΟ μπορούμε να κάνουμε τη διαφορά σε ριζοσπαστικές μεταρρυθμίσεις που έχει ανάγκη ο τόπος και για κοινωνική δικαιοσύνη".
Μια δήλωση που μάλλον δεν πρόκειται να κάνει ο Άντρος Κυπριανού όταν θα συναντηθεί με τον Νικόλα…

Όπως με πληροφορούν τόσο η Μάνταμ του Φούλη όσο και η ΔΗΚΟαναθρεμμένη Φωτούλα και στα δύο κόμματα συζητούν την νέα άνοιξη στη σχέση ΔΗΚΟ-ΔΗΣΥ. Κάποιοι μάλιστα μιλούν ανοικτά και για ενδεχόμενη συνεργασία και για την προεδρία της Βουλής και για την προεδρία του κράτους που θα ακολουθήσει…

Η προεδρική περιοδεία του Νικόλα θα συνεχιστεί όχι μόνο εντός αλλά και εκτός Κύπρου. Την Παρασκευή θα βρίσκεται στην Αθήνα για συναντήσεις με τον Τσίπρα, τον Παυλόπουλο, τον Καμμένο και τον Μητσοτάκη.

Οι δύο άκρως ενδιαφέρουσες συναντήσεις του στην Κύπρο θα είναι με τον Άντρο, την ερχόμενη Τρίτη και με τον Λιλλήκα, η οποία ακόμη δεν έχει οριστικοποιηθεί…

Άλλη μια φράση ήρθε να στοιχειώσει την καθημερινότητα του Healthy: Οι ΝΑΤΟϊκές εγγυήσεις. Ενώ ο ίδιος ο Πρόεδρος υποστηρίζει πως η μόνη του σχέση με τη συζήτηση που διεξάγεται είναι η δήλωσή του πως δεν απέρριψε ….., ο Άντρος Κυπριανού έχει άλλη γνώμη. Και την έκανε δημόσια γνωστή σε ανοικτή συγκέντρωση ΑΚΕΛικών στη Λευκωσία. Δήλωσε πως ακόμα και στέλεχος του ΑΚΕΛ βολιδοσκοπήθηκε για το ενδεχόμενο εμπλοκής του ΝΑΤΟ στο Κυπριακό. Αποκάλυψε δε ότι τη βολιδοσκόπηση έκανε ανεπίσημα ο Νίκος Χριστοδουλίδης αναφέροντας πως το θέμα απασχόλησε τις εγγυήτριες δυνάμεις σε συνάντηση που είχαν στη Νέα Υόρκη.

Και δεν έμεινε μέχρι εκεί ο Άντρος, αποκάλυψε ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης συζήτησε το θέμα των δύο κρατών και με ξένους και με Κύπριους πολιτικούς ενώ ντόπιος πολιτικός αρχηγός του εκμυστηρεύτηκε ότι πρόσφατα ο Healthy του παρουσίασε κατ' ιδίαν το σχέδιό του για συνομοσπονδία.
Το ιδιαίτερα αποκαλυπτικό χθεσινό ρεπορτάζ της Μαρίνας Οικονομίδου στην "Κ" έχει ήδη πυροδοτήσει αντιδράσεις. Απ' όσα μου είπε ο αγαπητός μου κύριος Πάμπος από τον Λόφο της εξουσίας, το θέμα συζητήθηκε εκτεταμένα και έντονα. Δεν αποκλείεται τελικά το Προεδρικό να μη θελήσει να δώσει συνέχεια αλλά μάλλον δύσκολα θα το αποφύγει αφού το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται να αφήσει το θέμα να πέσει στα μαλακά.

Αντιδράσεις προκάλεσε η πρόσφατη απόφαση του Συλλούρη να ακυρώσει ταξίδι βουλευτών στην Ελβετία "με όλα τα έξοδα πληρωμένα" που είχε διοργανώσει εταιρεία που παράγει βιομηχανική κάνναβη. Εντός του κοινοβουλίου ακούστηκαν σχόλια του τύπου: "Πώς μπορεί ο Συλλούρης να αποφασίζει και να διατάζει ως πατερούλης; Δεν έχουν οι βουλευτές κριτήριο και δεν μπορούν να αντιληφθούν τι αποτελεί χρήσιμη γνώση και τι προσπάθεια επηρεασμού;" Ακούστηκε όμως και ένα άλλο, πολύ πιο δηκτικό: "Μήπως ο Συλλούρης να ασχολείτο πρώτα με το θέμα των βουλευτών που ενώ έχουν Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, συζητούν και ψηφίζουν για τη διαχείρισή τους; Γιατί έχει δύο μέτρα και δύο σταθμά;"

ΚΟΥΪΖ: Ερωτηματικά προκαλεί νέο Tweet του Γιώργου Παμπορίδη για το ΓεΣΥ. Όπως έγραψε χθες δίνοντας συνέχεια στον πόλεμο με τον Σιζό: "Εμένα όσο υπηρέτησα δε με αγάπησε κανένας κρίκος του συστήματος. Ούτε καν το ίδιο μου το κόμμα. Ούτε οι συνάδελφοι μου. Όταν πάω όμως το βράδυ στο κρεβάτι κοιμάμαι ήρεμα και το πρωί βλέπω τα μωρά μου στα μάτια γιατί ξέρω ότι έκανα για τον κόσμο αυτό που μου επέβαλλε η συνείδησή μου". Ποιοι από το κόμμα του δεν τον αγάπησαν και κυρίως, ποιοι από τους συνάδελφούς του, υπουργούς;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Επιμέλεια **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

«Με το ίδιο μέτρο» του Ουίλιαμ Σαίξπηρ από το Φανταστικό Θέατρο

Η παράσταση «Με το ίδιο μέτρο» του Ουίλιαμ Σαίξπηρ που ανεβάζει το Φανταστικό Θέατρο προγραμμάτισε πρόσθετες παραστάσεις, λόγω υψηλής ανταπόκρισης του κοινού. Το έργο του Ουίλιαμ Σαίξπηρ ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Μαγδαλένας Ζήρα και είναι ένα έργο για τη δικαιοσύνη, τη συγχώρεση, την ελευθερία, τον έρωτα, την ψυχή και το σώμα. Θεωρείται ύψιστο παράδειγμα της σαιξπηρικής ιδιοφυίας, καθώς συνδυάζει το ιερό με το γήινο, το υπερβατικό με το χωματένιο, ένα έργο που βάζει τη φθορά απέναντι στην αιωνιότητα. Όπως σημειώνεται στο σκηνοθετικό σημείωμα στο έργο τίθεται το ερώτημα αν μπορεί ο έρωτας να υποταχθεί σε οποιαδήποτε εξουσία και μάλιστα σε ένα σύμπαν όπου ο ερωτικός πόθος καταλογίζεται ως θανάσιμο αμάρτημα, τα πάθη βασανίζουν τους ανθρώπους με ακόμα μεγαλύτερη αγριότητα.

Στο σαιξπηρικό έργο πρωταγωνιστούν οι Πόπη Αβραάμ, Φώτης Αποστολίδης, Έλενα Καλλινίκου, Φώτης Καράλης, Ανδρέας Κέντης, Μυρτώ Κουγιάλη, Ανδρέας Λουκά, Ηρόδοτος Μιλτιάδους, Ελένη Μολέσκη και Πολυξένη Σάββα. Η χορογραφία είναι του Αλέξη Βασιλείου και η μουσική επιμέλεια του Αντώνη Αντωνίου.

Πληροφορίες: Αίθουσα Εκδηλώσεων Ιδρύματος Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ (δίπλα από το Βυζαντινό Μουσείο και την Ιερά Αρχιεπισκοπή, έναντι Παγκυπρίου Γυμνασίου). Παραστάσεις Σάββατο 24 και Κυριακή 25 Νοεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Τηλέφωνο κρατήσεων: 99602428.

«Αριστουργήματα για Κουαρτέτο Εγχόρδων» με μουσικούς της ΣΟΚ

Σε συνεργασία με το Παπαδάκειο Δημοτικό Ωδείο και τον Δήμο Λεμεσού διοργανώνονται συναυλίες μουσικής δωματίου με μουσικούς της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου υπό τον τίτλο «Αριστουργήματα για Κουαρτέτο Εγχόρδων». Θα ακουστούν τα κομμάτια «Η Τέχνη της Φούγκας» και το «Ο Θάνατος και η Κόρη». «Η Τέχνη της Φούγκας» είναι ένα ημιτελές έργο απροσδιόριστης ενορχήστρωσης γραμμένο από τον Johann Sebastian Bach την τελευταία δεκαετία της ζωής του, και θεωρείται η κορωνίδα του πειραματισμού του συνθέτη με μονοθεματικά έργο.

Το κουαρτέτο «Ο Θάνατος και η Κόρη» του Schubert, το οποίο θεωρείται σαν «ένας από τους πυλώνες του ρεπερτορίου της μουσικής δωματίου», γράφτηκε το 1824, αφότου ο συνθέτης είχε διαγνωστεί με σοβαρή ασθένεια. Παίρνει την ονομασία του από το θέμα της δεύτερης κίνησης, το οποίο ο Schubert πήρε από ένα τραγούδι με τον ίδιο τίτλο που είχε γράψει το 1817. Κάποιοι θεωρούν το κουαρτέτο αυτό την κατάθεση του Schubert στον θάνατο. Στα βιολιά η Ay e Karao lan, και η Anna Wrobel, στη βιόλα ο Krzysztof Wrobel και στο βιολοντσέλο η Μιράντα Παπανεοκλέους.

Πληροφορίες: Λευκωσία: Σάββατο 24 Νοεμβρίου, ώρα 5:00 μ.μ. Θέατρο Παλλάς, Πύλη Πάφου, Γωνία Ρηγαίνης και Αρσινόης, Λευκωσία και Λεμεσός Κυριακή 25 Νοεμβρίου, 5:00 μ.μ.Παπαδάκειο Δημοτικό Ωδείο, Γωνία Αχαιών και Χριστοφόρου Γεωργίου, Λεμεσός. Τηλέφωνο 22463144, www.cyso.org.cy

«Άγριος σπόρος» του Γιάννη Τσίρου από το Θεάτρου «Σκάλα»

Με το σύγχρονο νεοελληνικό έργο «Άγριος Σπόρος» του Γιάννη που ανεβαίνει για πρώτη φορά από κυπριακή θεατρική σκηνή έκανε πρεμιέρα το θέατρο Σκάλα στη Λάρνακα. Όπως σημειώνει στο σημείωμά του το Θέατρο Σκάλα μία μικρή ομάδα ανθρώπων, ένας συγγραφέας, ο σκηνοθέτης, τρεις ηθοποιοί, ένας σκηνογράφος, ένας μουσικός και δύο τεχνικοί, κατάφεραν μέσα από ένα απολύτως λιτό σκηνικό να αποδώσουν την πραγματική φύση των ανθρώπων που κατοικούν σε αυτόν εδώ τον άγριο αλλά ευλογημένο τόπο. Μάλιστα, μέσα σε λιγότερο από δύο ώρες ξετυλίχτηκαν όλες οι εικόνες που συνθέτουν την ελληνική και κυπριακή πραγματικότητα και ιδιαιτερότητα. Το θεατρικό τοποθετείται στο εν εξελίξει παρόν, διαπραγματευόμενο παρ' όλα αυτά, θέματα διαχρονικά, όπως ο αγώνας των ανθρώπων για επιβίωση, οι δυσκολίες προσαρμογής στη μεταβαλλόμενη κοινωνική πραγματικότητα, αλλά και οι συγκρούσεις στο πεδίο των σχέσεων τους. Η σκηνοθεσία είναι του Ανδρέα Μελέκη, τα σκηνικά και τα κοστούμια του Λάκη Γενεθλή και τη μουσική επιμέλεια έχει ο Βαλεντίνος Βαλιαντής. Παίζουν οι ηθοποιοί: Σοφοκλής Κασκαούνιας, Άντρεα Δημητρίου, Χριστόφορος Χριστοφόρου.

Πληροφορίες: Κύρια Σκηνή του Θεάτρου «Σκάλα», Παττίχειο Θέατρο «Σκάλα», Κυριάκου Μάτση 15, Λάρνακα. Παραστάσεις κάθε Παρασκευή και Σάββατο, ώρα 8:30 μ.μ. και κάθε Κυριακή, στις 6:30 μ.μ. Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 24652800/1 – 99490102.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»
Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ
Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ** ■ Διεύθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

Φώτα, Κάμερα, Πάμε!

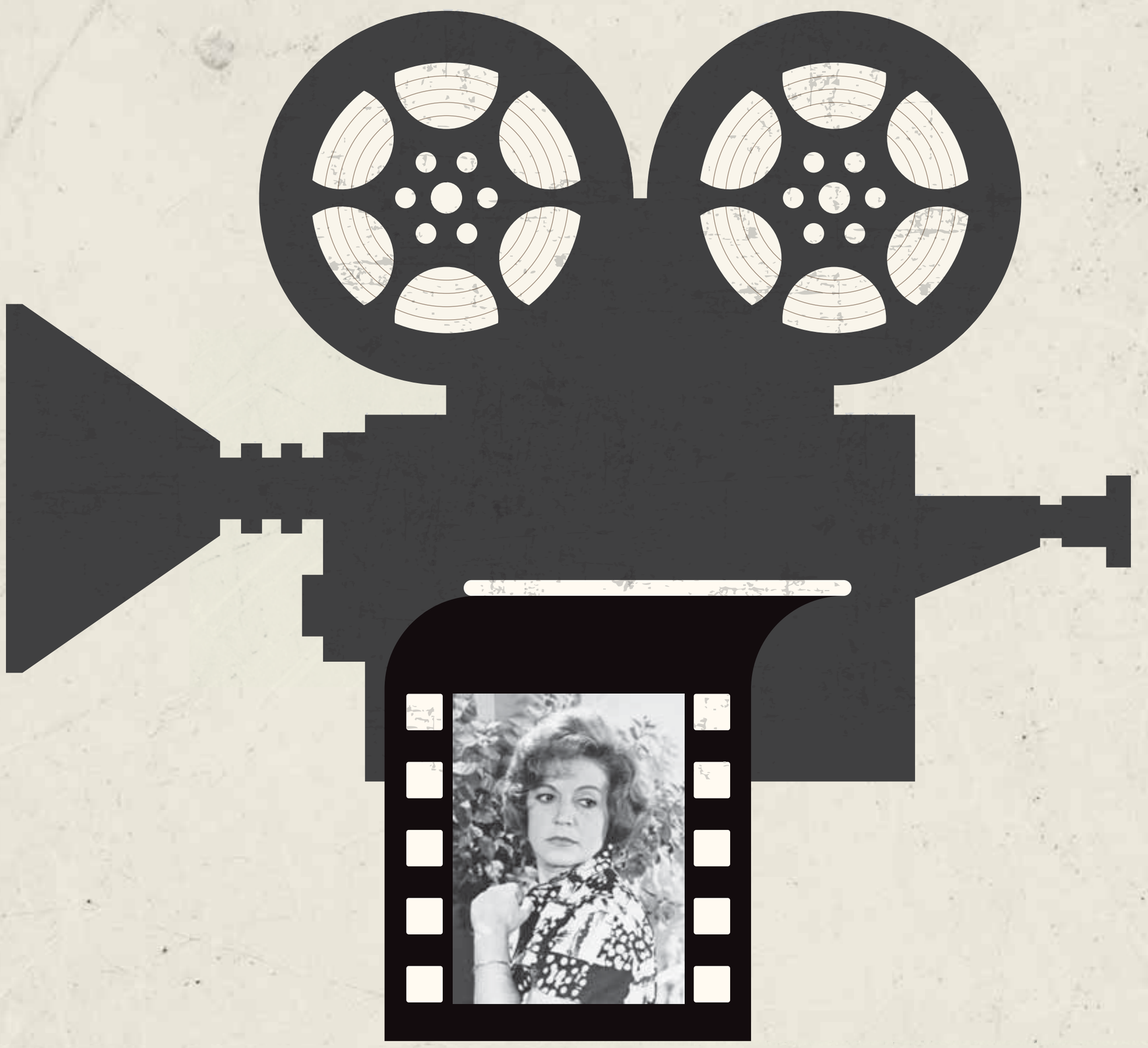

Μεγάλοι Έλληνες Ηθοποιοί

Η νέα εκδοτική σειρά της Καθημερινής μάς ταξιδεύει στη χρυσή εποχή του ελληνικού κινηματογράφου, στην ατμόσφαιρα και στη γοητεία του. Βιογραφίες 15 μεγάλων Ελλήνων ηθοποιών, όπως των Βουγιουκλάκη, Παπαμιχαήλ, Καρέζη, Λάσκαρη, Βέγγου, Αλεξανδράκη, αφηγηματικά γραμμένες, με πλούσιο εικονογραφικό υλικό από τη ζωή και από τις ταινίες τους, οι οποίες εξακολουθούν να συγκινούν μέχρι και σήμερα.

Αυτή την Κυριακή μαζί με την Καθημερινή μη χάσετε τον 2ο τόμο!

04-ΟΙΚ_ΠΟΛΙΤΙΚΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 22:47 Page 4

ΜΕΔ στο 30% βλέπουν οι τράπεζες μέχρι το 2020

Εφικτός στόχος εάν συνεχίσει η οικονομία να μεγεθύνεται με αυτούς τους ρυθμούς

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Οι κυπριακές τράπεζες βρίσκονται μπροστά στην πολύ μεγάλη προσπάθεια περαιτέρω μείωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων τους, με βάση τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει σε ορίζοντα 2 – 3 χρόνων. Βάσει αυτού, στο 30% βλέπουν τα Μη Εξυπηρετούμενά τους οι –δύο πλέον- συστημικές τράπεζες μέχρι το 2020. Δύο τράπεζες που κατέχουν το 80 – 90% του συνολικού δανειακού χαρτοφυλακίου της Κύπρου. Αυτή εξάλλου είναι και η νουθεσία από την ΕΚΤ. Τα εργαλεία αντιμετώπισης των ΜΕΔ που τους δόθηκαν τον Ιούλιο του 2018 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων που επιταχύνουν και κάνουν πιο αποτελεσματικές τις διαδικασίες ανάκτησής τους, αλλά ταυτοχρόνως

Οι Οίκοι Αξιολόγησης Fitch και Standard and Poor's, παρά την αναβάθμιση του αξιόχρεου της Κύπρου, τόνισαν ότι ο τραπεζικός τομέας παραμένει αδύναμος και έχει να διορθώσει πολλά.

και το οικονομικό περιβάλλον που είναι ευνοϊκό, δείχνουν πως θα είναι εφικτός ο στόχος. Η προσπάθεια εξάλλου μείωσης των ΜΕΔ ξεκίνησε «ζεστά» το 2016 μετά την έξοδο της Κύπρου από τις μνημονιακές της υποχρεώσεις. Προς τα τέλη του 2016 είχαν αρχίσει δειλά - δειλά οι δηλώσεις από Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και από Διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης πως για να εξαλειφθούν τα ΜΕΔ της Κύπρου θα χρειαστούν 10 χρόνια προσπαθειών και βαθιών μεταρρυθμίσεων. Τέτοιες μεταρρυθμίσεις και κινήσεις είδαμε από το 2016, με αναδιαρθρώσεις μεγάλων ανοιγμάτων – δανείων, ψήφιση νομοθεσιών, την μετάβαση εκτός τραπεζικού συστήματος των ΜΕΔ της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας (με το κλείσιμό της), αλλά και με πωλήσεις μεγάλων πακέτων δανείων. Πλέον τα ΜΕΔ φτάνουν τα 11,5 δισεκατομμύρια ευρώ στο κυπριακό τραπεζικό σύστημα εάν συνυπολογίσουμε και την πρόσφατη πώληση των 2,7 δισ. ευρώ δανείων που πραγματοποίησε η Τράπεζα Κύπρου με παραλήπτη την Apollo Global Management. Οι δύο μεγάλες τράπεζες, Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα, έχουν τη δεδομένη στιγμή 43,2% και 51,6% ποσοστό ΜΕΔ βάσει των αποτελεσμάτων του πρώτου εξαμήνου του 2018. Όταν δοθεί η έγκριση πώλησης των 2,7 δισ. δανείων από την Τράπεζα Κύπρου, και γίνει και η αύξηση κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας, τα ΜΕΔ της πρώτης θα φτάσουν στο 38%, ενώ της δεύτερης κοντά στο 25%. Πρακτικά δηλαδή, η Τράπεζα Κύπρου αναμένεται να έχει μειώσει τα ΜΕΔ της μέχρι το 2020 κατά 3,5 - 4 περίπου δισ. (συμπεριλαμβανομένης της πώλησης του 2,7 δισ. στην Apollo). Για την Τράπεζα Κύπρου εξάλλου η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου, παραμένει κύρια προτεραιότητά της και σύμφωνα με τα τελευταία της αποτελέσματα αναμένει ότι αυτό θα συνεχιστεί μετά την πώληση δανείων στα επόμενα τρίμηνα με αναθεωρημένο ρυθμό ύψους περίπου 200 εκατ. ευρώ ανά τρίμηνο, καθώς το μέγεθος του χαρτοφυλακίου και το μείγμα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έχουν αλλάξει, όπως αναφέρουν οι ίδιοι, ριζικά. Παράλληλα, όπως έχει αναφέρει η ίδια, η Τρ. Κύπρου συνεχίζει να διερευνά ενεργά και εναλλακτικές επιλογές για περαιτέρω μείωση μέσω αναδιαρθρώσεων.

Η Ελληνική, από την άλλη, ενώ ο λόγος των ΜΕΔ της μίκρυνε αφού έλαβε πολλά υγιή στοιχεία από την ΣΚΤ, τα ΜΕΔ της πλέον είναι στα 20 -25%. Εντούτοις, ενώ τα ΜΕΔ της παραμένουν στα 2,6 δισ. ευρώ σε απόλυτους αριθμούς, αναμένεται να προχωρήσει και αυτή σε πώληση μεγάλου πακέτου δανείων, ύψους 1 δισ. ευρώ περίπου. Άρα, τα ΜΕΔ να μειωθούν στο 10 – 15%. Η προσπάθεια μείωσης των δανείων θα επιτευχθεί σύμφωνα με πληροφορίες κατά βάση με πωλήσεις και τιτλοποιήσεις δανείων (securitisation), με τις εκποιήσεις και με τις ανταλλαγές χρέους με ακίνητα έναντι δανείων.

Η προσπάθεια μείωσης των δανείων θα επιτευχθεί κατά βάση με πωλήσεις και τιτλοποιήσεις δανείων, με εκποιήσεις και με ανταλλαγές χρέους με ακίνητα έναντι δανείων.

Ελληνική: Εχουν γίνει σημαντικά βήματα

Η Ελληνική Τράπεζα και μέσω της Υπηρεσίας Οικονομικών Ερευνών της Τράπεζας, επισημαίνει στην έκθεσή της πως οι κυπριακές τράπεζες έχουν κάνει σημαντικά βήματα για τη σταθεροποίηση του συστήματος και βρίσκονται πλέον σε σταθερότερη βάση. Οι πρόσφατες τολμηρές κινήσεις για τον εξορθολογισμό των ισολογισμών των τραπεζών έχουν μειώσει την αβεβαιότητα στο σύστημα, περιλαμβάνοντας την μεταβίβαση των ΜΕΔ της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας εκτός του τραπεζικού συστήματος, την πώληση ΜΕΔ από την Ελληνική Τράπεζα και την Τράπεζα Κύπρου, την μεταφορά ΜΕΔ από την Alpha Bank Κύπρου εκτός τραπεζικού συστήματος, την πρόσφατη έγκριση νομοθετικών τροποποιήσεων με στόχο τη διευκόλυνση των περαιτέρω πωλήσεων δανείων και την ενίσχυση των εργαλείων για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα και τον σχεδιασμό ενός προγράμματος κοινωνικής πολιτικής (Εστία) από την Κυβέρνηση με στόχο την παροχή οικονομικής βοήθειας σε ευάλωτους δανειολήπτες, που αντιμετωπίζουν προβλήματα (στη βάση εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων) για να ξεκινήσουν να εξυπηρετούν τα χρέη τους.

Βασική προϋπόθεση

Βασική προϋπόθεση των παραπάνω, που είναι προϊόν διαλόγου μεταξύ των ίδιων των τραπεζών και των εποπτών τους, είναι η οικονομία να συνεχίσει να μεγεθύνεται με αυτούς τους ρυθμούς. Είναι παράμετρος που έχουν προτάξει και οι ίδιες, αναφέροντας πως οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές πρέπει να παραμείνουν ευνοϊκές, να συνεχίσουν να βελτιώνονται οι μακροοικονομικές συνθήκες στη χώρα, να συνεχίσει να μειώνεται η ανεργία, να αυξάνονται οι επενδύσεις, να παραμείνει ισχυρός ο τουρισμός, να μειώνεται το δημόσιο χρέος και να συνεχίζει να παρουσιάζει πλεονάσματα η χώρα.

Οι Οίκοι Αξιολόγησης Fitch και Standard and Poor's, παρά την αναβάθμιση του αξιόχρεου της Κύπρου, τόνισαν με τη σειρά τους ότι ο τραπεζικός τομέας παραμένει εξαιρετικά αδύναμος. Υπάρχει χαμηλή ποιότητα ενεργητικού των τραπεζών, σημείωσαν χαρακτηριστικά, με τα υψηλά ΜΕΔ να εξακολουθούν να βαρύνουν τον νέο δανεισμό και την κερδοφορία των τραπεζών.

Και οι μικρές

Εάν αφήσουμε εκτός χάρτη του προβλήματος των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων την RCBBank, την Eurobank Κύπρου και την Ancoria λόγω του ότι έχουν ελάχιστα ή και έως 5%, δράσεις αναμένονται να ληφθούν και από τις μικρότερες τράπεζες. Πηγές αναφέρουν πως η Astrobank σχεδιάζει τρόπους για να επιταχύνει την μείωση των ΜΕΔ της, η AlphaBank Κύπρου βλέπουμε ότι προχώρησε ήδη σε μια κίνηση μείωσης 400 εκατ. ευρώ ΜΕΔ από το χαρτοφυλάκιο της ενώ έπονται και άλλες και η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) είναι σε διαδικασία μεταφοράς των ΜΕΔ της σε κακή τράπεζα. Η USBBank αναμένεται μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2019 να έχει απορροφηθεί πλήρως από την Astrobank.

Όπως και να έχει, μεγάλη ανάσα για τις μικρότερες τράπεζες θα είναι το Κυβερνητικό Σχέδιο Εστία, όπου μπορεί να μην δώσει άμεσα λύση, αλλά θα επανεκκινήσει δάνεια τα οποία ήταν παγωμένα και θα εξυγιανθούν βάσει της αναδιάρθρωσης που θα επιλεγεί για το καθένα. Πρέπει να σημειωθεί πως ο στόχος για 30% δεν έχει τεθεί από τις παραπάνω τράπεζες, η προσπάθεια της μείωσης όμως υπάρχει.

Οι μάσκες, τα σικέ, οι σκοπιμότητες και το ΓεΣΥ

Τον δίαυλο νέων αντιπαραθέσεων άνοιξε η διαδικτυακή διαμάχη μεταξύ Γιώργου Παμπορίδη και Μαρίνου Σιζόπουλου

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Νέες αναταράξεις προκλήθηκαν κατά τις τελευταίες μέρες στο μέτωπο του ΓεΣΥ. Ο διαδικτυακός «πόλεμος» μεταξύ του τέως υπουργού Υγείας Γιώργου Παμπορίδη και του πρόεδρου της ΕΔΕΚ έφεραν στο προσκήνιο διάφορες φημολογίες για ανατροπή του Σχεδίου Υγείας από κομματικούς κύκλους. Συγκεκριμένα η αντιπαράθεση μεταξύ των δύο πλευρών ξεκίνησε όταν ο τέως υπουργός Υγείας, μέσω ανάρτησης του σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης, κατήγγειλε πως ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ με την «φιλική» συμμετοχή βουλευτών άλλων δύο κομμάτων, όπως είπε χαρακτηριστικά, ετοιμάζονται να επιχειρήσουν την ανατροπή του ΓεΣΥ. Και πρόσθεσε: «Περιμένετε να δούμε ποιοι θα έχουν το θάρρος να συνυπογράψουν τις τροπολογίες. Οι μάσκες επιτέλους θα πέσουν». Το γάντι σήκωσε ο Μαρίνος Σιζόπουλος, καταγγέλλοντας τον Γιώργο Παμπορίδη για σικέ παιχνίδια και ότι είναι «εκτός τόπου και χρόνου», με τον κ. Παμπορίδη να ανταπαντά ότι ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ προσπαθεί να κατευθύνει το κόμμα του ενάντια στην μεταρρύθμιση του ΓεΣΥ.

Διαψεύδει ο Σιζόπουλος

Το όλο σκηνικό μεταφέρθηκε και στο τηλεοπτικό τοπίο με τον κ. Σιζόπουλο να δηλώνει πως «όλα αυτά δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, σημειώνοντας, πως αυτό είναι μια προσπάθεια για να στραφεί το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης και η προσοχή προς άλλες κατευθύνσεις μακριά από τον λανθασμένο τρόπο που κάποιοι επιχειρούν, με πρωταγωνιστή τον κ. Παμπορίδη, να εφαρμόσουν το ΓεΣΥ γνωρίζοντας ότι σήμερα με τα προβλήματα που δημιουργούνται υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να καταρρεύσει. Και προειδοποίησε πως ενδεχομένως να βρεθούμε μπροστά σε αδιέξοδα και σε τραγικές συνθήκες όπως έγινε με της Κυπριακές Αερογραμμές και με την Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Σε ερώτηση ποιο συμφέρον μπορεί να έχει ένας τέως υπουργός, ο οποίος δεν πολιτεύεται πλέον, να παρέμβει και να εξαπολύσει μια τόσο σοβαρή κατηγορία σε βάρος της ΕΔΕΚ και του ΔΗΚΟ, ο Μαρίνος Σιζόπουλος απάντησε ότι αυτό ο ίδιος πρέπει να το πει. Από τη στιγμή που δεν είναι εμπλεκόμενος, είπε, πρέπει να εξηγήσει ποιοι είναι οι λόγοι που τον ωθούν, αφήνοντας παράλληλα ανοιχτό το ενδεχόμενο ότι «πίσω από αυτό ενδεχομένως να κρύβονται κάποιες άλλες σκοπιμότητες».

«Περιμένετε να δούμε ποιοι θα έχουν το θάρρος να συνυπογράψουν τις τροπολογίες. Οι μάσκες επιτέλους θα πέσουν», έγραψε ο Γ. Παμπορίδης.

«Ας μη φορτώνουν κάποιοι σε άλλους, την ανικανότητά τους να εφαρμόσουν το ΓΕΣΥ», τονίζει το ΔΗΚΟ.

Ξεκαθαρίζει το ΔΗΚΟ

Τη θέση του κόμματός του θέλησε να ξεκαθαρίσει ο πρόεδρος, Νικόλας Παπαδόπουλος, με αφορμή δημοσιεύματα τα οποία αναφέρουν πως ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ επιδιώκουν αλλαγές στη νομοθεσία του ΓεΣΥ. Ο κ. Παπαδόπουλος, με ανάρτηση του σε μέσο κοινωνικής δικτύωσης, ανέφερε ότι «σε σχέση με τα υποβολιμαία δημοσιεύματα για το ΓεΣΥ υπενθυμίζεται πως το ΔΗΚΟ έχει ψηφίσει κάθε νομοθεσία και κάθε προϋπολογισμό που έχει έρθει στη Βουλή». Ταυτόχρονα θέτει το ερώτημα κατά πόσο κάποιο «άλλο κόμμα της αντιπολίτευσης μπορεί να ισχυριστεί το ίδιο». Τόνισε επίσης ότι το ΓεΣΥ πρέπει να προχωρήσει. Ο κ. Παμπορίδης συνεχάρη τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ αναφέροντας ότι η τοποθέτησή του είναι ξεκάθαρη και ισχυρή. Επίσης, μέσω γραπτής ανακοίνωσης το ΔΗΚΟ αναφέρει: «As μη φορτώνουν κάποιοι σε άλλους, την αδυναμία ή την ανικανότητά τους να εφαρμόσουν το ΓεΣΥ». Σημείωσε δε πως τα προαναφερόμενα δημοσιεύματα είναι αναληθή και απορρίπτονται. «Το Δημοκρατικό Κόμμα ξεκαθαρίζει κατηγορηματικά πως δεν προτίθεται να καταθέσει καμία τροπολογία επί των νομοσχεδίων για το ΓεΣΥ, που έχουν ήδη ψηφιστεί», καταλήγει.

Κάποιοι επιχειρούν με πρωταγωνιστή τον κ. Παμπορίδη να εφαρμόσουν το ΓεΣΥ γνωρίζοντας ότι υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να καταρρεύσει, δήλωσε ο πρόεδρος της ΕΔΕΚ.

Τα σκαλοπάτια του προεδρικού ανεβαίνει ο ΟΑΥ

Εν αναμονή της γραπτής απάντησης του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας και τον υπουργό Υγείας, μετά από τα σχόλια που έλαβε από τους δύο σχετικά με τις προϋποθέσεις που θέτει για να ενταχθεί στο ΓεΣΥ, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα ενημερωθεί για την πορεία υλοποίησης του Συστήματος. Αύριο την Πέμπτη ο ΟΑΥ θα μεταβεί στο Προεδρικό προκειμένου να τον ενημερώσει για τις εξελίξεις αναφορικά με το σχεδιασμό, κάτι το οποίο έπραξε προ ημερών και ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου. Κατά τη συνάντηση αναμένεται να συζητηθούν όλα όσα διαδραματίζονται το τελευταίο διάστημα γύρω από την εφαρμογή του ΓεΣΥ, ενώ δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να συζητηθούν ορισμένα σημεία από τις προϋποθέσεις που θέτει ο ΠΙΣ, χωρίς ωστόσο να αλλοιώνονται τα όσα προνοεί ο νόμος. Από την άλλη, ο ΠΙΣ αναμένεται εντός των επόμενων 24ωρων να ξεκαθαρίσει τα επόμενα βήματά του μετά τις απανωτές απορρίψεις που δέχθηκε όσον αφορά τη θέση του για αύξηση του προϋπολογισμού του Γενικού Σχεδίου Υγείας. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ένα από τα σημεία των προϋποθέσεων του ΠΙΣ που εξετάζεται επισταμένα είναι η ελεύθερη άσκηση της ιδιωτικής ιατρικής στο πλαίσιο του ΓεΣΥ. Αν αυτό γίνει αποδεκτό θα τεθούν πολύ αυστηρά πλαίσια για να αποφευχθεί ο κίνδυνος παραγκωνισμού ασθενών οι οποίοι είναι δικαιούχοι του Συστήματος.

05-ΟΙΚ_ΠΑΙΔΕΙΑ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 20:47 Page 5

Η ώρα του ΥΠΟΙΚ στην Ερευνητική για Συνεργατισμό

Η κατάθεση του Χάρη Γεωργιάδη αύριο ουσιαστικά θα ρίξει και την αυλαία των δημοσίων ακροάσεων

Στην περίπτωση που η κατάθεση του Χάρη Γεωργιάδη δεν ολοκληρωθεί την Πέμπτη, θα ορισθεί και δεύτερη ημερομηνία αρχές Δεκεμβρίου προκειμένου να συνεχισθεί και να ξεκινήσει στη συνέχεια η μελέτη και αξιολόγηση του μαρτυρικού υλικού.

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η παρουσία του υπουργού Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής που διερευνά τα αίτια κατάρρευσης του Συνεργατικού Πιστωτικού Τομέα ουσιαστικά κλείνει τον πρώτο γύρο των εργασιών και ανοίγει το δεύτερο και τελευταίο που θα έχει ως κατάληξη το πόρισμα της Επιτροπής Αρέστη. Η κατάθεση του κ. Γεωργιάδη προβλέπεται να είναι μακροσκελής και ίσως να χρειασθεί και δεύτερη μέρα, κάτι που θα εξαρτηθεί από τον όγκο των θεμάτων που θα διεξέλθει η Επιτροπή αύριο Πέμπτη.

Στην περίπτωση που απαιτηθεί και δεύτερη μέρα ο ΥΠΟΙΚ θα κληθεί να παρουσιαστεί στο «Φιλοξενία» αρχές Δεκεμβρίου ένεκα του βεβαρημένου προγράμματός του το επόμενο διάστημα. Η παρουσία του κ. Γεωργιάδη ενώπιον της Επιτροπής αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον μιας και για πρώτη φορά από τότε που ξεκίνησαν οι έρευνες κυβερνητικός αξιωματούχος θα δώσει την πολιτική διάσταση των όσων προηγήθηκαν αλλά και της κατάληξης που είχαν οι προσπάθειες για διάσωση του Συνεργατισμού. Η κατάθεση Γεωργιάδη αναμένεται να εστιάσει σε ευρύτερα πολιτικά ζητήματα, όπως οι αλλαγές που έχουν συντελεστεί τα τελευταία χρόνια στο τραπεζικό σύστημα. Τα όσα είπε σε συνέντευξή του στην «Κ» στις 11 Νοεμβρίου δείχνουν την κατεύθυνση προς την οποία θα κινηθεί η παρουσία του ΥΠΟΙΚ στο «Φιλοξενία».

Με βάση τους προγραμματισμούς που έχουν γίνει, η Επιτροπή θα χρειασθεί άλλους τρεις μήνες για να ολοκληρώσει το έργο της. Το πόρισμα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς που γίνονται, θα έχει ολοκληρωθεί τέλη Φεβρουαρίου.

«Κριτές οι πολίτες»

Ο Υπουργός Οικονομικών, αναφερόμενος στις αλλαγές που έχουν γίνει και στο τραπεζικό σύστημα της Κύπρου, έφερε ως παράδειγμα τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούσε ο Συνεργατισμός. Κρατώντας αποστάσεις από ζητήματα τα οποία ενδεχομένως να τεθούν από την Επιτροπή αύριο Πέμπτη, επί της αρχής ο κ. Γεωργιάδης υπενθύμισε πως στο νέο περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί οι νοοτροπίες του παρελθόντος δεν έχουν θέση. «Το σημαντικότερο που πρέπει να κατανοήσουμε είναι ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο, το πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζών έχει αλλάξει και γίνεται συνεχώς πιο αυστηρό και πιο απαιτητικό. Καθορίζεται όχι από το κάθε κράτος ξεχωριστά, αλλά σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενώ και η εποπτεία ασκείται από την ΕΚΤ».

Εδώ εμμέσως ο ΥΠΟΙΚ είπε πως οι νέες δομές και διαδικασίες δεν επιτρέπουν παρεμβάσεις του πολιτικού συστήματος, σημειώνοντας με νόημα : «Μπορεί κάποιοι να θέλουν να παραμένουν γαντζωμένοι στα παλιά αλλά για μένα η αλλαγή είναι θετική εξέλιξη, επειδή έτσι θα οικοδομήσουμε πιο στέρεα θεμέλια για την οικονομία και τελικά το κράτος».

Ο Χάρης Γεωργιάδης εμφανίσθηκε να είναι πανέτοιμος για την παρουσία του στην Επιτροπή. «Είμαι στην πολιτική και ξέρω πολύ καλά ποιοι είναι οι κανόνες του παιχνιδιού. Κάνω τη δουλειά μου και είμαι έτοιμος να κριθώ από τα αποτελέσματα. Στο κάτω-κάτω οι πολίτες θα κρίνουν τον καθένα μας».

Η Χρυστάλλα και ο ΠτΔ

Το πέρασμα της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη από την Ερευνητική δεν ολοκληρώθηκε με εντυπωσιακό τρόπο. Η Διοικήτρια, παρά τα όσα είχε πει αρχικά στην Επιτροπή, τελικά δεν της παρέδωσε στοιχεία που να τεκμηριώνουν ότι η ίδια είχε ενημερώσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας την περίοδο 2015-2016 για την κατάσταση που επικρατούσε στην Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα (ΣΚΤ). Εξέλιξη που εξασθενίζει το σενάριο κλήσης του Νίκου Αναστασιάδη στην Ερευνητική Επιτροπή. Πηγές κοντά στις έρευνες υποστηρίζουν που δεν συντρέχουν λόγοι παρουσίας του Προέδρου της Δημοκρατίας στο «Φιλοξενία».

Ωστόσο, οι ίδιες πηγές άφηναν ανοιχτό ένα τέτοιο ενδεχόμενο μόνο στην περίπτωση που εντοπιστούν στοιχεία στα διαβαθμισμένα έγγραφα του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού που αναμένει η Ερευνητική να της παραδοθούν.

Ο δεύτερος γύρος

Η ολοκλήρωση της κατάθεσης Χάρη Γεωργιάδη θα σημάνει ταυτόχρονα και το πέρας των δημοσίων ακροάσεων. Ωστόσο, εάν κατά τη φάση μελέτης των στοιχείων που έχει ενώπιόν της η Επιτροπή προκύψει ανάγκη για συμπληρωματικές καταθέσεις η Ερευνητική θα προχωρήσει με συμπληρωματικές κλήσεις. Από εκεί και πέρα το βασικό κομμάτι του δεύτερου γύρου των ερευνών είναι η μελέτη και αξιολόγηση των καταθέσεων προκειμένου η Επιτροπή να ξεκινήσει τη συγγραφή του πορίσματος. Μια εργασία που όπως εκτιμάται δεν θα ολοκληρωθεί πριν το τέλος του ερχόμενου Φεβρουαρίου.

1+2 καταθέσεις

Σε επίπεδο λειτουργών του Συνεργατισμού η κατάθεση του Σταύρου Ιακώβου, γενικού διευθυντή της ΚΕΔΙΠΕΣ, την Δευτέρα, μπορεί να θεωρηθεί και ως η τελευταία. Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή ενδεχομένως να υπάρξει ανάγκη για συμπληρωματική κατάθεση από δυο στελέχη της Altamira. Η κατάθεση του κ. Ιακώβου περιστράφηκε σε λειτουργικά ζητήματα της ΣΚΤ. Στο κομμάτι της συμφωνίας με την Altamira ο μάρτυρας επί της αρχής υποστήριξε πως η διαδικασία που έπρεπε να ακολουθηθεί ήταν αυτή των δημόσιων προσφορών. Όπως σημείωσε, την περίοδο εκείνη δεν υπήρχε άλλη επιλογή λόγω πίεσης χρόνου. Στο σημείο αυτό ο πρόεδρος της Επιτροπής υπέδειξε πως με βάση τα όσα κατέθεσε ο CEO της Altamira υπήρχαν περιθώρια βελτίωσής της.

Τα έξοδα

Η Επιτροπή επικεντρώθηκε στο θέμα των εξόδων τα τελευταία δυο χρόνια. Επί του θέματος αυτού επικαλέσθηκε τον στόλο 117 οχημάτων που έχει στην κατοχή της η ΚΕΔΙΠΕΣ, διάδοχος κατάσταση της ΣΚΤ. Όπως αναφέρθηκε από την Επιτροπή, 8 αυτοκίνητα έχουν διευθυντές, 22 αυτοκίνητα συν άλλα 26 έχουν κλητήρες και άλλοι υπάλληλοι ενώ πέντε αυτοκίνητα χρησιμοποιούνται από την Ελληνική Τράπεζα.

Ο κ. Ιακώβου ανέφερε στην Επιτροπή πως 51 αυτοκίνητα της ΚΕΔΙΠΕΣ θα βγουν στον πλειστηριασμό. Επίσης η Επιτροπή ήγειρε τα έξοδα διευθυντικών στελεχών που κάλυπτε η ΣΚΤ, όπως γεύματα, καθώς και των εταιρικών πιστωτικών καρτών σε λειτουργούς της ΣΚΤ. Από την Επιτροπή δεν πέρασαν απαρατήρητες οι διαφημιστικές δαπάνες την διετία 2017-2018 οι οποίες, όπως ειπώθηκε, ανήλθαν στα 4 εκατ. ευρώ ετησίως. Ο κ. Ιακώβου ανέφερε στην Επιτροπή πως από το 1 εκατ. ευρώ διαφημιστικές προπληρωμένες που έγιναν το 2018, οι 800.000 ευρώ είναι χρόνος που απέμεινε και ζητήθηκε η επιστροφή του ποσού αυτού από Μέσα Ενημέρωσης. «Δεν ξέρω αν έχουν αυτή τη στιγμή την οικονομική δυνατότητα να τα επιστρέψουν».

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΩΛΟΥ**

Ε.Ε.: ενιαία άμυνα, τεράστια κέρδη

Η Ευρώπη δεν πρέπει να θεωρείται κάτι σαν μία ΜΚΟ, εξαρτώμενη αμυντικά από τις Ηνωμένες Πολιτείες και τα αμερικανικά εξοπλιστικά συμφέροντα. Επιβάλλεται πλέον να κινηθεί με βάση τις δικές της προτεραιότητες και τις δικές της συμμαχίες. Κατά το δυνατόν ανεξάρτητη από την αμερικανική πολιτική, η οποία έτσι κι αλλιώς γυρίζει την πλάτη της στην Ευρώπη, ύστερα από 70 χρόνια στενής οικονομικής και αμυντικής συνεργασίας.

Η επίθεση που εξαπέλυσε ο Τραμπ κατά του Εμανουέλ Μακρόν, μετά τα όσα πολύ σωστά είπε ο Γάλλος πρόεδρος για την ανάγκη της συγκρότησης ευρωπαϊκού στρατού, όσο και εάν ήταν δραματικά άκομψη, εμπεριείχε πράγματι μια πικρή αλήθεια.

Η αμυντική θωράκιση της Ευρώπης γινόταν έως τώρα με χρήματα των Ηνωμένων Πολιτειών και αυτό το καθεστώς δαπανών (και εξάρτησης) δεν μπορεί να συνεχιστεί άλλο. Παραδοσιακές σχέσεις και γεωπολιτικές ισορροπίες έχουν ανατραπεί άρδην και αυτό οδηγεί μοιραία στην αναδιάταξη των θέσεων για όλους. Οι Αμερικανοί δεν μπορούν να ξοδεύουν τόσο πολλά όσα μέχρι σήμερα για την Ευρώπη, επειδή, αν μη τι άλλο, τώρα το βλέμμα τους είναι στραμμένο στην Ασία. Αλλά και οι Ευρωπαίοι δεν μπορούν να στηρίζονται άλλο πλέον στις ΗΠΑ, οι οποίες διαμορφώνουν την εξωτερική τους πολιτική με αποκλειστικό γνώμονα τα δικά τους συμφέροντα. Το διεθνές σύστημα είναι σήμερα περισσότερο πολυκεντρικό και εξόχως πιο ανταγωνιστικό.

Θα πρέπει λοιπόν και οι Ευρωπαίοι να αλλάξουμε, αναλαμβάνοντας πλήρως τις ευθύνες μας, για την άμυνα και την ασφάλειά μας. Τα κέρδη θα είναι πολύ μεγάλα. Μαζί με τον ευρωπαϊκό στρατό, η Ευρώπη θα αποκτήσει τη δική της πολεμική βιομηχανία, μια ενιαία αγορά οπλικών συστημάτων.

Είναι μια χρυσή ευκαιρία, ειδικά μάλιστα τώρα που βρίσκεται σε εξέλιξη το περιβόητο Brexit, το οποίο αποκολλά έναν κρίσιμο (πυρηνικό) αμυντικό βραχίονα από τον ευρωπαϊκό κορμό. Καθόλου τυχαίο ότι επίσης η Αγκελα Μέρκελ μίλησε την Τρίτη στο Ευρωκοινοβούλιο για τη δημιουργία ενός πραγματικού ευρωπαϊκού στρατού και την ανάγκη να αναπτύξει η Ευρώπη από κοινού οπλικά συστήματα και κοινή πολιτική εξαγωγών όπλων.

Κοινή αμυντική βιομηχανία σημαίνει πράγματι προμήθειες εξοπλισμών από την ίδια την Ευρώπη, σταδιακή απεξάρτηση από την αμερικανική πολεμική βιομηχανία για πολλά κράτη-μέλη και τόνωση, πολύ ισχυρή, των ευρωπαϊκών οικονομιών μέσω της συγκέντρωσης των προμηθειών και τις οικονομίες κλίμακας που δημιουργούνται.

Σημαίνει νέες θέσεις εργασίας για την Ευρωπαϊκή Ενωση, νέες επενδύσεις, προαγωγή της έρευνας και της τεχνολογίας. Σημαίνει ενιαίο σύστημα και κανόνες διαφάνειας προμηθειών, σημαίνει συμβατότητα οπλικών συστημάτων για έναν ενιαίο στρατό, σημαίνει προς τρίτες χώρες μια νέα εξαγωγική μηχανή πολύ ανταγωνιστικότερη… Αλλη δύναμη, άλλη επιρροή.

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΛΙΤΣΗ**

ΟΑΕΔ: από τους ανέργους, στο πελατειακό κράτος

Υπάρχει κίνδυνος η χώρα να οδηγηθεί πάλι στα βράχια; Υπάρχει. Γιατί ενώ πρέπει να νοιαστούμε να δημιουργηθούν νέες βιώσιμες θέσεις εργασίας και να προστατευθούν οι άνεργοι, δαπανώνται ακόμη και λεφτά του ΟΑΕΔ (που εισφέρουν εργοδότες και μισθωτοί για την ανακούφιση και επανένταξη ανέργων στην αγορά εργασίας) για να γίνονται μαζικά αδιαφανείς προσλήψεις στο Δημόσιο.

Ενας φαύλος κύκλος, γέννημα άρρωστης ευρηματικότητας: περικόπτονται επενδυτικές και τακτικές κρατικές δαπάνες για να βγαίνουν τα θηριώδη υπερπλεονάσματα και, ως αντιστάθμισμα, διασπαθίζονται τα λεφτά του ΟΑΕΔ για να γίνονται προσλήψεις στο κράτος. Η (θρυλούμενη) μεταφορά εισοδήματος από τους πλούσιους στους φτωχούς αντικαταστάθηκε από τη μεταφορά εισοδήματος από τους ανέργους στο πελατειακό κράτος.

Η ιδιόμορφη υπεξαίρεση κεφαλαίων του ΟΑΕΔ άρχισε το 2017, όταν έκανε 3.800 προσλήψεις στα δημόσια νοσοκομεία με δικά του λεφτά, εις βάρος των κονδυλίων για επιδόματα ανεργίας και προγράμματα επανεκπαίδευσης. Ενώ ο ΟΑΕΔ δίνει επίδομα ανεργίας 360 ευρώ/μήνα σε ελάχιστους (περίπου στο 10% των ανέργων, ήτοι κάπου 90.000…) και μόνο για λίγους μήνες (ελάχιστοι επιδοτούνται για 12 μήνες, που είναι το ανώτατο όριο…), άρχισε να πληρώνει κανονικούς μισθούς Δημοσίου (συν επιδόματα, νυχτερινά, εφημερίες) σε 3.800 προσληφθέντες. Υποτίθεται ότι αυτό θα ίσχυε για 12 μήνες.

Ωστόσο, οι συμβάσεις των (ίδιων…) προσληφθέντων ανανεώθηκαν για το 2018, ανανεώνονται, πάλι, για το 2019.

Στην πράξη, η διοίκηση του ΟΑΕΔ αφαιρεί κονδύλια της τάξης των 180 εκατ. (60x3) από τις πραγματικές δράσεις κατά της ανεργίας και χρηματοδοτεί την πολιτική Υγείας – με 3.800 προσλήψεις εκτός ΑΣΕΠ. Ισως επειδή βρήκε αυτό το τέχνασμα έξυπνο και βολικό, τώρα αποφάσισε να χρηματοδοτήσει και προσλήψεις στη δημόσια διοίκηση: αύριο αναμένεται να προκηρύξει 5.500 θέσεις εργασίας, με μισθούς Δημοσίου (πολύ μεγαλύτερους από τα 360 ευρώ που είναι τα επιδόματα ανεργίας…) στα υπουργεία Δικαιοσύνης, Εσωτερικών, Ναυτιλίας, Οικονομίας, Τουρισμού, Πολιτισμού κ.ά. Ο ΟΑΕΔ θα διαθέσει περίπου 90 εκατ. ευρώ. Τόσα θα στερήσει η διοίκησή του από την πραγματική μάχη κατά της ανεργίας, την επανεκπαίδευση και την ανακούφιση εκατοντάδων χιλιάδων ανέργων. Για όλους αυτούς, δεν υπάρχουν λεφτά…

Λεφτά υπάρχουν για το εμπόριο της ελπίδας. Με 5.500 ανακοινωμένες θέσεις, δημιουργείς την ευκαιρία στους κομματάρχες πειστικά να μοιράσουν 55.000 ή περισσότερες υποσχέσεις. Με 10.000 θέσεις, μπορούν να μοιράσουν 100.000 υποσχέσεις – και ούτω καθεξής. Κάποιοι/ες μπορεί να κερδίσουν λίγες ψήφους.

Ωστόσο, αυτή η κερδοσκοπία επάξια ανταγωνίζεται ανήθικες πρακτικές του παρελθόντος, σαν εκείνες στην 5ετία Καραμανλή, με τη λαίλαπα διορισμών «ημετέρων», που έπνιξε τα πάντα και οδήγησε τη χώρα στα βράχια. Η Ιστορία δεν διδάσκει, σε τιμωρεί επειδή δεν έμαθες. Το πολιτικό σύστημα δεν έμαθε. Κι όλοι εμείς, όμως, φαίνεται πως εύκολα ξεχνάμε.

kallitsiskostas@yahoo.com

06-ΟΙΚ_ΠΟΛΙΤΙΚΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 22:47 Page 6

Ανοίγει η συζήτηση με ΝΑΤΟ, καθώς αναμένεται η Τζέιν Λουτ

Μπαίνουν στο διάλογο τα κόμματα ενόψει του καθορισμού ημερομηνίας

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Το αποκαλυπτικό ρεπορτάζ της «Κ» την περασμένη Κυριακή, αναφορικά με το ότι και πώς θα μπορούσε το ΝΑΤΟ να έχει ρόλο στην Κύπρο, αντί ασφάλειας και εγγυήσεων σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού, έδωσε το έναυσμα για να προχωρήσει η συζήτηση σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο. Το ΑΚΕΛ διαμηνύει σε όλους τους τόνους αντίθετο στην όποια τέτοια ιδέα. Τοποθέτηση σχετική έκανε και η ΕΔΕΚ χθες, ενώ στη δική του για το θέμα πρώτη αντίδραση και μετά από σχετική ερώτηση ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δήλωσε πως δεν έχει αποκλείσει κάτι. Την ίδια στιγμή, διπλωματικές πηγές στη Λευκωσία επιμένουν πως μπορεί μεν η συζήτηση να είναι πρόωρη αλλά ναι, σε βάθος χρόνου κι αφού εξελιχθούν οι συνομιλίες στο Κυπριακό, θα μπορούσε η ΝΑΤΟϊκή συμμαχία να έχει έναν τέτοιο ρόλο στην περιοχή. «Δείχνουν» μάλιστα οι ίδιες πηγές, προς τα σημεία εκείνα, του ΦΑ και των δράσεων στην κυπριακή ΑΟΖ, που είχε καταδείξει και το ρεπορτάζ της «Κ» ως καταλύτες για τις εξελίξεις που πιθανώς να συμπαρασύρουν και το Κυπριακό.

Διπλωματικές πηγές στη Λευκωσία επιμένουν πως μπορεί μεν η συζήτηση να είναι πρόωρη αλλά σε βάθος χρόνου θα μπορούσε η ΝΑΤΟϊκή συμμαχία να έχει ρόλο στην περιοχή.

Το ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν αφήνει τίποτα να περάσει αναπάντητο το τελευταίο διάστημα, είναι δεδομένο.

Για την ώρα σειρά στο δημόσιο διάλογο για το θέμα που έχει ανοίξει πια για τα καλά, έχουν πάρει οι πολιτικές αντιδράσεις που έχουν ανακύψει και τροφοδοτούν τη συζήτηση γύρω από την εν λόγω ιδέα, αν και στην αρχή οι αντιδράσεις που είχαν καταγραφεί ήταν περιορισμένες. «Η χώρα μας είναι στην Ευρώπη και δυτικός είναι ο προσανατολισμός της χώρας, και δεν θα είχα κανένα πρόβλημα ως ΔΗΣΥ και ηγέτης της παράταξης αν απαλλασσόμουν από τις τουρκικές εγγυήσεις και τα κατοχικά στρατεύματα και να μένει η Κύπρος ως χώρα μέλος του ΝΑΤΟ από μόνη της και ως μέλος της ΕΕ να μην χρειαζόταν ξένους εγγυητές και τουρκικά στρατεύματα», τόνισε ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου για το ζήτημα. Ωστόσο, ο ίδιος επανήλθε τονίζοντας ότι απαιτείται η στήριξη από ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ για να μπορέσουμε να ζήσουμε σε μια επανενωμένη πατρίδα».

Στην αναμονή

Το ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης δεν αφήνει τίποτα να περάσει αναπάντητο το τελευταίο διάστημα, είναι δεδομένο. Θέλει, λένε πολιτικοί αναλυτές, να περάσει με τον τρόπο αυτόν που είναι ως και έντονος πολλές φορές, το μήνυμα ότι δεν είναι ο ίδιος υπεύθυνος για τη μη πρόοδο στο Κυπριακό. Το μήνυμα αυτό έχει αποδέχτη και τον Μουσταφά Ακιντζί αλλά και το εσωτερικό πολιτικό μέτωπο. Ο ίδιος λένε οι πληροφορίες της «Κ» επιμένει στη διαδικασία αποκέντρωσης των εξουσιών από την κεντρική κυβέρνηση σε περίπτωση λύσης και δεν είναι επικοινωνιακό τέχνασμα. Ωστόσο την ίδια ώρα και ενώ αναμένεται η κάθοδος της κ. Λουτ, το περιεχόμενο των όρων αναφοράς όπως και το ποιες εξουσίες μπορούν να αποδοθούν στις συνιστώσες πολιτείες παραμένει άγνωστο. Οι ίδιες πληροφορίες επιμένουν πως ακόμη δεν έχει δοθεί επί του τελευταίου σχετική γνωμάτευση από νομικό οίκο, όπως τουλάχιστον αναμενόταν το ίδιο διάστημα. Παράλληλα, το γεγονός ότι η κ. Λουτ δεν έχει δώσει ενδείξεις αναφορικά με το πότε οριοθετείται χρονικά η επόμενη κάθοδός της αλλά και οι συναντήσεις της με τις εγγυήτριες δυνάμεις και τις Βρυξέλλες, προκαλεί παρασκηνιακή ανησυχία, όχι όμως προς τον ίδιο τον Πρόεδρο Αναστασιάδη ο οποίος ερωτηθείς σχετικά για την ησυχία γύρω από το Κυπριακό απάντησε ότι «δεν σημαίνει ότι η ηρεμία είναι και κάτι αρνητικό».

Δηλώσεις Τσαβούσογλου

Στην αντίπερα όχθη, νερό στο μύλο της επιχειρηματολογίας του Προέδρου Αναστασιάδη, έβαλε και ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας Μεβλούτ Τσαβούσογλου. Όπως τόνισε ο τελευταίος «οι Ε/κ πρέπει να ξυπνήσουν από το όνειρο της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων και της κατάργησης των εγγυήσεων». Σε απάντηση ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εξέφρασε την ελπίδα όπως οι δηλώσεις Τσαβούσογλου «αφυπνίσουν όσους ζουν σε ιδεατό κόσμο». Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης, ερωτηθείς και για το κατά πόσο τον προβληματίζει το γεγονός ότι η Τουρκία δεν δίνει ημερομηνία συνάντησης στην κ. Λουτ, σημείωσε πως δεν έχει υπόψη του αν η κ. Λουτ ζήτησε συνάντηση και την αρνήθηκε η Τουρκία.«Συνεπώς, αυτό που αναμένουμε είναι κινήσεις από την ίδια την κα Λουτ οι οποίες να της δώσουν την ευκαιρία να επανέλθει προκειμένου να γίνει ένας εντατικός διάλογος για τη διαμόρφωση του πλαισίου αναφοράς», κατέληξε.

Η Τουρκία επιμένει στους ενεργειακούς βρυχηθμούς

Κινείται σε προσκήνιο και παρασκήνιο

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Σε τρία επίπεδα εστιάζει την προσοχή της η Άγκυρα καταγράφοντας και αναλύοντας τις τελευταίες εξελίξεις στην κυπριακή ΑΟΖ. Το ζήτημα και οι εξελίξεις στο ευρύτερο πλαίσιο των ελληνοτουρκικών σχέσεων αναμένεται να συζητηθούν στο επόμενο Εθνικό Συμβούλιο Ασφαλείας της Τουρκίας. Στην Άγκυρα επικρατεί η άποψη ότι αναλόγως με την απόφαση που θα ληφθεί στο συμβούλιο, στην όλη συζήτηση ενδέχεται να ενταχθεί και η Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας, η οποία, το επόμενο διάστημα δεν αποκλείεται να λάβει πρωτοβουλίες και αποφάσεις για τα ελληνοτουρκικά και τα ζητήματα που αφορούν την Κύπρο.

Παράλληλα με τις κινήσεις στο πολιτικό προσκήνιο, η τουρκική πλευρά με παρασκηνιακές κινήσεις και επαφές εντατικοποιεί τα βήματά της στο διπλωματικό πεδίο πάλι σε ό,τι αφορά τις εξελίξεις που αφορούν την κυπριακή ΑΟΖ και περιμένει εξελίξεις στην ΑΟΖ.

Καλά ενημερωμένες πηγές επισημαίνουν στην «Κ» ότι η τουρκική πλευρά έχει μελετήσει διάφορα σενάρια, τα οποία αφορούν δυο ξεχωριστές ζώνες στα ανοιχτά του νησιού.

Η μια ζώνη αφορά τις περιοχές που διεκδικεί η Τουρκία στην Ανατολική Μεσόγειο η οποία απλώνεται μέχρι τα ανοιχτά των παραλίων της Αιγύπτου και της Λιβύης και βρίσκεται ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Εκεί εμφανίζεται αποφασισμένη να μην επιτρέψει ενέργειες ξένων εταιριών και κυβερνήσεων και το τουρκικό Πολεμικό Ναυτικό έχει λάβει ξεκάθαρες εντολές για να εμποδίσει τέτοιου είδους ενέργειες με τη χρήση κάθε διαθέσιμων μέσων.

Η δεύτερη ζώνη που φέρει ενδιαφέρον για την τουρκική πλευρά στα περίχωρα της Κύπρου αφορά τις περιοχές που έχει ανακηρύξει η «ΤΔΒΚ» ως δικές της ζώνες εκμετάλλευσης. Η τ/κ πλευρά έχει υπογράψει συμφωνία με την Άγκυρα για την εκμετάλλευση αυτών των περιοχών, πολλές από τις οποίες ταυτίζονται με περιοχές που είναι υπό τη δικαιοδοσία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σε αυτές τις περιοχές λοιπόν, η Τουρκία ετοιμάζεται να πραγματοποιήσει γεωτρήσεις για λογαριασμό της Ανώνυμης Τουρκικής Εταιρίας Πετρελαίων (ΤΡΑΟ). Απαντώντας στο ποιες είναι οι υποψήφιες περιοχές για τις νέες ενέργειες της Τουρκίας, η απάντηση δεν είναι ξεκάθαρη. Πρώτον, όπως λένε, η αποφασιστικότητα της Τουρκίας θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως δεδομένη. Και αυτό διότι παρά τα τεχνικής υφής προβλήματα και την έλλειψη πείρας, η Τουρκία εισέρχεται δυναμικά στο πεδίο των ερευνών για φυσικό αέριο και πετρέλαιο με δυο γεωτρύπανα και υπερσύγχρονα σκάφη. Ακόμη, δρομολογεί την απόκτηση ενός τρίτου γεωτρύπανου.

Δεύτερον, ο απώτερος στόχος της Τουρκίας είναι η εκπομπή του μηνύματος ότι σε όλα τα οικόπεδα της Κύπρου φέρουν μερίδιο και οι Τ/κ. «Πώς θα μεταδοθεί αυτό το σημαντικό μήνυμα; Φυσικά με εργασίες σε οικόπεδα, στα οποία έχουν στρέψει την προσοχή τους οι ε/κ και οι ξένες εταιρίες. Όπου υπάρχει φυσικό αέριο θα δούμε να κυματίζει μαζί με τις υπόλοιπες σημαίες και η τουρκική», λένε χαρακτηριστικά.

Παράλληλα με τα προαναφερόμενα, η Τουρκία πραγματοποιεί βήματα και στο πεδίο της διπλωματίας, αποδίδοντας ιδιαίτερη σημασία στις νέες εξελίξεις στο Κυπριακό, αλλά εκφράζοντας απαισιοδοξία για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης. Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα πάντα με την άποψη της Άγκυρας, οι πλευρές πλέον έχουν απομακρυνθεί από την ομοσπονδία, ακόμη υπάρχουν περιθώρια για «out of the box» λύσεις και προτάσεις. Έτσι, η τουρκική πλευρά δεν αποκλείει μια ενδιάμεση συμφωνία στο Κυπριακό, το αργότερο εντός του 2019, μια εξέλιξη που θα άνοιγε την πόρτα για την περιφερειακή συνεργασία στο ζήτημα των υδρογονανθράκων. Την ίδια ώρα, παρασκηνιακά, η τουρκική πλευρά διεξάγει συνομιλίες με ΗΠΑ, ξένες κυβερνήσεις και ξένες εταιρίες για το ζήτημα της ΑΟΖ.

Παρά το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Αγκυρα, οι πλευρές έχουν απομακρυνθεί από την ομοσπονδία, ακόμη υπάρχουν περιθώρια για «out of the box» λύσεις.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι στο επίκεντρο της προσοχής της Άγκυρας βρίσκονται και οι μελλοντικές τοποθετήσεις διάφορων χωρών της περιοχής στο ζήτημα των υδρογονανθράκων. Μια πιθανή συμφωνία της Τουρκίας με τη Λιβύη για τον καθορισμό των ΑΟΖ θα μπορούσε να αλλάξει μελλοντικά τα δεδομένα στην ευρύτερη περιοχή. Το ίδιο ισχύει και για την περίπτωση της Συρίας, της Αιγύπτου και του Λιβάνου.

Σε κατάσταση εγρήγορσης τα τρία μεγάλα κόμματα

Οι τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό ανάγκασαν Αβέρωφ, Αντρο και Νικόλα να αναλάβουν πρωτοβουλίες στο πλαίσιο ΔΔΟ

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Σε κατάσταση εγρήγορσης βρίσκονται τις τελευταίες μέρες τα τρία μεγάλα κόμματα ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ, γύρω από τις τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό. Η φημολογία που διαρρέεται περί συζήτησης για συνομοσπονδία, λύσης δύο κρατών όπως επίσης και νέες ιδέες που μπαίνουν στο τραπέζι από τον Πρόεδρο περί αποκέντρωσης εξουσιών αλλά και εμπλοκής του ΝΑΤΟ σε μία ενδεχόμενη λύση, έχουν αναγκάσει Άντρο Κυπριανού και Νικόλα Παπαδόπουλο να ανοίξουν κύκλο επαφών στο εσωτερικό αλλά και στο εξωτερικό. Μαζί τους και ο Πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος πραγματοποιεί τις δικές του επαφές με ξένους αξιωματούχους και παράγοντες, υπογραμμίζοντας με αποδέκτη τον Πρόεδρο προφανώς ως καταστροφικά τα όποια σενάρια λύσης δύο κρατών και συνομοσπονδίας.

Η φημολογία περί λύσης δύο κρατών και συνομοσπονδίας αλλά και τα περί νατοϊκής λύσης, κινητοποίησαν τους τρεις μεγάλους πολιτικούς αρχηγούς σε εσωτερικές διαβουλεύσεις αλλά και επαφές με ξένους παράγοντες.

Απασφάλισε ο Αντρος

Την αρχή έκανε ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού ο οποίος το απόγευμα της Δευτέρας, σε ανοικτή συζήτηση που είχε το κόμμα για τις εξελίξεις στο Κυπριακό, απασφάλισε και δημοσιοποίησε όλα όσα συμβαίνουν το τελευταίο διάστημα στο παρασκήνιο. Όπως αποκάλυψε η ιστοσελίδα της «Κ», ο γ.γ. του ΑΚΕΛ παραδέχτηκε πως η υπόθεση του ΝΑΤΟ είναι συγκεκριμένη και ευσταθεί. Όπως είπε, ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης βολιδοσκόπησε ανεπίσημα στέλεχος του κόμματος για το αν πρόκειται να δεχτούν μία λύση με την εμπλοκή του ΝΑΤΟ. Όπως μαθαίνει η «Κ», η ανεπίσημη επαφή έγινε με τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ Γιώργο Λουκαΐδη ανάμεσα σε άλλα σε συνάντηση των δύο ανδρών στη Βουλή. Μάλιστα ο κ. Κυπριανού σημείωσε πως η συζήτηση περί εμπλοκής του ΝΑΤΟ έγινε σε συνάντηση των εγγυητριών δυνάμεων στη Νέα Υόρκη και συγκεκριμένα τέθηκε το ερώτημα κατά πόσο κάτι τέτοιο θα ήταν αποδεκτό. Ενδιαφέρον προκαλεί το γεγονός ότι σύμφωνα με την πληροφόρηση που έδωσε ο κ. Κυπριανού, φέρεται να συζητείται τουρκική βάση στα κατεχόμενα και αντίστοιχη βάση από ένα μεγάλο κράτος στις ελεύθερες περιοχές ούτως ώστε να εγγυάται την ασφάλεια των Ε/Κ. Στο ΑΚΕΛ θεωρούν εδώ και καιρό πως τα όσα δημοσιεύονται για νατοϊκή λύση είναι και μία προσπάθεια από την κυβέρνηση να εκθέσει το ΑΚΕΛ, καθώς το κόμμα έχει ξεκαθαρίσει εδώ και καιρό πως κάτι τέτοιο αποτελεί κόκκινη γραμμή.

Η άλλη λύση και ο Νετανιάχου

Αίσθηση προκάλεσε πάντως η αναφορά του γ.γ. του ΑΚΕΛ κατά την ανοικτή συζήτηση πως πολιτικός αρχηγός του εκμυστηρεύθηκε ότι ο Νίκος Αναστασιάδης σε κατ΄ ιδίαν συνάντηση του ξεδίπλωσε την ιδέα του για λύση συνομοσπονδίας. Θα πρέπει να σημειωθεί πως, κληθείς να σχολιάσει για ποιο λόγο ο Νίκος Αναστασιάδης συμπεριφέρεται έτσι, εξέφρασε την εκτίμηση πως ξένοι και συγκεκριμένα το Ισραήλ, προσπαθούν να πείσουν τον Νίκο Αναστασιάδη να κρατηθεί σε αυτή τη γραμμή πλεύσης υποσχόμενοι πως θα τον βοηθήσουν.

Οι ανοικτές συζητήσεις για τις εξελίξεις στο Κυπριακό πραγματοποιούνται σε κάθε επαρχία. Θα πρέπει να σημειωθεί πάντως πως ο Άντρος Κυπριανού θα μεταβεί την Πέμπτη στην Αθήνα όπου και θα συναντηθεί με τον Έλληνα Πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, πολύ πιθανόν για να συζητηθεί το όλο ζήτημα της νατοϊκής λύσης. Στη συνέχεια θα μεταβεί στην Άγκυρα όπου και θα συναντηθεί με τον Τούρκο υπουργό Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου. Όπως λέγεται από το ΑΚΕΛ ο Άντρος Κυπριανού έχει προηγουμένως διαβουλευθεί με τον Πρόεδρο για την εν λόγω συνάντηση.

Αθήνα και Λευκωσία ο Νικόλας

Και ο Πρόεδρος του ΔΗΚΟ Νικόλας Παπαδόπουλος έχει αναλάβει τις δικές του πρωτοβουλίες εγκαινιάζοντας κύκλο επαφών και με τους πολιτικούς αρχηγούς στην Κύπρο, αλλά και με την πολιτική ηγεσία της Αθήνας. Ήδη προγραμμάτισε συναντήσεις με όλους τους πολιτικούς αρχηγούς, πλην του ΕΛΑΜ, αρχής γενομένης με τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ μεταβαίνει την Παρασκευή στην Αθήνα για συναντήσεις με τον Έλληνα Πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, τον Έλληνα Πρόεδρο Προκόπη Παυλόπουλο, τον Υπουργό Άμυνας Πάνο Καμένο και τον Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας Κυριάκο Μητσοτάκη. Όπως αναφέρουν κομματικές πηγές, αντικείμενο συζήτησης είναι η αποτυχία όπως λένε της πολιτικής που ακολουθείται τα τελευταία δέκα χρόνια, αλλά και η ανάγκη ανταλλαγής απόψεων γύρω από τα χρονοδιαγράμματα, τους κινδύνους γύρω από τις εξελίξεις με την ΟΥΝΦΙΚΥΠ και το φυσικό αέριο. Μάλιστα ο Νικόλας Παπαδόπουλος μεταβαίνει σήμερα στο προεδρικό, για δεύτερη συνάντηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας γύρω από τις εξελίξεις στο Κυπριακό.

Προειδοποιεί ο Αβέρωφ

Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου έχει εδώ και καιρό ξεκινήσει επαφές και συναντήσεις στο εξωτερικό, με τ/κ κόμματα αλλά και με ξένους πρέσβεις στην Κύπρο συζητώντας τις εξελίξεις στο Κυπριακό. Ενδιαφέρον προκαλεί και η συνάντηση Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλα Παπαδόπουλου, κατόπιν πρωτοβουλίας του δεύτερου, με τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ να υπογραμμίζει τις συγκλίσεις των δύο μερών. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έστειλε το μήνυμα ότι χειρότερη μορφή λύσης είναι η συνομοσπονδία. Για το Κυπριακό όπως είπε υπάρχουν πολλές συγκλίσεις και τα δύο κόμματα στηρίζουν τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου για λύση εντός των παραμέτρων του ΟΗΕ, της διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, με ένα φυσιολογικό κράτος εντός της ΕΕ, χωρίς ξένους εγγυητές και κατοχικά στρατεύματα και ξένες εξαρτήσεις. «Αλλά ξέρουμε το ίδιο έντονα και τι δεν θέλουμε με τον Νικόλα (Παπαδόπουλο), δεν πρόκειται ποτέ να στηρίξουμε δύο κράτη και κάτι χειρότερο. Η χειρότερη μορφή είναι η συνομοσπονδία γιατί από τη μια δίνεις κυριαρχία και από την άλλη έχεις ένα κυρίαρχο κράτος να έχει και λόγο στο ελληνικό κράτος», ανέφερε. Ο κ. Νεοφύτου εξέφρασε την πεποίθηση ότι με αυτό τον κύκλο επαφών που έχει ανοίξει, συμβάλλουν τα κόμματα στην δημιουργία ελπίδας και προοπτικής στον τόπο. Διαφοροποιήθηκε μάλιστα στο θέμα του ΝΑΤΟ επισημαίνοντας ότι δεν θα είχε κανένα πρόβλημα ως ΔΗΣΥ με εμπλοκή ΝΑΤΟ στη λύση. Ωστόσο, όπως σημείωσε, ως ρεαλιστής, γνωρίζει πως αυτό δεν το αποδέχονται σημαντικές δυνάμεις στον τόπο.

Ενοχλημένος ο Πρόεδρος

Πάντως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φέρεται να είναι ενοχλημένος με τα όσα συζητούνται τελευταίως και ιδιαίτερα από τις επικρίσεις που δέχεται από κύκλους του κυβερνώντος κόμματος. Ενδεικτικές οι τοποθετήσεις του κατά την ομιλία του στα δεκάχρονα της «Καθημερινής» όπου υπογράμμισε τα εθνικά τσουνάμια και έκανε λόγο για την κληριδική σχολή σκέψης. Μιλώντας για όσους τον επικρίνουν ανέφερε ότι κάποιοι δημιουργούν μια ψευδή εικόνα ότι τα πάντα εξαρτώνται από την ε/κ πλευρά υπογραμμίζοντας πως δεν είναι μόνο με το να δίνεις που θα εξευρεθεί λύση. Συνέχεια έδωσε και τη Δευτέρα όταν ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών είχε δηλώσει πως οι Ε/Κ πρέπει να ξυπνήσουν από το όνειρο της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων και της κατάργησης των εγγυήσεων και ο Πρόεδρος ρωτήθηκε κατά πόσον οι δηλώσεις αυτές δυσκολεύουν την επίλυση του Κυπριακού. «Περισσότερο, οι δηλώσεις αναμένω και ευελπιστώ να αφυπνίσουν όσους ζουν σε ιδεατούς κόσμους», ανέφερε χαρακτηριστικά με πολλούς να θεωρούν πως οι βολές είχαν ως αποδέκτες ΑΚΕΛ αλλά και ΔΗΣΥ.

07-OIK_OIKONOMIA_KATHI 20/11/18 23:05 Page 7

Πέτυχε η «αποφόρτιση» της REMU

Αγοραστής του fund της Τράπεζας Κύπρου με τα 21 εμπορικά ακίνητα η Εθνική Πανγαία

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Επιτυχές εγχείρημα μπορεί να χαρακτηριστεί η προσπάθεια αποφόρτισης της REMU, της ειδικής μονάδας διαχείρισης ακινήτων. Ακριβώς πριν από ένα χρόνο, τον Νοέμβριο του 2017, η Τράπεζα Κύπρου ίδρυσε επενδυτικό Ταμείο Ακινήτων, το CYREIT Variable Capital Investment Company PLC και συστάθηκε ως Οργανισμός Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ) με αναμενόμενο μέγεθος 190 εκατομμύρια ευρώ. Κύρια στρατηγική ήταν η μετακίνηση 21 εμπορικών ακινήτων από τη Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων της Τράπεζας Κύπρου, την REMU, με σταθερές μακροχρόνιες μισθώσεις, παγκυπρίως. Ένα χρόνο αργότερα και

Σύμφωνα με την ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Εθνικής Πανγαία το απόγευμα της Δευτέρας, το συνολικό τίμημα για τη συναλλαγή εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης των 149 εκατ. ευρώ.

Αν και εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών η Εθνική Πανγαία, κύριος μέτοχός της με πάνω από 60% είναι ο κύπριος Διευθύνων Σύμβουλος της Invel Real Estate Management Ltd. Χριστόφορος Παπαχριστοφόρου.

συγκεκριμένα τη Δευτέρα 19 Νοεμβρίου, αγόρασε το fund η Εθνική Πανγαία, αποκτώντας το 100% των διαχειριστικών μετοχών και το 88,2% των επενδυτικών μετοχών του. Σύμφωνα με την ανακοίνωση στην ιστοσελίδα της Εθνικής Πανγαία το απόγευμα της Δευτέρας, το συνολικό τίμημα για τη συναλλαγή εκτιμάται ότι θα είναι της τάξης των 149 εκατ. ευρώ. Ποσό 1 εκατ. ευρώ εκ του τιμήματος θα προκαταβληθεί από την εταιρεία εντός τριών εργάσιμων ημερών από την υπογραφή της ως άνω σύμβασης, εκτιμώμενο ποσό 145,7 εκατ. ευρώ θα καταβληθεί κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής και το υπόλοιπο ύψους 2,3 εκατ. ευρώ θα καταβληθεί σταδιακά με την ολοκλήρωση προαπαιτούμενων ενεργειών αναφορικά με τα ακίνητα της CYREIT. Αν και εταιρεία εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών η Εθνική Πανγαία, κύριος μέτοχός της με πάνω από 60% είναι ο κύπριος Διευθύνων Σύμβουλος της Invel Real Estate Management Ltd. Χριστόφορος Παπαχριστοφόρου.

Τα ακίνητα σύμφωνα με παλαιότερο ρεπορτάζ, εστιάζονταν σε σημαντικό βαθμό στην Λευκωσία, καλύπτοντας το 45% της αξίας των ενοικίων, το 21% στη Λεμεσό, το 14% στην Πάφο, ενώ το το ένα τρίτο των ακινήτων αφορά σε εμπορικές αναπτύξεις λιανικού εμπορίου. Στο πακέτο περιλαμβάνονταν και γραφειακοί χώροι, ξενοδοχεία και πανεπιστήμια. Το συνολικό εμβαδόν των ακινήτων «χωρίς τα υπόγεια και τις βεράντες», όπως είχαν σχολιάσει από την Τράπεζα, ξεπερνά τα 90.000 τετραγωνικά μέτρα. «Η διαμόρφωση του Ταμείου ουσιαστικά προσφέρει την ευκαιρία σε επενδυτές οι οποίοι αναζητούν σταθερή απόδοση, αφού βασίζεται σε υφιστάμενα συμβόλαια ενοικιάσεις με εξασφαλισμένα σε μεγάλο βαθμό τα έσοδα, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να προσδοθεί και μεγαλύτερη ρευστότητα στην αγορά, αφού τα έσοδα θα διατίθενται «σχεδόν εξ ολοκλήρου» ως μέρισμα στους επενδυτές», είχαν σχολιάσει πηγές από την Τράπεζα Κύπρου κατά τη δημιουργία του. Σύμφωνα με την τράπεζα, το 80% των εσόδων από ενοίκια θα μεταφέρεται στους επενδυτές, ως μέρισμα.

Η συμφωνία είχε και δεύτερο μέρος, αυτή τη φορά με ελληνικό ενδιαφέρον, αφού αφορούσε την αγορά δύο εμπορικών ακινήτων στην Αθήνα, εκ των οποίων το ένα βρίσκεται επί της Λεωφόρου Συγγρού & Λαγουμιτζή και είναι συνολικής επιφάνειας 6,9 χιλ. τμ. και το δεύτερο βρίσκεται επί των οδών Ευρυδάμαντος και Λαγουμιτζή και είναι συνολικής επιφάνειας 2 χιλ. τμ.

Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ, Ανώνυμη Εταιρεία Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία, και οι θυγατρικές της δραστηριοποιούνται σε επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία και στην ενεργό διαχείριση αυτής. Το χαρτοφυλάκιο του ομίλου αποτελείται από εμπορικά ακίνητα. Πρόκειται, στην πλειοψηφία τους, για κτήρια γραφείων και καταστήματα τα οποία βρίσκονται σε κυρίως αστικές περιοχές υψηλής προβολής και εμπορικότητας σε όλη την Ελλάδα καθώς και στην Ιταλία και Ρουμανία και εκμισθώνονται σε αξιόπιστους (blue-chip) μισθωτές.

Ποια η Invel

Η Invel Real Estate Management Limited ιδρύθηκε το 2013 και εξειδικεύεται σε επενδύσεις και asset management στο χώρο του ευρωπαϊκού real estate με ισχυρή παρουσία στην Ελλάδα, Κύπρο και Ιταλία, και έντονη δραστηριοποίηση στο Ηνωμένο Βασίλειο, Πολωνία και υπόλοιπη Κεντρική και Νότια Ευρώπη. Μέσα από τις επενδύσεις της στην ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΝΓΑΙΑ ΑΕΕΑΠ και το Aphrodite Hills, το μεγαλύτερο ολοκληρωμένο resort στην Κύπρο, η Invel είναι ένας από τους μεγαλύτερους διεθνείς θεσμικούς επενδυτές σε real estate και hospitality στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο.

Βλέπουν διπλή αναβάθμιση από DBRS

Για διπλή αναβάθμιση κάνουν λόγο αναλυτές από τον καναδικό Οίκο Αξιολόγησης DBRS το βράδυ της Παρασκευής. Στην «τελευταία αναμέτρηση» της κυπριακής οικονομίας με τους ξένους οίκους αξιολόγησης εντός 2018, εκτιμάται πως θα καλύψει το χαμένο έδαφος σε σχέση με τους Standard and Poor's και τους Fitch Ratings, ώστε να περάσει και αυτός με τη σειρά του την Κύπρο στην επενδυτική βαθμίδα. Ο DBRS κρατά την Κύπρο δύο βαθμίδες κάτω από την επενδυτική κατηγορία.

Το Μάιο ωστόσο ήταν ένας από τους οίκους που κράτησε το «μομέντουμ» των αναβαθμίσεων και είχε αξιολογήσει την μακροπρόθεσμη πιστοληπτική ικανότητα της Κύπρου σε ξένο και εγχώριο νόμισμα στο BB, από BB(low). Η διπλή αναβάθμιση πηγάζει εκτός από την τάση των άλλων δύο οίκων και από την διατήρηση του outlook του σε θετικό ορίζοντα. Αν και δεν φέρει διπλή αναβάθμιση, άρα και μετάβαση της Κύπρου στην επενδυτική κατηγορία από πλευράς του, η αναβάθμιση ενός «σκαλιού» θεωρείται δεδομένη.

Πρόσθετα, ο DBRS ήταν ένας εκ των Οίκων που αποτίμησε πολύ θετικά το διαχωρισμό της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας και πώλησης του υγιούς της κομματιού στην Ελληνική Τράπεζα. Σύμφωνα με την έκθεση που είχε συντάξει αναλυτής του Οίκου μετά τη συναλλαγή, είχε αναφέρει ότι μετά την εκκαθάριση του συνεργατικού τομέα τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια μειώθηκαν στα μισά. Ο οίκος θεωρεί ότι οι προσπάθειες των τραπεζών και της κυβέρνησης, σε συνδυασμό με την οικονομική ανάκαμψη, την μείωση της ανεργίας και την αύξηση των τιμών των ακινήτων οδηγούν σε μια ουσιαστική μείωση των ΜΕΔ.

Ήταν ένας από τους οίκους που κράτησε το «μομέντουμ» των καλών αξιολογήσεων και εκτιμάται ότι θα συνεχίσει.

Αναφορικά με την ανάπτυξη της Κύπρου, ύστερα από την ισχυρότερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη που καταγράφηκε το 2017 της τάξης του 3,9%, είχε εκτιμήσει πως ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ προβλέπεται να ανέλθει στο 3,8% το 2018 και στο 3,6% το 2019, οδηγούμενη από σημαντικά επενδυτικά έργα, τις εξαγωγές και την κατανάλωση.

Τέλος, για το δημόσιο χρέος θεωρεί ότι θα ανέλθει στο 104,2% για το τρέχον έτος, αλλά το ποσοστό αναμένεται να συνεχίσει από το 2019 την πτωτική τάση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Ο DBRS ήταν ένας εκ των Οίκων που αποτίμησε πολύ θετικά το διαχωρισμό της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας και πώλησης του υγιούς της κομματιού στην Ελληνική Τράπεζα.

Εξειδικευμένες υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών από την «ΚΑΝΙΚΛΙΔΗΣ»

Συνεχή ανάπτυξη παρουσιάζει η εταιρεία ΚΑΝΙΚΛΙΔΗΣ η οποία προσφέρει εξειδικευμένες υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών για Ψηφιοποίηση, Διαχείριση και Φύλαξη και εμπιστευτική καταστροφή αρχείων.

Η εταιρεία, έχει καταφέρει τα τελευταία χρόνια να κερδίσει και να διασφαλίσει την εμπιστοσύνη σημαντικών δημόσιων και ιδιωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων υψηλού κύρους στο πελατολόγιό της.

Στα πλαίσια της συνεχούς βελτίωσης των υπηρεσιών της, η εταιρεία ΚΑΝΙΚΛΙΔΗΣ πρωτοστατεί προβαίνοντας σε όλες τις ενέργειες και διαδικασίες για πιστοποίηση της με το διεθνές Πρότυπο ISO 37001:2016, σύστημα Διαχείρισης της καταπολέμησης της δωροδοκίας που θέτει απαιτήσεις προς τους Οργανισμούς για την καταπολέμηση της δωροδοκίας και τη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία.

Σκοπός του Συστήματος είναι να καλλιεργήσει ένα κλίμα κατά της δωροδοκίας εντός του οργανισμού, ώστε να ενισχύσει την εμπιστοσύνη και τη διαφάνεια και να οδηγήσει στη γενική βελτίωση της ροής εργασιών.

Μετά και την πιστοποίηση αυτή, η ΚΑΝΙΚΛΙΔΗΣ θα κατέχει επισήμως ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης αποτελούμενο από 8 πιστοποιήσεις, το οποίο διασφαλίζει ότι η Εταιρεία ακολουθεί στο ακέραιο αυστηρούς Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς και Εθνικές Νομοθεσίες αποτελούμενο από τα πιο κάτω συστήματα και πρότυπα:

ISO 9001:2015 - Σύστημα Διαχείρισης της Ποιότητας
ISO 27001:2013 - Σύστημα Διαχείρισης Ασφάλειας Πληροφοριών
ISO 22301:2014 - Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας
OHSAS 18001:2007 - Σύστημα Διαχείρισης Υγείας & Ασφάλειας στην Εργασία
ISO 14001:2015 - Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης
ISO 30301:2011 - Σύστημα διαχείρισης αρχείων σε έντυπη ή/και σε ηλεκτρονική μορφή.
ISO/TR 13028 - Πληροφορίες και Τεκμηρίωση - Κατευθυντήριες Γραμμές Υλοποίησης για την Ψηφιοποίηση των Αρχείων.

K. TREPPIDES & CO LTD

Λογιστικός έλεγχος και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στην Κύπρο

Σε ένα κόσμο που επικεντρώνεται στο «πράσινο» ο ρόλος των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθίσταται όλο και πιο σημαντικός. Επομένως, θα πρέπει να γίνει μια σχετική αναφορά στις πρωτοβουλίες με τις οποίες έχει προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στρατηγικό στόχο την μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου τουλάχιστον στο 20% μέχρι το έτος 2020. Ωστόσο, μια τέτοια σχετική οδηγία δόθηκε σε όλα τα Κράτη Μέλη, τα οποία με την σειρά τους θα πρέπει να προχωρήσουν στην θέσπιση και υλοποίηση συγκεκριμένων στόχων σχετικά με τις ΑΠΕ μέχρι το 2020. Η Κύπρος δεν πρέπει να αποτελεί εξαίρεση και ως εκ τούτου, τα τελευταία χρόνια, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει βάλει σε εφαρμογή μια σειρά μέτρων για την υποστήριξη και προώθηση των ΑΠΕ, εκπληρώνοντας συγκεκριμένους στρατηγικούς στόχους σε διάφορες φάσεις μέχρι τα έτη 2020, 2030 και 2050. Επίσης, πολλά προγράμματα και έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας είναι ήδη σε ισχύ, όπου πολλά από αυτά επικεντρώνονται στην ηλιακή ενέργεια, την αιολική ενέργεια και την βιομάζα.

Αξίζει να αναφερθεί πως οι ΑΠΕ παρέχουν σημαντικά οφέλη για το περιβάλλον και την υγεία μας, ενώ καθίστανται φθηνότερες και οικονομικά υγιές σε σύγκριση με άλλες πηγές ενέργειας. Επίσης ενισχύει την αειφόρο ανάπτυξη, συμβάλλει στην μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και του άνθρακα. Επιπλέον ενθαρρύνει τον υγιή ανταγωνισμό στον ενεργειακό τομέα διασφαλίζοντας παράλληλα την ασφάλεια στον ενεργειακό εφοδιασμό.

Ωστόσο, παρά τα πλεονεκτήματα, υπάρχουν και ορισμένα μειονεκτήματα στην χρήση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Για παράδειγμα, απαιτούνται μεγάλες αρχικές επενδύσεις για την κατασκευή μονάδων παραγωγής ενέργειας, μεγάλες εκτάσεις γης για ηλιακούς συλλέκτες και αιολικά πάρκα. Επίσης, δύσκολη μπορεί να χαρακτηριστεί η παραγωγή ενέργειας σε μεγάλες ποσότητες σε σύγκριση με τις μεγάλες ποσότητες που παράγονται από παραδοσιακούς παραγωγούς ορυκτών καυσίμων. Τέλος, ιδιάζουσας σημασίας χρήζουν οι οποιεσδήποτε μεταβολές των καιρικών συνθηκών, για τον λόγο ότι, αν δεν υπάρχει η απαραίτητη ποσότητα ηλιακού φωτός, άνεμου και βροχών δεν θα μπορούν να επιτευχθούν με την σειρά τους οι αναμενόμενες ενεργειακές αποδόσεις.

Ο λογιστικός χειρισμός τέτοιων ΑΠΕ μπορεί εύκολα να εμπίπτει κάτω από πολλά Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ). Οι ελεγκτές θα πρέπει

Helen Papatheocharous
Director, Audit Department
hpapatheocharous@treppides.com

οπωσδήποτε να προσδιορίσουν ποια από τα στοιχεία των εταιρειών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΠ 15 - Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες και ποια στοιχεία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων ΔΠΧΠ, όπως το ΔΠΧΠ 16 - Μισθώσεις, το ΔΠΧΠ 9 - Χρηματοοικονομικά μέσα (και συγκεκριμένα ενσωματωμένα παράγωγα), επίσης ποια στοιχεία εμπίπτουν στα ακόλουθα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), το ΔΛΠ 16 - Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός, το ΔΛΠ 20 - Κυβερνητικές Επιχορηγήσεις και Αναφορές σχετικά με την Κυβερνητική Υποστήριξη και ΕΔΔΠΧΠ 12 - Παραχώρηση του δικαιώματος παροχής υπηρεσιών.

Για να είναι σε θέση να προχωρήσουν στον προσδιορισμό των πιο πάνω λογιστικών προτύπων, οι ελεγκτές θα πρέπει να είναι καταρτισμένοι, ικανοί και να έχουν τις απαιτούμενες γνώσεις σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με τις ΑΠΕ. Επίσης, θα πρέπει να έχουν μια ευρεία κατανόηση σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας των εταιρειών που ασχολούνται με τις ΑΠΕ και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να εκτιμάται και στη συνέχεια να ελέγχεται κάθε πτυχή αυτών των εταιρειών και εγκαταστάσεων. Απαιτείται επίσης η λεπτομερής γνώση των σχετικών ΔΠΧΠ που ενδέχεται να απαιτούνται για τον έλεγχο των εν λόγω εταιρειών. Η ικανότητα εντοπισμού της σύμβασης με έναν πελάτη, ο διαχωρισμός των υποχρεώσεων που φέρει το κάθε μέρος της σύμβασης, η τιμή συναλλαγής, η κατανομή της τιμής συναλλαγής ανάλογα με την υποχρέωση του κάθε μέρους της σύμβασης και η αναγνώριση οποιοδήποτε εσόδων αποτελούν μόνο ένα μέρος των εκτιμήσεων για ένα ελεγκτή. Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη οι υποχρεώσεις που απορρέουν για την εταιρεία που ασχολείται με τις ΑΠΕ, οι οποίες αφορούν την αποσυναρμολόγηση και απομάκρυνση των εγκαταστάσεων όπως και την αποκατάσταση του χώρου δράσης της εταιρείας μετά την διεκπεραίωση του έργου, και να αξιολογήσει κατά πόσο η ίδια η εταιρεία έχει λάβει υπόψη τις οποιεσδήποτε υποχρεώσεις που πιθανόν να προκύψουν.

Σε ένα κόσμο που επικεντρώνεται στο «πράσινο», ο ρόλος λοιπόν του λογιστή και του ελεγκτή γίνεται όλο ένα και πιο καταλυτικός. Η Κύπρος με τις καλές καιρικές συνθήκες και την γεωγραφική της θέση, παρέχει εξαιρετικές προοπτικές στις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ΑΠΕ και θέλουν να επενδύσουν σε διάφορα έργα και πρωτοβουλίες σχετικά με την ανανεώσιμη ενέργεια που προσφέρει η Κυπριακή Δημοκρατία καθώς και η Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου. Οι επενδυτές καλούνται να συμβαδίσουν με τις οποιεσδήποτε μεταβαλλόμενες τάσεις που σχετίζονται με τις ΑΠΕ και τις επιπτώσεις αυτών των τάσεων στις τρέχουσες ή μελλοντικές επιχειρήσεις τους και να συμβουλευτούν τους ελεγκτές τους έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι έχουν ακολουθηθεί οι κατάλληλες λογιστικές πρακτικές.

Η K. Treppides & Co Ltd, είναι η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία, με εδραιωμένη διεθνή παρουσία και γραφεία σε Λονδίνο και Μάλτα, προσφέροντας ένα ευρύ και πλήρες φάσμα νομικών, φορολογικών, λογιστικών, συμβουλευτικών και οικονομικών υπηρεσιών σε διεθνείς επενδυτές που δραστηριοποιούνται σε διάφορους βιομηχανικούς τομείς. Η εταιρεία διαθέτει πολλά χρόνια εμπειρίας και μια ομάδα καταρτισμένων και έμπειρων στελεχών που βρίσκονται σε ετοιμότητα για να βοηθήσουν άτομα και επιχειρήσεις σε όλη τη διάρκεια της επενδυτικές τους δραστηριότητας στην Κύπρο.

Στοιχεία επικοινωνίας:

info@treppides.com
www.treppides.com
Nicosia: Treppides Tower, Kafkasou 9, Aglantzia, CY 2112, Nicosia, Cyprus
Limassol: Kristelina Tower, 12 Arch. Makarios III Avenue, Mesa Geitonia, CY 4000 Limassol, Cyprus
London: Office 3.1, 12 Hay Hill, Mayfair, London W1J 8NR
Malta: Level 1, Somnium, Tower Road, Swatar, Birkirkara BKR 4012
Tel.: +357 22678944, +357 25822722

08-OIK_KOSMOS_KATHI 20/11/18 23:05 Page 8

Ο κινηματογράφος Rio θα προβάλει την πρώτη του ταινία 14 Φεβρουαρίου.

Στην έκταση 82 χιλιάδων τ.μ. του Mall φιλοξενούνται 150 καταστήματα γνωστών διεθνών brands, εκ των οποίων κάποια ανοίγουν για πρώτη φορά στην Κύπρο.

Επίσημη πρώτη σήμερα για το Nicosia Mall

Ετοιμο το 92% των καταστημάτων του, την επόμενη εβδομάδα αναμένεται να λειτουργήσει και ο Αθηναϊνίτης

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η συγκυρία δεν ήταν καθόλου τυχαία. Δυο μέρες πριν από το Black Friday και μια ανάσα πριν την χριστουγεννιάτικη περίοδο το Nicosia Mall ανοίγει τις πόρτες του στους καταναλωτές και μέσα στα χρονοδιαγράμματα τα οποία είχαν τεθεί και που έκαναν λόγο για άνοιγμα περί τα τέλη του 2018. Με αυτό τον τρόπο, το νέο εμπορικό κέντρο της Λευκωσίας θεωρείται ότι μπαίνει με το δεξί στο παιχνίδι του λιανικού εμπορίου και είναι έτοιμο να κερδίσει σοβαρά ποσοστά μερίδας των καταναλωτών.

Οι πρώτοι εξ αυτών θα περάσουν τις πόρτες τους στις δέκα το πρωί της Τετάρτης. Μέχρι και την τελευταία στιγμή οι προετοιμασίες και οι εργασίες από συνεργεία και υπαλλήλους καταστημάτων συνεχίστηκαν με πυρετώδεις ρυθμούς σε όλη την έκταση του. Στο σύνολο της 82.000 τ.μ. στα οποία χωροθετούνται 1700 χώροι στάθμευσης και στεγάζονται 150 καταστήματα τα οποία μοιράζονται σε ισόγειο και πρώτο όροφο.

Από αυτά, 34 είναι καταστήματα μόδας διεθνών brands, τέσσερα εστιατόρια, δέκα καταστήματα fast food, hair spa, καταστήματα τεχνολογίας, είδη ταξιδίου, παιδικά, έντεκα καταστήματα καλλυντικών, ομορφιάς και υγείας, δύο καταστήματα αξεσουάρ και τσάντες, εννέα καταστήματα αθλητικών ειδών, δώδεκα καταστήματα ειδών υπόδησης καθώς και υπηρεσίες όπως η Τράπεζα Κύπρου, το GAP Akis Express και το Time Consept. Στον χώρο φιλοξενείται επίσης ο κινηματογράφος PIO, και η υπεραγορά Αθηναϊνίτης.

Παρά το άνοιγμα του, το Mall συνεχίζει να συγκεντρώνει ενδιαφέρον και από άλλα καταστήματα ενώ σύμφωνα με τον διευθυντή του Yoram Kedem, τον Απρίλιο έρχεται νέο κατάστημα μεγάλου διεθνούς brand.

Το Nicosia Mall άνοιξε χθες τις πόρτες του για τους εκπροσώπους των ΜΜΕ, οι οποίοι ξεναγήθηκαν στους χώρους και τα νέα καταστήματα.

Δεν ανοίγει το 8%

Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Nicosia Mall Holdings Μάριο Καλοχωρίτη, την πρώτη μέρα λειτουργίας του, είναι έτοιμα γύρω στο 92% των 150 καταστημάτων του εμπορικού κέντρου.

Όσον αφορά το υπόλοιπο 8% αυτό θα ανοίξει τις επόμενες δύο εβδομάδες. Στην περίπτωση της υπεραγοράς Αθηναϊνίτης, το άνοιγμα στο καταναλωτικό κοινό θα γίνει σταδιακά μέχρι την επόμενη εβδομάδα, οπότε και αναμένεται να λειτουργήσει κανονικά. Δηλαδή, αρχικά θα λειτουργήσουν όλα τα ράφια της υπεραγοράς ενώ σταδιακά θα λειτουργήσουν το κρεοπωλείο και το αρτοποιείο της υπεραγοράς. Στην περίπτωση του κινηματογράφου RIOCINEMAS, η πρεμιέρα του τοποθετείται χρονικά στις 14 Φεβρουαρίου.

Πρωταπριλιάτικη έκπληξη

Μιλώντας στους δημοσιογράφους, τόσο ο γενικός διευθυντής του Nicosia Mall Yoram Kedem, όσο και ο πρόεδρος του Nicosia Mall Holdings Μάριος Καλοχωρίτης, αναφέρθηκαν σε ένα κατάστημα έκπληξη, το οποίο θα έρθει να προστεθεί στο δυναμικό του Nicosia Mall τον ερχόμενο Απρίλιο. Θέλησαν να κρατήσουν τα χαρτιά τους κλειστά για το όνομα του καταστήματος ωστόσο ανέφεραν ότι πρόκειται για διεθνές brand με πέραν των 2.800 καταστημάτων παγκοσμίως. Την ίδια ώρα ο κ. Kedem αναφέρθηκε σε μεγάλο ενδιαφέρον από καταστήματα για να στεγαστούν στον χώρο του Mall.

Mall 150 εκατομμυρίων

Το κόστος της ανέγερσης του mall αγγίζει τα 150 εκατομμύρια ευρώ. Βασικός μέτοχος του έργου είναι η Τράπεζα Κύπρου η οποία έχει χρηματοδοτήσει τον περασμένο Οκτώβριο το Mall με 35 εκατομμύρια ευρώ.

Πληροφορίες αναφέρουν ότι με την ολοκλήρωση του έργου η Τράπεζα θα είναι ανοικτή για συμφωνία με επίδοξους αγοραστές, στη βάση του ότι σε καμία περίπτωση μια τράπεζα δεν θέλει να είναι ιδιοκτήτης ενός εμπορικού κέντρου.

Είναι πάντως σαφές πως η Τράπεζα θα το κρατήσει μέχρι την στιγμή που θα είναι σίγουρη για την επιτυχή λειτουργία του.

Υπενθυμίζεται ότι το 51% του Nicosia Mall ανήκει στην NCMH Nicosia Mall Holdings Ltd της Τράπεζας Κύπρου, η οποία με την ένεση 35 εκατομμυρίων ευρώ επέτρεψε την αποπεράτωση του έργου μετά από αδιέξοδο στο οποίο είχε κολλήσει το έργο λόγω ανεπαρκούς χρηματοδότησης.

Το 49% του μεριδίου έχουν άλλοι δύο μέτοχοι, με τον Όμιλο Αθηναϊνίτη να κατέχει πλέον το 36%, ενώ το υπόλοιπο 13% έχει ο επιχειρηματίας Δημήτρης Χατζηαργυρού.

Οι νέες ισορροπίες που φέρνει το Nicosia Mall στο λιανικό

Είναι δεδομένο ότι με το άνοιγμα του νέου Mall αλλάζουν οι ισορροπίες στο λιανικό εμπόριο της Λευκωσίας, με τους καταναλωτές να έχουν πλέον να επιλέξουν ανάμεσα σε τρία εμπορικά κέντρα, τα οποία διαφέρουν σε προφίλ, διαρρύθμιση και γεωγραφική θέση. Αυτό που εκτιμάται είναι ότι τουλάχιστον το πρώτο διάστημα λειτουργίας του, το Nicosia Mall θα «κλέψει» μερίδια αγοράς από το Mall of Cyprus και το Mall of Egkomi. Στην περίπτωση του Mall of Cyprus, είναι γνωστό ότι τους τελευταίους μήνες τρέχει με την σειρά του για επέκταση του ώστε να φιλοξενήσει νέα καταστήματα, τριάντα στο σύνολο τους, όπως έχει ήδη γίνει γνωστό.

Την ίδια ώρα γίνονται σκέψεις και για αναβάθμιση του Mall of Egkomi,

χωρίς να υπάρχουν επί του παρόντος επίσημες ανακοινώσεις.

Σε κάθε περίπτωση, όταν αυξάνεται ο ανταγωνισμός, ο μόνος κερδισμένος στο τέλος της ημέρας είναι ο καταναλωτής, σημειώνει ο Μάριος Αντωνίου, γ.γ. του παγκύπριου συνδέσμου λιανικού εμπορίου σχολιάζοντας τα νέα δεδομένα όπως διαμορφώνονται. Από την άλλη πλευρά δεν μπορεί να παραγνωριστεί το γεγονός ότι η λειτουργία του Nicosia Mall στα όρια της Λακατάμειας, αποτελεί τονωτική ένεση σε μια περιοχή η οποία ήταν μέχρι πρότινος αποκομμένη από τα μεγάλα δίκτυα λιανικής αγοράς, κάτι που δεν ισχύει για περιοχές όπως τα Λατσιά με το Mall of Cyprus, την Έγκωμη με το Mall of Egkomikαι την πληθώρα άλλων επιλογών που προσφέρουν τα καταστήματα επί της λεωφόρου 28ης Οκτωβρίου, και την κεντρική Λευκωσία με την λεωφόρο Μακαρίου η οποία αν και δεν γνωρίζει τις δόξες του παρελθόντος έχει τους δικούς της θαμώνες, και τον εμπορικό δρόμο της Λήδρας, ο οποίος έχει ενισχυθεί σημαντικά με την λειτουργία καταστημάτων όπως το H&M. Θα πρέπει να σημειωθεί πως πέραν του Nicosia Mall, η περιοχή της Λακατάμειας έχει αποτελέσει το τελευταίο διάστημα την επιλογή για μεγάλους παίκτες του λιανικού εμπορίου όπως είναι η αλυσίδα υπεραγορών ΑΛΦΑΜΕΓΑ αλλά και η μαλτέζικη αλυσίδα DIY Homemate, η οποία πήρε την θέση του Έλληνας DIY και θα συστηθεί για πρώτη φορά στο κυπριακό κοινό στις 28 Νοεμβρίου.

Πρόκειται για εξελίξεις οι οποίες καταδεικνύουν ότι τα δεδομένα στο λιανικό εμπόριο είναι εξαιρετικά θετικά, η αξία του οποίου σύμφωνα με την στατιστική υπηρεσία ήταν αυξημένη κατά 5,9% σε επίπεδο οκταμηνίαστου 2018 σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

Blue Air
Λάρνακα - Βουκουρέστι, και μετά... όλη η Ευρώπη!
IATA | Member
www.blueairweb.com
Αποκλειστικός Αντιπρόσωπος
Orthodoxou aviation ltd
(357) 22 755 300
ή μέσω των ταξιδιωτικών πρακτόρων της περιοχής σας

09-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 22:57 Page 9

Ασπρη μέρα για το λιανικό το Black Friday

Περισσότερες φέτος οι επιχειρήσεις στον χορό, αναμένονται προσφορές από 20%- 40% - Τι να προσέξουν οι καταναλωτές

Της **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Πολύ πριν από τις επτά το πρωί της Παρασκευής εκατοντάδες καταναλωτές αναμένεται ότι θα συγκεντρωθούν έξω από καταστήματα πώλησης ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών περιμένοντας να ανοίξουν οι πόρτες για να επωφεληθούν των προσφορών λόγω Black Friday και να δώσουν τονωτική ένεση στην μάλλον πεσμένη αγορά του Νοέμβρη. Οι ουρές καταναλωτών που ξεχύνονται στα καταστήματα με το άνοιγμα τους ήταν πρωτόγνωρες για τα κυπριακά δεδομένα μέχρι πέρσι, χρονιά όπου για πρώτη φορά η κυπριακή αγορά γνώρισε την φρενίτιδα του Black Friday. Το ίδιο πρωτόγνωρα και τα νούμερα που κατέγραψαν τζίρος και επισκεψιμότητα της ημέρας, η οποία αποτελεί ουσιαστικά την άτυπη έναρξη της χριστουγεννιάτικης περιόδου για το λιανικό. Σύμφωνα με τις μετρήσεις επισκεψιμότητας στα εμπορικά κέντρα, είχε καταγραφεί αύξηση της τάξης του 52% σε σχέση με το 2016. Τα στοιχεία της JCC από την άλλη μιλούν για αύξηση της τάξης του 40% σε σχέση με το 2016, ήτοι 14 εκατ. το 2017 σε σχέση με 10,2 εκατομμύρια ευρώ. Ενδεικτική δε η περίπτωση του Mall Λεμεσού, το οποίο μέχρι τις έντεκα το πρωί είχε καταγράψει τριπλάσιους επισκέπτες σε σύγκριση με το 2016.

Ακόμα κι αν οι προσφορές φαίνονται δελεαστικές ο καταναλωτής θα πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένος πριν την αγορά και να ελέγχει εκ των προτέρων τις τιμές των προϊόντων, σημειώνει η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή.

Κάτι από Αμερική θυμίζουν οι εικόνες καταναλωτών έξω από καταστήματα τεχνολογίας κατά το περσινό Black Friday στην Κύπρο. Ήταν η πρώτη χρονιά που ο θεσμός αγκαλιάστηκε από την κυπριακή αγορά, ενώ αναμένεται ότι ανάλογες εικόνες θα καταγραφούν και φέτος.

Περισσότερες εταιρείες

Φέτος αναμένεται ότι ο τζίρος ο οποίος θα καταγραφεί κατά το Black Friday θα αποτελέσει νέο ρεκόρ σε σχέση με πέρσι, κι αυτό με βάση τις διαφημιστικές καμπάνιες στις οποίες έχουν προχωρήσει οι εταιρείες σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τηλεόραση, ραδιόφωνο και μέσω μηνυμάτων στα κινητά τηλέφωνα των καταναλωτών. Αξίζει να σημειωθεί ότι όλα τα μέλη του συνδέσμου λιανικού εμπορίου θα συμμετάσχουν στον θεσμό του Black Friday, ενώ πέραν αυτών αναμένεται ότι θα προχωρήσουν σε προσφορές και άλλοι κλάδοι όπως είναι οι αερομεταφορές, κάτι που είχε καταγραφεί το 2017, αλλά και τράπεζες. Ήδη η Τράπεζα Κύπρου έχει ανακοινώσει τριπλούς βαθμούς ανταμοιβής σε κάθε συναλλαγή με τις κάρτες της τράπεζας για την προσεχή Παρασκευή. Η προσφορά αφορά επιχειρήσεις ηλεκτρονικών ειδών, ειδών ένδυσης και υπόδησης, αθλητικών ειδών, τσάντες και δερμάτινα είδη, παιχνίδια και παιδικά είδη. Σημαντικό στοιχείο το οποίο εκτιμάται ότι θα αποτελέσει ενισχυτικό παράγοντα για τους τζίρους της 23ης Νοεμβρίου είναι και η εισχώρηση νέων παικτών ή νέων καταστημάτων υφιστάμενων αλυσίδων, όπως είναι για παράδειγμα το Nicosia Mall το οποίο αξιοποιεί χρονικά το άνοιγμα του με το Black Friday, αλλά και καταστήματα ηλεκτρονικών ειδών και τεχνολογίας όπως τα Public, που άνοιξε για πρώτη φορά σε Παραλίμνι καθώς και νέο κατάστημα στο καινούργιο εμπορικό κέντρο της Λακατάμειας. Φυσικά πέραν των καταστημάτων με φυσική παρουσία δεν θα πρέπει να παραβλεφθούν οι επιλογές τις οποίες προσφέρουν διαδικτυακές πλατφόρμες όπως Amazon και Ebay. Μάλιστα κάθε χρόνο τόσο την μέρα του Black Friday όσο και αυτές που ακολουθούν οι πλατφόρμες κτυπούν τζίρους που ξεπερνούν το δισεκατομμύριο. Το 2016 καταγράφηκαν περί τα 1,5 δισ. δολάρια μόνο σε online αγορές. Οι δε προσφορές φτάνουν μέχρι και το 80%, ενώ Amazon και Ebay έχουν εδώ και εβδομάδες αρχίσει την διαφήμιση των προσφορών τους.

Αύξηση 40% κατέγραψαν οι πωλήσεις και 52% η επισκεψιμότητα το 2017, αναμένεται νέο ρεκόρ στο λιανικό.

Από 20-40%

Στην περίπτωση της Κύπρου, οι προσφορές θα κυμανθούν από 20%-40% και θα αφορούν προϊόντα κυρίως σε κινητή τηλεφωνία και τεχνολογία, είδη ένδυσης και υπόδησης, ηλεκτρικές συσκευές και έπιπλα. «Οι προσφορές πρέπει να είναι καλές διότι αν θέλουμε να εδραιωθεί ο θεσμός του Black Friday στην Κύπρο, τότε ο καταναλωτής θα πρέπει να νιώσει ότι αξίζει πραγματικά τον κόπο και το ύψος της προσφοράς αλλά και να βρει σε διαθεσιμότητα το προϊόν που τον ενδιαφέρει. Αλλά επίσης να υπάρχουν και προϊόντα νέου εκθέματος», σχολιάζει στην «Κ» ο γ.γ. του παγκύπριου συνδέσμου του λιανικού εμπορίου. Φέτος οι προσφορές θα είναι διαθέσιμες είτε μόνο για την Παρασκευή, είτε στις περισσότερες περιπτώσεις, τα καταστήματα θα έχουν προσφορές στους καταναλωτές είτε το διήμερο Παρασκευή- Σάββατο, είτε το τριήμερο Παρασκευή, Σάββατο, Κυριακή.

Τα μάτια σας δεκατέσσερα

Πιο χαμηλούς τόνους επιλέγει να κρατήσει η Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή, που προειδοποιεί για τυχόν παγίδες και σε περιπτώσεις, εικονικές προσφορές. Καλεί δε τους καταναλωτές να εντοπίσουν εκ των προτέρων τα προϊόντα για τα οποία ενδιαφέρονται και να σημειώσουν την τιμή τους ώστε να γνωρίζουν το πραγματικό ύψος των εκπτώσεων που θα ανακοινωθούν κατά το Black Friday.

Συστήνει στους καταναλωτές να συγκρίνουν τιμές και ποιότητα των προϊόντων και να αναζητούν κριτικές για την ποιότητα του, αλλά και να αξιολογούν την τελική τιμή μάλλον παρά την έκπτωση. Καλεί τους καταναλωτές να καθορίσουν πριν την Παρασκευή τον προϋπολογισμό τους και να ενημερωθούν για την πολιτική επιστροφών του καταστήματος πριν την αγορά. Τέλος προτρέπει το καταναλωτικό κοινό στην αξιοποίηση του διαδικτύου για τις αγορές του, λόγω των εναλλακτικών επιλογών που προσφέρει αλλά και για το δικαίωμα καταναλωτές να επιστρέψουν το προϊόν της αγοράς τους μέχρι και 14 ημέρες μετά από την παραλαβή του.

Το Black Friday στην Κύπρο

Ο θεσμός του Black Friday ξεκίνησε από το 1952 στην Αμερική, και είναι η Παρασκευή η οποία ακολουθεί την Ημέρα των Ευχαριστιών στην Αμερική, συνήθως δε πραγματοποιείται από τις 23 μέχρι τις 29 Νοεμβρίου, ενώ σηματοδοτεί την έναρξη της εορταστικής περιόδου των Χριστουγέννων. Την δεκαετία του '60 οι λογιστές χρησιμοποιούσαν μαύρο μελάνι για να καταγράψουν στα λογιστικά βιβλία τις μέρες με θετικό ισολογισμό. Με κόκκινο χρώμα καταγράφονταν οι μέρες με αρνητικό ισολογισμό.
Επειδή λοιπόν την συγκεκριμένη μέρα καταγράφονται σημαντικά κέρδη, περισσότερα και από την περίοδο των Χριστουγέννων καμιά φορά, έτσι η εν λόγω Παρασκευή, έμεινε να ονομάζεται Μαύρη.
Στην Κύπρο έφτασε μόλις πριν από πέντε χρόνια, με μουδιασμένες προσφορές και συμμετοχή επιχειρήσεων.
Έγινε περισσότερο γνωστός ως θεσμός το 2016, ενώ αγκαλιάστηκε από τους καταναλωτές το 2017, χρονιά κατά την οποία σημείωσε ρεκόρ πωλήσεων και επισκεψιμότητας.

Από σούπερ μάρκετ μέχρι κομμωτήρια στην Ελλάδα

Εξαντλήθηκαν ήδη προϊόντα που ήταν σε προσφορά σε ηλεκτρονικά καταστήματα - Εντονότερος φέτος ο ανταγωνισμός

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Εντονότερος από κάθε άλλη φορά φαίνεται ότι είναι φέτος ο ανταγωνισμός, κυρίως των αλυσίδων προϊόντων τεχνολογίας και ηλεκτρικών συσκευών, σε ό,τι αφορά την Black Friday.

Η μία μετά την άλλη οι μεγαλύτερες αλυσίδες του κλάδου μπήκαν στον ρυθμό των μεγάλων προσφορών ήδη από το Σαββατοκύριακο, αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά τους καταστήματα με συνέπεια κάποια από τα προϊόντα σε προσφορά να έχουν ήδη εξαντληθεί. Κάθε ημέρα που περνάει προστίθενται, όπως ήταν αναμενόμενο, ολοένα και περισσότερες εταιρείες που συμμετέχουν στην Black Friday ή μάλλον στην Black Week («μαύρη εβδομάδα»), από εμπορικά κέντρα και καταστήματα ειδών ένδυσης και υπόδησης, έως ενεργειακές εταιρείες, σούπερ μάρκετ και κομμωτήρια.

Τετραπλάσιο όγκο ειδών ένδυσης σε σύγκριση με τον μέσο ετήσιο όρο αγόρασαν οι Ελληνες καταναλωτές μέσω Διαδικτύου στην περυσινή Black Friday.

Την αρχή έκανε το βράδυ του Σαββάτου, μετά τις 8, όταν έκλεισαν τα φυσικά καταστήματα η Public. Ηδη δεκάδες κωδικοί της εταιρείας που βρίσκονταν σε προσφορά, όπως κάποια παλαιότερα μοντέλα iPhone και κάποιες τηλεοράσεις, εξαντλήθηκαν και πλέον έχουν ανανεωθεί με άλλες προσφορές. Κάποια από τα προσφερόμενα προϊόντα διατίθενται πλέον μόνο στα φυσικά καταστήματα, στρατηγική στην οποία επενδύουν οι λιανέμποροι. Κι αυτό διότι η επίσκεψη σε ένα φυσικό κατάστημα ευνοεί τις λεγόμενες αυθόρμητες αγορές, τις αγορές προϊόντων δηλαδή που οι καταναλωτές δεν είχαν αρχικά την πρόθεση να κάνουν.

Ανάλογη είναι η εικόνα και στην έτερη αλυσίδα προϊόντων τεχνολογίας, την εταιρεία Πλαίσιο. Η επιχείρηση μπήκε στον χορό των προσφορών από την Κυριακή, 18 Νοεμβρίου και ήδη στο ηλεκτρονικό της κατάστημα εμφανίζεται να έχουν εξαντληθεί 23 προϊόντα που είχαν διατεθεί σε χαμηλή τιμή στο πλαίσιο της Black Friday. Από το βράδυ της Κυριακής ξεκίνησε αιφνιδιαστικά την Black Week και η αλυσίδα «Κωτσόβολος», ενώ ακολούθησε η Media Markt.

Πρώτη χρονιά φέτος, πλέον, έχουν συμμετοχή στην ελληνική Black Friday και αλυσίδες σούπερ μάρκετ. Η αλυσίδα My Market προχωρεί την εβδομάδα 19 - 26 Νοεμβρίου σε σειρά προσφορών για αγορές που θα γίνουν από το νέο ηλεκτρονικό της κατάστημα, ενώ η Lidl Hellas θα έχει την Παρασκευή, 23 Νοεμβρίου, προσφορές σε ηλεκτρικές συσκευές και ρούχα.

Εντύπωση προκαλεί επίσης και η απόφαση της εταιρείας ZeniΘ, η οποία θα προσφέρει εκπτώσεις σε πακέτα ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου σε καταναλωτές που θα επισκεφθούν το pop-up κατάστημά της, την Παρασκευή, που βρίσκεται στο εμπορικό κέντρο Golden Hall. (Το pop-up είναι κατάστημα που λειτουργεί για μικρό χρονικό διάστημα με σκοπό την προώθηση των προϊόντων και των υπηρεσιών μιας εταιρείας.) Το εν λόγω κατάστημα θα λειτουργεί έως τις 14 Μαρτίου.

Η μία μετά την άλλη οι μεγαλύτερες αλυσίδες του κλάδου μπήκαν στον ρυθμό των μεγάλων προσφορών ήδη από το Σαββατοκύριακο, αξιοποιώ-ντας τα ηλεκτρονικά τους καταστήματα.

Προσφορές στις 23 Νοεμβρίου ή και νωρίτερα πραγματοποιούν επίσης εταιρείες ειδών υγιεινής, επίπλων (σχετικές διαφημίσεις έχουν κάνει οι αλυσίδες Sato, Entos, Δρομέας, Μαρμαρίδης), ενώ από την Πέμπτη έως και το Σάββατο θα έχει προσφορές και η αλυσίδα οικιακού εξοπλισμού Laroy Merlin. Στην Black Friday συμμετέχουν επίσης εμπορικά κέντρα, αλυσίδες καλλυντικών και κομμωτήρια, ακόμη και συνοικιακά, ενώ δεν αποκλείεται να δούμε εκπτώσεις ακόμη και από αλυσίδες εστίασης.

Το ηλεκτρονικό εμπόριο

Τετραπλάσιο όγκο ειδών ένδυσης σε σύγκριση με τον μέσο ετήσιο όρο αγόρασαν οι Ελληνες καταναλωτές μέσω Διαδικτύου στην περυσινή Black Friday. Αυτό προκύπτει από σχετική έρευνα της γνωστής υπηρεσίας ηλεκτρονικών πληρωμών PayPal. Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, στη διάρκεια της Black Friday πάνω από το 32% των δαπανών στην Ελλάδα μέσω PayPal καταλήγουν σε τοπικούς εμπόρους.

10-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 17:59 Page 10

Επειτα από μια επταετή θητεία στην ΕΒΑ, ο κ. Ενρία πρόκειται να αντικαταστήσει την Ντανιέλ Νουί ως επικεφαλής του SSM τον Δεκέμβριο.

Χρήζουν βελτιώσεων τα ευρωπαϊκά στρες τεστ εκτιμά ο πρόεδρος της ΕΒΑ

Κρίσιμα ερωτήματα έθεσε ο απερχόμενος επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Αρχής (ΕΒΑ), Αντρέα Ενρία, για την αποτελεσματικότητα των στρες τεστ των ευρωπαϊκών τραπεζών, τονίζοντας την ανάγκη επανασχεδιασμού ορισμένων σημείων τους, σε ομιλία που πραγματοποίησε στη Ρουμανία. Σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα των Financial Times, ο κ. Ενρία είπε πως είναι πολύ πιο αποτελεσματικός ο τρόπος που διεξάγονται τα στρες τεστ από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), διότι ανακοινώνει τα αποτελέσματα και δίνει απευθείας εντολή στις πιο αδύναμες να καλύψουν την κεφαλαιακή τους ανεπάρκεια. Το μεγαλύτερο πρόβλημα με τα στρες τεστ των ευρωπαϊκών τραπεζών είναι το διάστημα που μεσολαβεί από την ανακοίνωση

Πιο αποτελεσματικός ο τρόπος που διεξάγονται τα στρες τεστ από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, διότι ανακοινώνει τα αποτελέσματα και δίνει απευθείας εντολή στις πιο αδύναμες να καλύψουν την κεφαλαιακή τους ανεπάρκεια.

των αποτελεσμάτων τους μέχρι να δώσουν οι εποπτικές αρχές την εντολή στις πιο αδύναμες να ενισχύσουν την κεφαλαιακή τους επάρκεια.

Τα στρες τεστ λειτουργούν ως ασκήσεις προσομοίωσης για να δοκιμαστούν οι κεφαλαιακές αντοχές των τραπεζών σε διάφορα σενάρια επιδείνωσης των συνθηκών στην οικονομία ή τις αγορές. «Το μεσοδιάστημα από τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων των στρες τεστ μέχρι την τελική αξιολόγηση των αρμόδιων αρχών για την κεφαλαιακή κατάσταση των τραπεζών είναι το βασικό μειονέκτημα της ευρωπαϊκής από την αμερικανική προσέγγιση», σχολίασε ο κ. Ενρία. Οι τράπεζες της Ευρωζώνης, παραδείγματος χάριν, θα παραλάβουν από την ΕΚΤ μεμονωμένες εκθέσεις τον Ιανουάριο του 2019, αναφέρει το CNBC.

Επειτα από μια επταετή θητεία στην ΕΒΑ, ο κ. Ενρία πρόκειται να αντικαταστήσει την Ντανιέλ Νουί ως επικεφαλής του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM) τον Δεκέμβριο. Η ΕΒΑ αναλαμβάνει τον συντονισμό των στρες τεστ σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ενωσης, αλλά οι αρμόδιες εποπτικές αρχές είναι υπεύθυνες για την εκτέλεσή τους. Στην Ευρωζώνη, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφασίζει, τελικά, ποιες τράπεζες πρέπει να λάβουν μέτρα για την κεφαλαιακή τους ενίσχυση και ποιες όχι. Οι δηλώσεις του κ. Ενρία έγιναν δύο εβδομάδες μετά τη γνωστοποίηση των αποτελεσμάτων από τα τελευταία στρες τεστ που έδειξαν πως οι βρετανικές τράπεζες είναι πιο ευάλωτες σε όλην την Ευρώπη. Σημειωτέον ότι τα τεστ βασίστηκαν τις οικονομικές καταστάσεις των τραπεζών στα τέλη του 2017. Ο δείκτης βασικών κεφαλαίων των Barclays και Lloyds κινήθηκε στο 6,37% και 6,8%, αντίστοιχα – το 5,5% είναι το κατώτατο όριο. Για τις ιταλικές Unicredit και UBI Banca, ο δείκτης βασικών κεφαλαίων κινήθηκε στο 9,34% και 7,42%, αντίστοιχα.

Περισσότερο ρωσικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη παρά τις απειλές Τραμπ

Στην τελική ευθεία βρίσκεται ο νέος αγωγός Nord Stream 2 των 11 δισ. δολαρίων

Περίπου 500 μέτρα από αυτό που ήταν άλλοτε ο μεγαλύτερος πυρηνικός αντιδραστήρας της Ανατολικής Ευρώπης, τον Γκράισβαλντ, κατασκευάζεται ο αγωγός που βρίσκεται στο επίκεντρο διαμάχης ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και το Βερολίνο.

Είναι ο Nord Stream 2, η προέκταση του Nord Stream, που θα αυξήσει τις εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου στη Γερμανία. Ισως αρχίσει να διοχετεύει φυσικό αέριο στα τέλη του 2019 και –σύμφωνα με την Ουάσιγκτον– θα ενισχύσει την ενεργειακή εξάρτηση της Ευρώπης από τη Ρωσία. Πρόκειται για επένδυση 11 δισ. δολ. και αποτελεί το ένα από τα τρία κολοσσιαία σχέδια που θα ενισχύσουν την επιρροή της Ρωσίας στην Ευρώπη και την Ασία.

Χιλιάδες χιλιόμετρα προς ανατολάς, κατασκευάζεται ο αγωγός που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Σιβηρία στην Κίνα, ενώ ένας τρίτος κάτω από τη Μαύρη Θάλασσα θα μεταφέρει αέριο στην Τουρκία και τη Νοτιοανατολική Ευρώπη. Η Ρωσία προμηθεύει την Ευρώπη με φυσικό αέριο από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και πέρυσι κάλυψε τουλάχιστον το 33% της ζήτησης στη Γηραιά Ηπειρο. Το ποσοστό αυτό ενδέχεται να αυξηθεί στο 40% μέχρι το 2025. Σύμφωνα με τον Τζόναθαν Στερν, συνεργάτη του Ινστιτούτου Ενεργειακών Μελετών της Οξφόρδης, αυξάνεται η

Η Ρωσία κάλυψε πέρυσι τουλάχιστον το 33% της ζήτησης στη Γηραιά Ηπειρο ενώ μέχρι το 2025 το ποσοστό αυτό θα αυξηθεί στο 40%.

ζήτηση από την Ευρώπη εν μέρει και επειδή έχει εξαντληθεί το κολοσσιαίο κοίτασμα φυσικού αερίου στο Κρόνινγκεν της Ολλανδίας.

Ο Αμερικανός πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ, που επιδιώκει να προωθήσει αμερικανικό φυσικό αέριο στην Ευρώπη και να εκμεταλλευθεί την εκρηκτική ανάπτυξη της σχιστολιθικής βιομηχανίας των ΗΠΑ, χαρακτηρίζει τη Γερμανία «όμηρο» της Μόσχας. Πέρυσι υπέγραψε νομοθεσία που του δίνει το δικαίωμα να επιβάλει κυρώσεις σε όσες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην κατασκευή του Nord Stream 2 συμπεριλαμβανομένων πέντε ευρωπαϊκών εταιρειών που τον χρηματοδοτούν.

Στις αρχές Οκτωβρίου, ο Ρώσος πρόεδρος, Βλαντιμίρ Πούτιν, δήλωσε κατηγορηματικά ότι ο αγωγός θα ολοκληρωθεί ακόμη κι αν αποσυρθούν οι εταιρείες που συνεργάζονται για την εκτέλεσή του. Σε ό,τι αφορά τον παλαιότερο αγωγό, τον αρχικό Nord Stream που καλύπτει περίπου τις ίδιες περιοχές, διοχετεύει φυσικό αέριο στην Ευρώπη από το 2011.

Οι αντιδράσεις στον Nord Stream 2 δεν προέρχονται, πάντως, μόνον από την Ουάσιγκτον αλλά και από χώρες πολύ πλησιέστερες στη Ρωσία. Η Πολωνία άλλοτε ανήκε στη σφαίρα επιρροής της Ρωσίας, αλλά μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ενωσης διατηρεί τεταμένες σχέσεις με την πρώην σύμμαχό της. Εμπόδισε, έτσι, τον σχηματισμό κοινοπραξίας ανάμεσα σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που θα συνεργάζονταν με την Gazprom για την κατασκευή του αγωγού. Η Βαρσοβία αγοράζει ακόμη ρωσικό φυσικό αέριο, αλλά σκοπεύει να το αντικαταστήσει με εισαγωγές από τη Νορβηγία και άλλες χώρες όταν θα λήξει το συμβόλαιό της στα τέλη του 2022. Σε ό,τι αφορά τη Γερμανία, η κυβέρνηση και οι μεγαλύτερες εταιρείες κοινής ωφελείας υποστηρίζουν τη συνεργασία τους με τη Ρωσία, επισημαίνοντας ότι πρόκειται για μια σχέση που διήρκεσε σε όλη τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου και επιβίωσε της κρίσης ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μόσχα με αιχμή την Ουκρανία.

«Υπήρξαν αξιόπιστοι προμηθευτές μας για τουλάχιστον 50 με 60 χρόνια» τονίζει ο Τόμας Μπαράις, υπουργός Ενέργειας της Γερμανίας, αναφερόμενος στους Ρώσους. Και επιμένει πως «η Ρωσία πρέπει να μιλάει με την Ε.Ε.». Οι εξαγωγές ρωσικού φυσικού αερίου στην Ευρώπη έφθασαν το 2017 στο επίπεδο ρεκόρ των 6,8 τρισ. κυβικών μέτρων. Σύμφωνα, όμως, με τον Αντρι Στράκε, γενικό οικονομικό διευθυντή της γερμανικής εταιρείας ενέργειας RWE AG, δεν υπάρχει λόγος να ανησυχεί κανείς για την αυξανόμενη επιρροή της Gazprom την αγορά. «Οι πολιτικοί πρέπει κάποιες στιγμές να το δηλώνουν αν κάτι τους ανησυχεί, αλλά για μας είναι απλώς μία επιχειρηματική συνεργασία», τονίζει και προσθέτει πως πρόκειται για μια ανοικτή αγορά και «όποιος θέλει να πουλήσει είναι ευπρόσδεκτος».

BLOOMBERG

Ο Nord Stream 2 οδεύει προς την ολοκλήρωσή του στα τέλη του 2019

Ο Ντόναλντ Τραμπ έχει απειλήσει με κυρώσεις όσες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην ολοκλήρωση του επίμαχου αγωγού

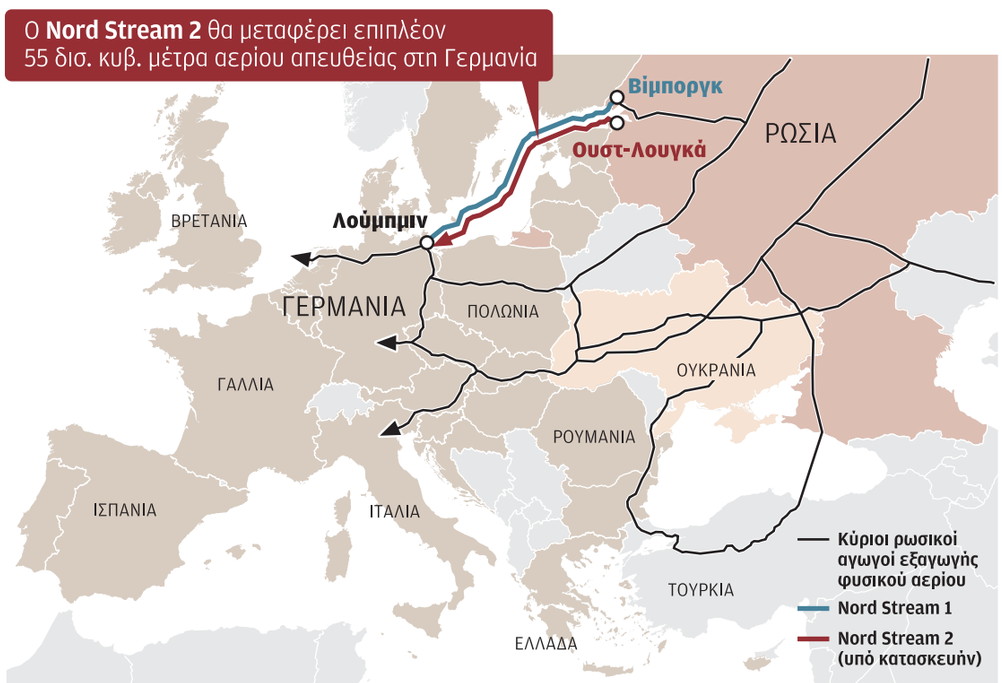

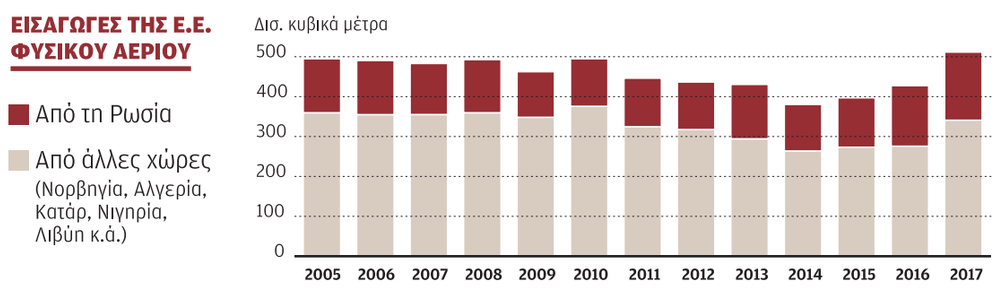

ΠΗΓΗ: Bloomberg, Stratfor, Graphic News

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Χρέος 115 δισ. δολ. απειλεί το μέλλον της General Electric

Σε ελεύθερη πτώση τιμές ομολόγων, μετοχής - Μαζικές αγορές CDS από τις τράπεζες οι οποίες προσπαθούν να προστατευθούν

Ο πάλαι ποτέ πανίσχυρος κολοσσός της αμερικανικής βιομηχανίας, η General Electric, έχει συγκεντρώσει χρέος ύψους 115 δισ. δολαρίων, καθώς επί δεκαετίες εθεωρείτο απολύτως φερέγγυος και αξιόχρεος και εξέδιδε ομόλογα μαζικά. Μέχρι το 2015, άλλωστε, οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης του έδιναν τη βαθμολογία των τριών Α. Σήμερα, όμως, οι τιμές των ομολόγων της εταιρείας κινούνται στο επίπεδο των ομολόγων-σκουπιδιών, στο οποίο κινδυνεύουν να υποβαθμιστούν και από τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης. Οπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ της εφημερίδας Wall Street Journal, τον Οκτώβριο είδαν το φως της δημοσιότητας στοιχεία που φέρουν τον αμερικανικό κολοσσό να εμφανίζει ζημίες ύψους 22 δισ. δολαρίων αλλά και έλλειμμα 6 δισ. δολαρίων στα αποθεματικά για την κάλυψη των ασφαλιστικών του υποχρεώσεων. Στη διάρκεια του Νοεμβρίου τα ομόλογα της General Electric βρέθηκαν σε ελεύθερη πτώση χάνοντας από 5% έως 18%. Οι τιμές τους τα κατατάσσουν, έτσι, στο επίπεδο των ομολόγων-σκουπιδιών. Τις τελευταίες εβδομάδες έχουν πουληθεί ομόλογα της εταιρείας αξίας τουλάχιστον

Ο νέος διευθύνων σύμβουλος του ομίλου, προωθεί την πώληση περιουσιακών στοιχείων της GE προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια και να περιορίσει το χρέος της.

10 δισ. δολαρίων. Προσφάτως οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης τα υποβάθμισαν στο BBB-, δηλαδή τρεις βαθμίδες πάνω από το επίπεδο των ομολόγων-σκουπιδιών. Στο μεταξύ, όλο και περισσότεροι αγοράζουν τα λεγόμενα CDS, συμβόλαια ασφάλισης έναντι κινδύνου πτώχευσης της GE.

Οι τιμές των εν λόγω συμβολαίων έχουν σχεδόν διπλασιασθεί καθώς αυξάνονται τα στοιχήματα πως θα επιδεινωθούν τα οικονομικά προβλήματα του εμβληματικού αμερικανικού ομίλου. Οι τράπεζες της Wall Street, που έχουν χορηγήσει πιστώσεις στον αμερικανικό όμιλο, προσπαθούν να προστατευθούν και αγοράζουν μαζικά CDS. Οι επενδυτές υποστηρίζουν πως αναγκάζονται να πουλήσουν τα ομόλογα της General Electric επειδή τα ενημερωτικά της δελτία είναι τόσο περίπλοκα ώστε να μην μπορούν να αντιληφθούν αν πρόκειται να αποκαλυφθούν σύντομα νέες ζημίες. Ο Λάρι Καλπ, νέος διευθύνων σύμβουλος του ομίλου, προωθεί την πώληση περιουσιακών στοιχείων της GE προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια και να περιορίσει το χρέος της. Τις τελευταίες εβδομάδες η μετοχή της GE έχει χάσει περίπου το 50% της αξίας της, με την κεφαλαιοποίησή της πάντως να φθάνει στα 72 δισ. δολάρια. Οπως τονίζει η αμερικανική εφημερίδα, η GE εξελίχθηκε σε ένα είδος τιτάνα της αγοράς ομολόγων στα τέλη της δεκαετίας του 1990. Είχε βαθμολογία τριών Α που της έδινε τη δυνατότητα να αντλεί φτηνό χρήμα και να χρηματοδοτεί τις βιομηχανίες μεταποίησης που ανήκαν στον όμιλο, αλλά και να χορηγεί πιστώσεις μέσω του χρηματοπιστωτικού της βραχίονα, της GE Capital. Τα ομόλογά της βρίσκονται στα χαρτοφυλάκια ασφαλιστικών εταιρειών, συνταξιοδοτικών ταμείων και αμοιβαίων κεφαλαίων, πολλά από τα οποία έχουν καταστατικά που τα αναγκάζουν να πωλούν όσους τίτλους δεν ανήκουν πλέον στην επενδυτική βαθμίδα.

Τις τελευταίες εβδομάδες έχουν πωληθεί ομόλογα της General Electric αξίας τουλάχιστον 10 δισ. δολαρίων. Προσφάτως οι οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης τα υποβάθμισαν στο BBB-.

11-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:00 Page 11

Τέλος το QE στα τέλη Δεκεμβρίου, λέει ο Ντράγκι

Η επιβράδυνση της οικονομίας της Ευρωζώνης είναι «προσωρινή»

«Αν αρχίσουν οι εταιρείες να γίνονται περισσότερο αβέβαιες για την πορεία της ανάπτυξης και του πληθωρισμού, η συμπίεση του περιθωρίου κέρδους ενδεχομένως να αποδειχθεί πιο επίμονη», εξήγησε χθες ο πρόεδρος της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, μιλώντας σε τραπεζικό συνέδριο στη Φρανκφούρτη.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα ολοκληρώσει στο τέλος Δεκεμβρίου το πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης, επανέλαβε ο Μάριο Ντράγκι, τονίζοντας πως η επιβράδυνση της οικονομίας είναι «προσωρινή» και πως δεν βλέπει «κανέναν λόγο» για τον οποίο θα μπορούσε να διακοπεί η ανάκαμψη της Ευρωζώνης.

Παρά την αισιοδοξία της ΕΚΤ για την πορεία της οικονομίας, ο κ. Ντράγκι ανέφερε ότι ο πληθωρισμός ενδεχομένως να ενισχυθεί με λιγότερο έντονο ρυθμό απ' όσο έχουν προβλέψει οι οικονομολόγοι της κεντρικής τράπεζας.

Η ΕΚΤ εξακολουθεί να θεωρεί πως η οικονομία θα αναπτυχθεί το επόμενο διάστημα, σε γενικές γραμμές, όπως έχει προβλέψει η ΕΚΤ, ωστόσο ο πρόεδρός της προειδοποίησε ότι έχει αυξηθεί η απειλή του οικονομικού προστατευτισμού (έμμεση αναφορά στον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας και στην τακτική της Ουάσιγκτον να επιβάλλει επιπρόσθετους δασμούς).

«Αν αρχίσουν οι εταιρείες να γίνονται περισσότερο αβέβαιες για την πορεία της ανάπτυξης και του πληθωρισμού, η συμπίεση του περιθωρίου κέρδους ενδεχομένως να αποδειχθεί πιο επίμονη», εξήγησε χθες ο πρόεδρος της ΕΚΤ μιλώντας σε τραπεζικό συνέδριο στη Φρανκφούρτη. «Αυτό θα μπορούσε να επηρεάσει την ταχύτητα με την οποία αυξάνεται ο υποκείμενος πληθωρισμός (σ.σ. διάφορες μορφές του λεγόμενου δομικού πληθωρισμού όπου εξαιρούνται ορισμένες κατηγορίες προϊόντων με ευμετάβλητες τιμές, όπως η ενέργεια και τα μη επεξεργασμένα τρόφιμα) και συνεπώς την πορεία που περιμένουμε να έχει ο πληθωρισμός τα επόμενα τρίμηνα», συμπλήρωσε ο κ. Ντράγκι παραδεχόμενος ότι «έχει ενισχυθεί η αβεβαιότητα γύρω από τη μεσοπρόθεσμη προοπτική» του πληθωρισμού.

Χθες, η Eurostat επιβεβαίωσε πως ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη διαμορφώθηκε τον Οκτώβριο στο 2,2% από 2,1% τον Σεπτέμβριο, δηλαδή βρέθηκε στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων έξι ετών. Ο δομικός πληθωρισμός ενισχύθηκε στο 1,2% τον Οκτώβριο από 1,1% τον Σεπτέμβριο.

Η ΕΚΤ έχει αποφασίσει να ολοκληρώσει το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων στο τέλος του έτους και έχει προϊδεάσει τους επενδυτές ότι θα διατηρήσει τα επιτόκια δανεισμού στο σημερινό τους επίπεδο μέχρι τουλάχιστον το τέλος του καλοκαιριού του 2019.

Ο Μάριο Ντράγκι επανέλαβε αυτή τη «γραμμή» στη χθεσινή του ομιλία, ωστόσο προειδοποίησε ότι ενδεχόμενη υπερβολική αύξηση του κόστους δανεισμού στην Ευρωζώνη –ανέφερε ως πιθανά αίτια την αύξηση των αμερικανικών επιτοκίων δανεισμού και την αναταραχή από την Ιταλία– θα μπορούσε να αναγκάσει την ΕΚΤ να καθυστερήσει την πρώτη αύξηση των επιτοκίων δανεισμού από το 2011 και μετά. «Αν σκληρύνουν υπερβολικά οι συνθήκες χρηματοδότησης ή ρευστότητας ή αν επιδεινωθεί η προοπτική του πληθωρισμού... αυτό θα μπορούσε να αντικατοπτριστεί στην προσαρμογή της προβλεπόμενης πορείας των μελλοντικών επιτοκίων δανεισμού».

Το τρίτο τρίμηνο, η οικονομία της Ευρωζώνης αναπτύχθηκε με ρυθμό μόλις 0,2% (σε τριμηνιαία βάση), δηλαδή τον χαμηλότερο των τελευταίων τεσσάρων ετών. «Ο κ. Ντράγκι έστειλε ένα σαφές μήνυμα πως η ΕΚΤ είναι πρόθυμη να είναι πιο επιφυλακτική, ακόμη και αν αποδειχθεί ότι κάνει λάθος, στο θέμα των επιτοκίων δανεισμού», σχολίασε στο Reuters ο Κάρστεν Μπρζέσκι, οικονομολόγος της ING Germany.

«Ανακούφιση» για πετρέλαιο

Η μεγάλη υποχώρηση των τιμών του πετρελαίου αποτελεί «ανακούφιση» για τους Ευρωπαίους καταναλωτές τη στιγμή που ενισχύεται η αβεβαιότητα που προκαλούν το Brexit και η αντιπαράθεση της Ρώμης με τις Βρυξέλλες, με αφορμή τον ιταλικό προϋπολογισμό για το 2019, είπε την Πέμπτη ο Πέτερ Πρατ, επικεφαλής οικονομολόγος της ΕΚΤ. «Η πρόσφατη εξέλιξη των τιμών του πετρελαίου αποτελεί –αν διατηρηθεί– θετική εξέλιξη για την Ευρώπη», είπε το μέλος του εκτελεστικού συμβουλίου της ΕΚΤ μιλώντας χθες στις Βρυξέλλες. Η τιμή του πετρελαίου Brent έχει υποχωρήσει κατά περισσότερο από 20% από το επίπεδο όπου είχε φτάσει στις αρχές Οκτωβρίου, κυρίως εξαιτίας της ασθενέστερης ζήτησης εν μέσω επιβράδυνσης του ρυθμού ανάπτυξης της παγκόσμιας οικονομίας. Στην Ευρωζώνη έχει υποχωρήσει τόσο η καταναλωτική όσο και η επιχειρηματική εμπιστοσύνη, ενώ αναθεωρούνται προς το χειρότερο οι προβλέψεις για την ανάπτυξη. «Η επιβράδυνση ή ακόμη και η διόρθωση (σ.σ. υποχώρηση τιμών κατά περισσότερο από 10%) των τιμών του πετρελαίου προσφέρει κάποια ανακούφιση... διότι είναι αλήθεια ότι είχαν αρχίσει να συγκεντρώνονται μαύρα σύννεφα», σημείωσε ο Πέτερ Πρατ.

Οι χώρες που κερδίζουν από τον εμπορικό πόλεμο

Ορισμένες χώρες, όπως το Βιετνάμ, η Μαλαισία και η Ταϊλάνδη, αναμένεται μακροπρόθεσμα να ωφεληθούν από την εμπορική διένεξη Ηνωμένων Πολιτειών και Κίνας, όπως αναφέρει ο Νικ Μάρο, αναλυτής της μονάδας Intelligence Unit του έγκυρου οικονομικού περιοδικού The Economist.

Παράλληλα, σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα, η Ταϊβάν και η Σιγκαπούρη, οι οποίες εξαρτώνται σε μέγιστο βαθμό από τις εξαγωγές τους στην Κίνα, αναμένεται να δεχθούν κάποιο πλήγμα. «Οσο κλιμακώνεται η εμπορική διένεξη μεταξύ Ουάσιγκτον και Πεκίνου, θα παρατηρηθεί αναστάτωση στη νοτιοανατολική Ασία, η οποία θα είναι εκτεταμένη μεν, σύντομης διάρκειας δε», επισημαίνει ο Νικ Μάρο. «Αλλοι θα κερδίσουν, βέβαια.

Ούτως ή άλλως, τα συστήματα της προμηθευτικής αλυσίδας στη νοτιοανατολική Ασία είναι απίστευτα αλληλεξαρτώμενα». Επιπλέον, σημειώνει ότι «τα πεδία μαχών» στον σινοαμερικανικό πόλεμο θα είναι κυρίως η υψηλή τεχνολογία, τα αυτοκίνητα και η γεωργία. Ειδικά το Βιετνάμ και η Μαλαισία θα ωφεληθούν ως εξής: Οσες εταιρείες υψηλής τεχνολογίας είναι ήδη παρούσες θα μεταφέρουν επενδύσεις και παραγωγή σε αυτές από την Κίνα ειδικά για προϊόντα ευρείας κατανάλωσης, όπως οι φορητοί υπολογιστές και τα κινητά τηλέφωνα.

Μακροπρόθεσμα οφέλη για Βιετνάμ, Μαλαισία, Ταϊλάνδη «βλέπει» ο Economist.

«Οι περισσότεροι δασμοί έχουν επιβληθεί σε εξαρτήματα ηλεκτρονικών συσκευών και εξοπλισμό», σημειώνει ο κ. Μάρο. «Αναμένουμε να επιβληθούν και στα τελικά προϊόντα, εντείνοντας τη δημόσια συζήτηση για τον ρόλο της τεχνολογίας στην εθνική ασφάλεια». Στην αυτοκινητοβιομηχανία τώρα, οι αμερικανικοί δασμοί επί των κινεζικής κατασκευής ανταλλακτικών θα προκαλέσει αναπροσαρμογές στην προμηθευτική αλυσίδα. Αναμένεται να γίνουν επενδύσεις σε ανταγωνιστικές επιχειρήσεις ανταλλακτικών σε Ταϊλάνδη και Μαλαισία, ώστε να τροφοδοτούνται οι Αμερικανοί – είναι οι μεγαλύτεροι καταναλωτές του κόσμου σε εξαρτήματα και ανταλλακτικά, τα οποία προμηθεύονται συνήθως από την Κίνα. Οπως αναφέρει η έκθεση του Economist, η Μαλαισία έχει 800 εταιρείες ανταλλακτικών και ένα ευρύτατο δίκτυο εξαγωγών των προϊόντων αυτών.

Τέλος, αναλυτές διατυπώνουν ερωτήματα σχετικά με το εάν θα επηρεαστεί η στάση των ΗΠΑ προς την Κίνα χάρις στην ενίσχυση των Δημοκρατικών έναντι των Ρεπουμπλικανών στη Βουλή των Αντιπροσώπων . Ωστόσο, όπως αναφέρει το CNBC, τα δύο κόμματα τάσσονται υπέρ μίας σκληρής στάσης στο εμπόριο με την Κίνα, καθώς και στην προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Οπότε, «η κατάσταση θα παραμείνει ίδια και πιθανώς να επιδεινωθεί», τονίζει, τέλος, ο Στίβεν Οκαν, ανώτατος σύμβουλος της McLarty Associates.

Νέες ενδείξεις ύφεσης για την τουρκική οικονομία

Ενα ακόμη στοιχείο κατατείνει στην εκτίμηση ότι η οικονομία της Τουρκίας οδεύει προς ύφεση, καθώς η βιομηχανική παραγωγή της γειτονικής χώρας μειώθηκε 2,7% τον Σεπτέμβριο. Πρόκειται για μείωση μεγαλύτερη από το 2% που είχαν προβλέψει οκτώ αναλυτές στις τελευταίες έρευνες.

«Το γεγονός ότι η βιομηχανική παραγωγή ήταν τον Σεπτέμβριο χειρότερη από τις προβλέψεις καταδεικνύει πως η τουρκική οικονομία εισέρχεται σε βαθιά ύφεση», εκτιμά ο Τζέισον Τιούβεϊ της Capital Economics. Ο ίδιος επισημαίνει πως «υπήρξε μεγάλη πτώση σε τομείς που παράγουν διαρκή αγαθά όπως είναι οι επιπλώσεις και οι ηλεκτρικές συσκευές . Η μείωση αυτή αντανακλά την εκτίναξη του πληθωρισμού και την πτώση της εμπιστοσύνης που αποθαρρύνει τις δαπάνες των καταναλωτών». Σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του Reuters μεταξύ οικονομικών αναλυτών, η οικονομία της Τουρκίας αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 1,4% το τέταρτο τρίμηνο και να διολισθήσει σε ύφεση το πρώτο τρίμηνο του 2019, με το ΑΕΠ της να μειώνεται κατά 2,1%. Η Τουρκία, άλλοτε η εκλεκτή των επενδυτών ανάμεσα στις αναδυόμενες οικονομίες, έχει πληγεί φέτος από τη θεαματική πτώση της τουρκικής λίρας, που έχει χάσει περίπου το 30% της αξίας της από τις αρχές του έτους και έχει εκτοξεύσει τον πληθωρισμό στο 25%. Χθες το τουρκικό νόμισμα κυμαινόταν σε επίπεδα γύρω στις 5,3475 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο. Μετά την επιθετική αύξηση των επιτοκίων που αποφάσισε η Τράπεζα της Τουρκίας τον Σεπτέμβριο αλλά και τη βελτίωση των σχέσεων της Αγκυρας με την Ουάσιγκτον χάρη στην απελευθέρωση του Αμερικανού πάστορα Μπράνσον, η τουρκική λίρα έχει ανακάμψει μερικώς. Η ύφεση μοιάζει, πάντως, αναπόφευκτη. Σε μεγάλο βαθμό θεωρείται υπεύθυνος για τα δεινά της τουρκικής οικονομίας ο Τούρκος πρόεδρος, Ταγίπ Ερντογάν, που με τον αυταρχισμό του έχει ενσπείρει αβεβαιότητα στους επενδυτές.

Ελπίδες για κατ' αρχήν συμφωνία μεταξύ ΗΠΑ-Κίνας στη συνάντηση του G20 στο Μπουένος Αϊρες

Με τη σύνοδο του G20 να απέχει μόλις δύο εβδομάδες, ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου Γουίλμπουρ Ρος δήλωσε σε εκδήλωση στο Τέξας πως κάθε επικοινωνία μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας αυτή τη στιγμή είναι απλώς προπαρασκευαστική, αναφερόμενος και στην απάντηση της Κίνας τη Δευτέρα στις αμερικανικές απαιτήσεις για μεταρρυθμίσεις στον τομέα του εμπορίου.

Ο Ρος εκτιμά ότι το καλύτερο σενάριο στη συνάντηση του G20, που θα λάβει χώρα στο Μπουένος Αϊρες στις 30 Νοεμβρίου, είναι οι πρόεδροι ΗΠΑ - Κίνας, Τραμπ και Σι, να συμφωνήσουν σε ένα γενικό πλαίσιο συζητήσεων, ώστε να διευθετήσουν εν καιρώ τις εμπορικές τους διαφορές. «Σίγουρα δεν θα έχουμε κάποια πλήρη επίσημη συμφωνία μέχρι τον Ιανουάριο. Αδύνατο», υποστηρίζει ο Ρος θεωρώντας ότι οι δύο ηγέτες δεν θα συζητήσουν λεπτομέρειες.

«Σίγουρα δεν θα έχουμε κάποια πλήρη επίσημη συμφωνία έως τον Ιανουάριο», εκτιμά ο υπ. Εμπορίου των ΗΠΑ.

Ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου Γουίλμπουρ Ρος (φωτ.) θεωρεί ότι το καλύτερο σενάριο στη συνάντηση του G20, που θα λάβει χώρα στο Μπουένος Αϊρες στις 30 Νοεμβρίου, είναι οι πρόεδροι ΗΠΑ - Κίνας, Τραμπ και Σι, να συμφωνήσουν σε ένα γενικό πλαίσιο συζητήσεων, ώστε να διευθετήσουν εν καιρώ τις εμπορικές διαφορές τους.

Ωστόσο παραμένει βέβαιος ότι κάποια στιγμή στο μέλλον –χωρίς να προσδιορίζει πότε ακριβώς– όσο δύσκολη και αν είναι η αποστολή των δύο προέδρων, θα καταλήξουν σε συμφωνία. Η μακριά λίστα των απαιτήσεων των ΗΠΑ περιλαμβάνει 142 ζητήματα, τα οποία για να συζητηθούν και να συμφωνηθούν επισήμως απαιτούν πολύ περισσότερο χρόνο. Ηδη η κινεζική επιστολή που παραδόθηκε τη Δευτέρα στους Αμερικανούς αξιωματούχους, παρότι δεν περιείχε υποχωρήσεις σε σημαντικά ζητήματα, δείχνει ποια θέματα διατίθεται η Κίνα να διαπραγματευτεί, κάνοντας ένα βήμα προόδου για τις σχέσεις των δύο χωρών. Οι δηλώσεις του Ρος δείχνουν τη διάθεση της αμερικανικής πλευράς να προχωρήσει τις διαπραγματεύσεις, ταυτόχρονα όμως γίνεται εμφανής η δυσκολία κλεισίματος συμφωνίας με την Κίνα που να ικανοποιεί και τις δύο πλευρές. Χρόνος και χρήμα είναι οι δύο σημαντικότερες πιέσεις που ασκούνται στις δύο χώρες για διευθέτηση των εμπορικών προβλημάτων. Με σημείο εκκίνησης την 1η Ιανουαρίου του 2019, ο Αμερικανός πρόεδρος θα επιβάλει αυξημένους δασμούς ύψους 25% σε εισαγωγές κινεζικών προϊόντων ευρείας κατανάλωσης αξίας 200 δισ. δολαρίων. Δασμοί 10% στα ίδια προϊόντα έχουν επιβληθεί από τον Σεπτέμβριο από την κυβέρνηση Τραμπ, προκειμένου να εξαναγκάσει και να επιταχύνει την απάντηση της Κίνας στις απαιτήσεις της. Ως αντίποινα, η Κίνα επέβαλε δασμούς σε εισαγωγές αγαθών αμερικανικής προέλευσης 60 δισ. δολαρίων. Ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου αντιμετωπίζει ως ξεχωριστό το ζήτημα των ενδιάμεσων εκλογών στις ΗΠΑ. Το εσωτερικό πολιτικό προσκήνιο δεν θα επηρεάσει με καθοριστικό τρόπο τις διαπραγματεύσεις ΗΠΑ και Κίνας και επομένως θα ήταν χρήσιμο να αγνοήσουν το αποτέλεσμα των ενδιάμεσων εκλογών, σύμφωνα με τις δηλώσεις του Ρος.

Αυξήθηκαν 3,2% οι μισθοί στη Βρετανία το γ΄ τρίμηνο

Με τον υψηλότερο ρυθμό των τελευταίων δέκα χρόνων αυξήθηκαν οι μισθοί στη Βρετανία κατά το τρίτο τρίμηνο του 2018 λόγω των χαμηλών ποσοστών ανεργίας και της μειωμένης εισροής Ευρωπαίων μεταναστών που αναζητούν εργασία, σύμφωνα με χθεσινά στοιχεία της βρετανικής στατιστικής αρχής (ONS). Οι αποδοχές των Βρετανών, χωρίς να υπολογίζονται τα μπόνους, αυξήθηκαν κατά 3,2% σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2017. Ο ρυθμός αύξησης των μισθών είναι υψηλότερος από τον πληθωρισμό και αντισταθμίζει τα δυσμενή αποτελέσματα που προκαλεί το επικείμενο Brexit στην οικονομία. Η αύξηση των μισθών είναι αποτέλεσμα της εξασθένησης της στερλίνας –χθες το βράδυ η ισοτιμία ήταν στο 1,29 δολ.– και της ανόδου του πληθωρισμού από τον Ιούνιο του 2016, όταν αποφασίστηκε το Brexit. Το ποσοστό της απασχόλησης ανέρχεται στο 75,5%, δηλαδή σε 32,4 εκατ. εργαζομένους που έχουν κυρίως πλήρη απασχόληση, σύμφωνα με τα στατιστικά της ONS. Το ποσοστό ανεργίας είναι 4,1% του εργατικού δυναμικού, αυξημένο από 4% που ήταν στο δεύτερο τρίμηνο, αλλά διατηρώντας γενικά καθοδική πορεία από το 2008.

Το ποσοστό της απασχόλησης ανέρχεται στο 75,5%, δηλαδή σε 32,4 εκατ. εργαζομένους που έχουν κυρίως πλήρη απασχόληση.

Η χώρα λόγω της επικείμενης αποχώρησής της από την Ε.Ε. σταμάτησε να αποτελεί ελκυστικό προορισμό για όσους Ευρωπαίους αναζητούσαν εργασία. Το τρίτο τρίμηνο παρατηρήθηκε μείωση κατά 15% της εισροής Ευρωπαίων μεταναστών προς αναζήτηση απασχόλησης, δηλαδή 132.000 λιγότεροι μετανάστες σε σχέση με το 2017. Αυτοί προέρχονται κυρίως από την Πολωνία, την Τσεχία και άλλες χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και εργάζονται κυρίως στους τομείς της γεωργίας και της μεταποίησης, όπου πλέον σύμφωνα με τα στατιστικά της ONS παρατηρούνται ελλείψεις στο ανθρώπινο δυναμικό.

Η κεντρική τράπεζα της Αγγλίας εκτιμά ότι η μείωση του αριθμού των εργαζομένων που έρχονται από την υπόλοιπη Ε.Ε. θα μειώσει μακροπρόθεσμα τη δυνατότητα ανάπτυξης της οικονομίας.

12-ΟΙΚ_ΔΙΕΘΝΗ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:01 Page 12

Κατεβάζει ταχύτητα η γερμανική οικονομία το 2018

Δεν είναι εφικτή η επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης 1,8% για το 2018 - Η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος στις βασικές αιτίες

Μετά τη συρρίκνωση της γερμανικής οικονομίας κατά 0,2% το τρίτο τρίμηνο, πλέον δεν είναι εφικτή η επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης 1,8% για το σύνολο του 2018, σύμφωνα με τους οικονομολόγους κορυφαίων γερμανικών οικονομικών ινστιτούτων.

Η συρρίκνωση της μεγαλύτερης οικονομίας της Ευρώπης το προηγούμενο τρίμηνο, για πρώτη φορά από τις αρχές του 2015, αποδίδεται τόσο στον εμπορικό πόλεμο ΗΠΑ - Κίνας και στη γενικότερη άνοδο του οικονομικού προστατευτισμού όσο και στα προβλήματα που αντιμετωπίζει

Το γερμανικό υπουργείο Οικονομίας θεωρεί πως η οικονομία θα ανακάμψει το τέταρτο τρίμηνο.

η γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία με το νέο παγκόσμιο πρότυπο εκπομπών αέριων ρύπων. «Για να επιτευχθεί ρυθμός ανάπτυξης 1,8% φέτος, θα πρέπει στη διάρκεια του τελευταία τριμήνου του έτους η οικονομική παραγωγή να αυξηθεί στο 1,3% (σε τριμηνιαία βάση). Δεν προβλέπουμε να καλυφθεί τόσο μεγάλο μέρος (της απώλειας)», είπε στο Reuters ο Στέφαν Κόοθς του Ινστιτούτου του Κιέλου για την Παγκόσμια Οικονομία (IFW). Με την εκτίμηση αυτή συμφωνεί και ο Κλάους Μίχελσεν, επικεφαλής οικονομολόγος του Ινστιτούτου Οικονομικών Ερευνών του Βερολίνου (DIW Berlin). «Πράγματι, προβλέπουμε ανάκαμψη (του ρυθμού ανάπτυξης), αλλά τόσο μεγάλη θα με εξέπλητε», σχολίασε.

Την ίδια άποψη έχουν και οι οικονομολόγοι του Ινστιτούτου Ifo του Μονάχου. Προβλέπουν πως η γερμανική οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 0,4% (σε τριμηνιαία βάση) το τέταρτο τρίμηνο του 2018, πρόβλεψη που αν επαληθευτεί, θα σημαίνει πως για ολόκληρο το 2018 η γερμανική οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,5%.

Η γερμανική κυβέρνηση προβλέπει πως η οικονομία θα αναπτυχθεί με ρυθμό 1,8% τόσο το 2018 όσο και το 2019. Ωστόσο, η επιβράδυνση της οικονομίας στη διάρκεια του 2018 και η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος σημαίνουν πως πλέον είναι αμφίβολη η επίτευξη του στόχου και για το 2019.

Ο Τίμο Βολμερσόιζερ, οικονομολόγος του Ifo, επισημαίνει στο Reuters πως για να επιτευχθεί ο στόχος οικονομικής ανάπτυξης 1,8% το 2019, είναι ανάγκη η γερμανική οικονομία να αναπτυχθεί με ρυθμό ανάπτυξης 0,6% (σε τριμηνιαία βάση). «Ωστόσο, τόσο ισχυρή αρχή το 2019 φαντάζει μάλλον απίθανη στο πλαίσιο της επιδείνωσης του επιχειρηματικού κλίματος κατά το 2018», εξηγεί στο Reuters.

Το γερμανικό υπουργείο Οικονομίας θεωρεί πως η οικονομία θα ανακάμψει το τέταρτο τρίμηνο του 2018, με βασικό επιχείρημα ότι η συρρίκνωση το τρίτο τρίμηνο οφείλεται σε παροδικούς παράγοντες, όπως αρνητικές εξελίξεις στο εξωτερικό εμπόριο καθώς οι γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες δυσκολεύονται να προσαρμοστούν στα νέα παγκόσμια πρότυπα αέριων ρύπων (WLTP). «Συρρίκνωση ύψους 0,2% δεν αποτελεί καταστροφή», είχε σχολιάσει την Τετάρτη ο Πέτερ Αλτμάιερ, υπουργός Οικονομίας της Γερμανίας. «Η Γερμανία δεν είναι αντιμέτωπη με οικονομικό πρόβλημα, αλλά μάλλον με πρόβλημα στον κλάδο των αυτοκινήτων. Εξαιτίας του αργού ρυθμού πιστοποίησης των αυτοκινήτων, έπρεπε να περιοριστεί σημαντικά η παραγωγή τους, με αρνητικές επιπτώσεις και για άλλους κλάδους της οικονομίας», εξηγεί ο Αντρέας Σόιερλε της DekaBank. Το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών υπολογίζει ότι η αργή προσαρμογή στο νέο πρότυπο WLTP αφαίρεσε 0,4 ποσοστιαίες μονάδες από το γερμανικό ΑΕΠ το τρίτο τρίμηνο του 2018 και πως θα συνεχιστεί η ανοδική τάση της γερμανικής οικονομίας μόλις πάψουν να ισχύουν οι παροδικοί παράγοντες.

Όμως οι οικονομολόγοι του Κέντρου Ευρωπαϊκών Οικονομικών Ερευνών (ZEW) προειδοποίησαν την Τρίτη ότι οι επενδυτές δεν περιμένουν ταχεία ανάκαμψη της γερμανικής οικονομίας από την επιβράδυνση του τρίτου τριμήνου. Την Τετάρτη η Ενωση Γερμανικών Βιομηχανιών (BDI) είχε αναθεωρήσει προς το χειρότερο, για δεύτερη φορά σε διάστημα δύο μηνών, την πρόβλεψη για τον ρυθμό ανάπτυξης των εξαγωγών το 2018, στο 3% από 3,5% που προέβλεπε προηγουμένως.

Επίσης, τον Οκτώβριο το γερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο είχε αναθεωρήσει την πρόβλεψη για τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας το 2018 στο 1,8% από 2,2% που προέβλεπε προηγουμένως.

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αναμένεται να επιβεβαιώσει στη συνεδρίαση της 13ης Δεκεμβρίου την απόφαση για ολοκλήρωση της ποσοτικής χαλάρωσης στο τέλος του έτους.

Ο Αμερικανός πρόεδρος αναμένεται να συναντηθεί με τον Κινέζο ομόλογό του Σι Τζινπίνγκ στα τέλη Νοεμβρίου.

Επανεκκίνηση εμπορικών διαπραγματεύσεων με τις ΗΠΑ επιχειρεί η Κίνα

Νέα προσπάθεια διευθέτησης των εμπορικών διαφωνιών με την Ουάσιγκτον επιχειρεί το Πεκίνο, προτείνοντας σειρά μεταρρυθμίσεων που ωστόσο δεν φαίνεται να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις του Αμερικανού προέδρου. Σύμφωνα με αποκλειστικό ρεπορτάζ του Reuters, αυτή τη φορά οι προτάσεις του Πεκίνου υποβλήθηκαν με γραπτή επιστολή προς την Ουάσιγκτον και η κίνηση αναμένεται να οδηγήσει σε νέο γύρο επίσημων επαφών ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου.

Την πληροφορία ανέφεραν στο Reuters τρεις πηγές προσκείμενες στην αμερικανική κυβέρνηση, χωρίς πάντως να ε-

Αυτή τη φορά οι προτάσεις του Πεκίνου υποβλήθηκαν με γραπτή επιστολή προς την Ουάσιγκτον.

πεκταθούν σχετικά με το περιεχόμενο της επιστολής. Αρκέστηκαν να αναφέρουν πως επρόκειτο για μια αναδιατύπωση παλαιότερων υποσχέσεων της Κίνας, αλλά προσέθεσαν πως η κίνηση θεωρήθηκε αναγκαία για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων με τις ΗΠΑ. Στις απαιτήσεις της Ουάσιγκτον είναι να εγκαταλείψει το Πεκίνο την πολιτική κλοπής τεχνογνωσίας από τις αμερικανικές επιχειρήσεις και γενικότερα την κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας, να ανοίξει τις αγορές στον διεθνή ανταγωνισμό αλλά και να σεβαστεί τους διεθνείς κανόνες του εμπορίου.

Οι δύο πλευρές έχουν διακόψει κάθε εμπορική διαπραγμάτευση εδώ και μήνες. Μία από τις πηγές ανέφερε πως το Πεκίνο ζητάει με την εν λόγω επιστολή να άρει η Ουάσιγκτον τους δασμούς που έχει επιβάλει σε εισαγωγές κινεζικών προϊόντων αξίας 250 δισ. δολαρίων. Η ίδια πηγή προσέθεσε με έμφαση, «δεν πλησιάζουν μια καλή συμφωνία για το εμπόριο, δεν βρίσκονται στο ίδιο σύμπαν». Από κινεζικής πλευράς, ο Γκάο Φενγκ, εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εμπορίου, δήλωσε χθες πως οι δύο χώρες έχουν αρχίσει εκ νέου επαφές «σε υψηλό επίπεδο» μετά την τηλεφωνική συνδιάλεξη που είχαν προσφάτως ο πρόεδρος Τραμπ και ο πρόεδρος Σι.

Ο Αμερικανός πρόεδρος αναμένεται να συναντηθεί με τον Κινέζο ομόλογό του Σι Τζινπίνγκ στα τέλη Νοεμβρίου, όταν οι δύο άνδρες θα παρευρεθούν στη σύνοδο του G20 στην Αργεντινή. Πολλοί αναλυτές θεωρούν πιθανότερο σενάριο ότι οι δύο ηγέτες θα κηρύξουν κάποιου είδους ανακωχή στην Αργεντινή και θα συνεχίσουν τις διαπραγματεύσεις, χωρίς να υλοποιήσουν τις απειλές για περαιτέρω μέτρα αντεκδίκησης. Σύμφωνα, άλλωστε, με πηγές του αμερικανικού υπουργείου Οικονομικών είχε προηγηθεί την Τρίτη συνομιλία της αμερικανικής διαπραγματευτικής ομάδας για εμπορικά θέματα με την κινεζική μέσω τηλεδιάσκεψης. Η Ουάσιγκτον έχει, πάντως, δηλώσει ότι δεν προτίθεται να αρχίσει ξανά επίσημες συνομιλίες με το Πεκίνο αν η Κίνα δεν υποβάλει προτάσεις που να ανταποκρίνονται στις ανησυχίες της αμερικανικής κυβέρνησης. Επειτα από τηλεφωνική συνδιάλεξη που είχε με τον Κινέζο πρόεδρο στις αρχές του μήνα, ο Αμερικανός πρόεδρος είχε εκφράσει την προσδοκία ότι οδεύει προς εμπορική συμφωνία με την Κίνα. Την ίδια στιγμή όμως δήλωνε έτοιμος να επιβάλει περισσότερους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα αν δεν επιτευχθεί πρόοδος στις διμερείς επαφές.

Οι δασμοί 10% που έχει επιβάλει η Ουάσιγκτον σε κινεζικές εισαγωγές αξίας 200 δισ. δολαρίων πρόκειται να αυξηθούν στο 25% από την 1η Ιανουαρίου. Ο Ντόναλντ Τραμπ, άλλωστε, έχει απειλήσει να επιβάλει δασμούς στα υπόλοιπα κινεζικά προϊόντα που εισάγονται στις ΗΠΑ. Πρόκειται για εισαγωγές αξίας 267 δισ. δολαρίων.

Η Ερμού, 15ος ακριβότερος εμπορικός δρόμος στον κόσμο

Οι τιμές των ενοικίων είναι αυξημένες κατά 28% συγκριτικά με το 2016

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στη 15η θέση της παγκόσμιας κατάταξης με τις ακριβότερες εμπορικές οδούς ανά χώρα αναρριχήθηκε κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου η οδός Ερμού, η οποία έχει βάλει «πλώρη» να επιστρέψει στην πρώτη δεκάδα, στην οποία βρισκόταν την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση. Σύμφωνα με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην τελευταία ετήσια έκθεση της αμερικανικής εταιρείας παροχής υπηρεσιών ακινήτων Cushman & Wakefield (στην Ελλάδα εκπροσωπείται από την Cushman Proprius), το ετήσιο ενοίκιο ενός καταστήματος στην οδό Ερμού ανέρχεται πλέον σε 3.000 ευρώ/τ.μ. ετησίως, έναντι 2.640 ευρώ/τ.μ. μετά την αντίστοιχη περυσινή έρευνα.

Ως εκ τούτου, η Ερμού αναρριχήθηκε φέτος τέσσερις θέσεις, από την 19η που βρισκόταν το 2017 και την 25η θέση το 2016.

Ακόμα πιο εντυπωσιακή είναι η ανάκαμψη που έχει σημειωθεί την τελευταία διετία. Σήμερα, το μέσο κόστος ενοικίασης ενός καταστήματος στο τμήμα της οδού που βρίσκεται εγγύτερα στην πλατεία Συντάγματος (που είναι και το πιο πε-

Ενδεικτικό της βελτίωσης είναι ότι στην Ερμού έχει επιστρέψει και ο περίφημος «αέρας».

ριζήτητο σημείο) αγγίζει τα 250 ευρώ/τ.μ. μηνιαίως, έναντι 220 ευρώ/τ.μ. πριν από ένα χρόνο και 190 ευρώ ευρώ/τ.μ. το 2016. Εν ολίγοις, η αύξηση των τιμών των ενοικίων, τον τελευταίο χρόνο είναι της τάξεως του 13,5%, αλλά σε σχέση με πριν από δύο χρόνια ανέρχεται στο εντυπωσιακό 28%, που συνιστά τη μεγαλύτερη άνοδο στο σύνολο της αγοράς ακινήτων το συγκεκριμένο διάστημα. Υπενθυμίζεται ότι στο απόγειο της κρίσης στην αγορά των εμπορικών καταστημάτων, το 2013, η οδός Ερμού είχε υποχωρήσει μέχρι και την 31η θέση στη σχετική λίστα που επιμελείται η Cushman & Wakefield, προτού αρχίσει να αναρριχάται έκτοτε. Στον αντίποδα, κατά την περίοδο πριν από την οικονομική κρίση, η Ερμού είχε φθάσει μέχρι και την πρώτη δεκάδα παγκοσμίως, καθώς το μέσο ενοίκιο είχε ανέλθει σε 360 ευρώ/τ.μ. σε μηνιαία βάση, προτού υποχωρήσει μέχρι τα 150 ευρώ/τ.μ.

Ώθηση και από Airbnb

Σε κάθε περίπτωση, η Ερμού δεν απώλεσε τον τίτλο του εμπορικότερου δρόμου της Αθήνας ούτε κατά την περίοδο της κρίσης. Πλέον, η ανάκαμψή της είναι σαφώς ταχύτερη άλλων εμπορικών οδών, όχι μόνο λόγω των παραδοσιακών πλεονεκτημάτων, που την έφεραν στη θέση αυτή εξαρχής, δηλαδή την εγγύτητα στο ιστορικό κέντρο και στην πλατεία Συντάγματος, αλλά και λόγω της εκτίναξης του φαινομένου των βραχυχρόνιων μισθώσεων. Οπως αναφέρουν στελέχη της αγοράς ακινήτων, οι δημοφιλέστερες γειτονιές για την ενοικίαση διαμερισμάτων μέσω πλατφορμών, όπως η Airbnb, βρίσκονται πέριξ της Ερμού. Το Κουκάκι, η Ακρόπολη, το Μοναστηράκι και γενικότερα το εμπορικό τρίγωνο, αποτελούν τα πλέον περιζήτητα σημεία για τους ξένους επισκέπτες.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας διετίας, νέα καταστήματα στην Ερμού λειτούργησαν η Forever21 και η Bertolucci. Ενδεικτικό της βελτίωσης της ζήτησης είναι ότι πλέον στην Ερμού έχει επιστρέψει και ο περίφημος «αέρας», δηλαδή η άυλη εμπορική αξία, ο οποίος ζητείται πλέον από όλο και περισσότερους ιδιοκτήτες, με τις εμπορικές αλυσίδες να είναι πρόθυμες να καταβάλουν υψηλά ποσά, καθώς το ποσοστό διαθεσιμότητας κενών καταστημάτων κινείται πλέον κάτω από το 10%.

Ως εκ τούτου, έντονη είναι και η κινητικότητα μεταξύ των ενδιαφερόμενων επενδυτών για την απόκτηση καταστημάτων στην Ερμού. Για παράδειγμα, φέτος, τόσο η Εθνική Πανγαία όσο και η Trastor επένδυσαν στην οδό. Η πρώτη απέκτησε ένα κτίριο στη συμβολή των οδών Ερμού 66 και Αγ. Ειρήνης 7, αντί ποσού 5,7 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για κτίριο συνολικής επιφάνειας 2.525 τ.μ., για το οποίο θα δαπανηθεί επιπλέον 1,3 εκατ. ευρώ για την αποκατάσταση και διαμόρφωσή του σε κτίριο μεικτής χρήσης, με άξονες τη φιλοξενία (ξενοδοχείο), το εμπόριο και την εστίαση. Αντίστοιχα, η Trastor ΑΕΕΑΠ προχώρησε στην απόκτηση καταστήματος κοντά στην πλατεία Συντάγματος, καθώς επικράτησε σε δημόσιο πλειστηριασμό για ακίνητο επί της Ερμού 16-18. Πρόκειται για κατάστημα επιφάνειας 109,12 τ.μ., για το οποίο καταβλήθηκε τίμημα 2,56 εκατ. ευρώ, δηλαδή περίπου 23.450 ευρώ/τ.μ.

Παγκόσμια κατάταξη των ακριβότερων εμπορικών δρόμων

2017	2018	ΟΔΟΣ - ΠΟΛΗ - ΧΩΡΑ	ΤΙΜΗ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ ΣΕ ΕΥΡΩ/Τ.Μ. ΕΤΗΣΙΩΣ
2	1	Κόζγουεϊ Μπέι - **Χονγκ Κονγκ**	24.606
1	2	Απερ Φιφθ Αβενιου - Νέα Υόρκη - **ΗΠΑ**	20.733
3	3	Νιου Μποντ Στριτ - Λονδίνο - **Μεγ. Βρετανία**	16.071
5	4	Λεωφόρος Ηλυσίων Πεδίων - Παρίσι - **Γαλλία**	13.992
4	5	Βία Μοντεναπολεόνε - Μιλάνο - **Ιταλία**	13.500
6	6	Τζίνζα - Τόκιο - **Ιαπωνία**	11.232
7	7	Πιτ Στριτ Μολ - Σίδνεϊ - **Αυστραλία**	8.882
8	8	Μιονγκντόνγκ - Σεούλ - **Ν. Κορέα**	8.364
9	9	Μπανχοφστράσε - Ζυρίχη - **Ελβετία**	7.872
10	10	Κολμάρκτ - Βιέννη - **Αυστρία**	4.740
11	11	Γουανγκφουτζίνγκ - Πεκίνο - **Κίνα**	4.532
12	12	Κάουφινγκερ/Νοϊχάουζερ - Μόναχο - **Γερμανία**	4.440
13	13	Γκράφτον Στριτ - Δουβλίνο - **Ιρλανδία**	3.794
14	14	Πορτάλ ντελ Ανχελ - Βαρκελώνη - **Ισπανία**	3.360
19	15	Ερμού - Αθήνα - **Ελλάδα**	3.000
15	16	Κάλβερστραατ - Αμστερνταμ - **Ολλανδία**	2.900
17	17	Ορτσαρντ Ρόουντ - **Σιγκαπούρη**	2.842
16	18	Στολέσνικοφ - Μόσχα - **Ρωσία**	2.749
21	19	Να Πρικόπε Στριτ - Πράγα - **Τσεχία**	2.640
18	20	Καρλ Γιόχαν - Οσλο - **Νορβηγία**	2.632

ΠΗΓΗ: Cushman & Wakefield

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

13-ΟΙΚ_ΚΟΣΜΟΣ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 23:05 Page 13

Ασυλο στον Γκρούεφσκι

Δεκτή έγινε η αίτηση του πρώην πρωθυπουργού της ΠΓΔΜ στην Ουγγαρία

ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ. Ασυλο στην Ουγγαρία εξασφάλισε ο τέως πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ Νίκολα Γκρούεφσκι, σύμφωνα με τοπική εφημερίδα και την είδηση επαλήθευσε λίγο αργότερα και ο ίδιος με ανάρτησή του στα σόσιαλ μίντια. Ο Γκρούεφσκι, ο οποίος παραιτήθηκε το 2016 έπειτα από δέκα χρόνια παραμονής στην εξουσία, εγκατέλειψε κρυφά τη χώρα του έξι μήνες αφότου καταδικάστηκε σε διετή κάθειρξη για διαφθορά κι ενώ είχε ήδη εκδοθεί ένταλμα σύλληψης εις βάρος του. Η αστυνομία προχώρησε σε αυτήν την ενέργεια επειδή δεν εμφανίστηκε στη φυλακή για να αρχίσει να εκτίει την ποινή του μετά την απόρριψη της έφεσης που είχε ασκήσει στις 9 Νοεμβρίου.

Η εφημερίδα «Μαγιάρ Ιντόκ», που δεν αποκάλυψε τις πηγές της, έγραψε ότι η ουγγρική υπηρεσία Μετανάστευσης και Ασύλου αποφάσισε ότι πληρούνται οι νομικές προϋποθέσεις για την παροχή ασύλου. Ούτε η υπηρεσία ούτε εκπρόσωπος της ουγγρικής κυβέρνησης σχολίασαν το δημοσίευμα. Ο Ούγγρος πρωθυπουργός Βίκτορ Ορμπαν στήριξε τον εθνικιστή Γκρούεφσκι στις επαναληπτικές εκλογές του 2017 στην ΠΓΔΜ και εξήρε τις προσπάθειες του κόμματός του να σταματήσουν τις μεταναστευτικές ροές μέσω των Βαλκανίων με προορισμό τη Δυτική Ευρώπη. Το γραφείο του Ορμπαν ανακοίνωσε ότι το αίτημα ασύλου του Γκρούεφσκι εξετάζεται από την αρμόδια υπηρεσία με βάση αμιγώς νομικά κριτήρια.

Στο μεταξύ, ο πρόεδρος της Σερβίας Αλεξάνταρ Βούτσιτς επιβεβαίωσε ότι ο καταζητούμενος πρωθυπουργός πέρασε στην Ουγγαρία αφότου διέσχισε συνοριακό πέρασμα μεταξύ Σερβίας - Ουγγαρίας, αλλά επέμεινε ότι δεν ήταν δυνατόν το Βελιγράδι να τον συλλάβει αφού δεν είχε εκδοθεί διεθνές ένταλμα σύλληψης. Ο Γκρούεφσκι έφθασε στον τελικό προορισμό του μέσω Αλβανίας, Μαυροβουνίου και Σερβίας, είπε ο Βούτσιτς στον τηλεοπτικό σταθμό Happy TV. Με βάση τον ισχυρισμό του ο πρώην πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ διέσχισε πρώτα τα σύνορα της χώρας του με την Αλβανία, συνοδευόμενος από δύο Ούγγρους υπηκόους και χρησιμοποιώντας την ταυτότητά του, στη συνέχεια από την Αλβανία εισήλθε στο Μαυροβούνιο μέσω του περάσματος Μποζάι. Αυτή ήταν η διαδρομή που ακολούθησε στις 11 Νοεμβρίου, ενώ την επόμενη μέρα έφθασε στη Σερβία για να καταλήξει την ίδια μέρα στην Ουγγαρία μέσω του περάσματος Χόργκος.

Ο τότε πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ Γκρούεφσκι κατά την υποδοχή του Ούγγρου ομολόγου του Ορμπαν, το 2011.

Σύμφωνα με τον πρόεδρο της Σερβίας, ο καταζητούμενος πέρασε μέσω Αλβανίας, Μαυροβουνίου και Σερβίας με την ταυτότητά του.

Καθυστερημένο ένταλμα

Χρησιμοποίησε την ταυτότητά του και ένα έγγραφο που του είχαν δώσει οι αλβανικές αρχές, είπε ο Βούτσιτς, ο οποίος κατηγόρησε τα Σκόπια ότι απέστειλαν με καθυστέρηση το ένταλμα σύλληψης της Ιντερπόλ. «Το διεθνές ένταλμα της Ιντερπόλ μας εστάλη από τα Σκόπια στις 13 Νοεμβρίου στις 19.35 το βράδυ. Τι περιμένετε από μας; Να φυλακίζουμε ανθρώπους, που δεν διώκονται καν, για να μην αναφερθώ στο διεθνές ένταλμα σύλληψης;», ήταν το σχόλιο του Βούτσιτς, ο οποίος διευκρίνισε ότι λέει την απόλυτη αλήθεια για τη φυγή του Γκρούεφσκι. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι σχέσεις των δύο ανδρών ήταν στενές, όσο ο Γκρούεφσκι ήταν στην εξουσία. Μετά την κυβερνητική αλλαγή στα Σκόπια, οι διμερείς σχέσεις επιδεινώθηκαν. Μεταξύ άλλων, Σέρβοι αξιωματούχοι ισχυρίστηκαν ότι η νέα κυβέρνηση των Σκοπίων στην προσπάθειά της να εφαρμόσει τη συμφωνία με την Ελλάδα αδιαφόρησε για τη λαϊκή βούληση, όπως αυτή εκφράστηκε με τη χαμηλή συμμετοχή στο δημοψήφισμα.

Ο Σάσα Γιάνκοβιτς, ηγέτης της σερβικής αντιπολίτευσης, διατύπωσε ερωτήματα για τη συνδρομή του Βούτσιτς στη φυγή του Γκρούεφσκι και προειδοποίησε ότι αν αποδειχθεί κάτι τέτοιο θα μπορούσε και ο ίδιος ο Σέρβος πρόεδρος να έχει την τύχη του πρωθυπουργού της ΠΓΔΜ.

«Αφήστε ελεύθερο τον Ντεμιρτάς»

Την άμεση αποφυλάκιση του Σελαχατίν Ντεμιρτάς, ηγέτη του αριστερού φιλοκουρδικού Κόμματος της Δημοκρατίας των Λαών (HDP), ζήτησε από την Τουρκία το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ).

Στην απόφαση του Δικαστηρίου, που εδρεύει στο Στρασβούργο, τονίζεται ότι η προφυλάκιση του Ντεμιρτάς έχει διαρκέσει περισσότερο απ' ό,τι θα μπορούσε να δικαιολογηθεί. Με την ίδια απόφαση η Τουρκία υποχρεώνεται να καταβάλει στον ενάγοντα 10.000 ευρώ για ηθική αποζημίωση και 15.000 ευρώ για δικαστικά έξοδα.

Ο Σελαχατίν Ντεμιρτάς ήταν αρχηγός του HDP, τρίτου σε δύναμη κόμματος στην τουρκική Βουλή με ποσοστό 11,7%, μέχρι τον Νοέμβριο του 2016, όταν συνελήφθη με κατηγορίες για υποστήριξη της τρομοκρατίας. Η Αγκυρα θεωρεί το HDP πολιτικό βραχίονα της ένοπλης, αποσχιστικής οργάνωσης των Κούρδων PKK, κάτι που το ίδιο το κόμμα σταθερά αρνείται. Ο Ντεμιρτάς καταδικάστηκε τον Σεπτέμβριο σε φυλάκιση τεσσάρων χρόνων για μια ομιλία που είχε δώσει το 2013, αλλά άσκησε έφεση. Συνεχίζει όμως να κρατείται γιατί αντιμετωπίζει σειρά άλλων, παρεμφερών κατηγοριών, οι οποίες θα μπορούσαν να του επιφέρουν ποινές κάθειρξης που θα φθάνουν αθροιστικά μέχρι και τα 142 χρόνια.

Αμέσως μετά την απόφαση του ΕΔΑΔ, ο συνήγορος του Ντεμιρτάς κατέθεσε αίτηση για την απελευθέρωσή του. Ωστόσο, ο Τούρκος πρόεδρος Ταγίπ Ερντογάν δήλωσε ότι οι αποφάσεις του δικαστηρίου δεν είναι υποχρεωτικές για την Τουρκία, προσθέτοντας ότι η χώρα του «θα απαντήσει και θα βάλει τελεία και παύλα» στη διαμάχη. Αντίθετα με τους ισχυρισμούς του, όμως, οι αποφάσεις του ΕΔΑΔ έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα για όλες τις χώρες που έχουν υπογράψει την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στις οποίες συγκαταλέγεται και η Τουρκία.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταδίκασε τη συνεχιζόμενη προφυλάκιση του ηγέτη του αριστερού φιλοκουρδικού κόμματος HDP.

REUTERS

Οπαδός του φιλοκουρδικού κόμματος HDP υψώνει μάσκα που απεικονίζει τον Ντεμιρτάς, σε διαδήλωση, στην Αγκυρα, τον περασμένο Ιούνιο.

Η Ρωσία καταγγέλλει παρεμβάσεις στην Ιντερπόλ

ΜΟΣΧΑ. Την οργή του Κρεμλίνου προκαλούν οι παρεμβάσεις επικριτών της Ρωσίας στη σημερινή ανάδειξη νέου επικεφαλής της Ιντερπόλ. Σε εκείνους που «προσπαθούν να πολιτικοποιήσουν» τη διαδικασία εκλογής νέου προέδρου της διεθνούς υπηρεσίας, όπως ισχυρίζεται η Μόσχα, συγκαταλέγονται οι επιχειρηματίες Μπιλ Μπράουντερ και Μιχαήλ Χοντορκόφσκι, αλλά και ο γνωστότερος αντίπαλος του Βλαντιμίρ Πούτιν στη Ρωσία Αλεξέι Ναβάλνι, καθώς και τέσσερις Αμερικανοί γερουσιαστές. Παράλληλα, η Σερβία, υποστηριζόμενη από τη σύμμαχό της Ρωσία, κατόρθωσε χθες να μπλοκάρει τη συμμετοχή του Κοσόβου στην Ιντερπόλ.

Σε χθεσινή ανακοίνωση του ρωσικού υπουργείου Εσωτερικών διατυπώνονται κατηγορίες για εκστρατεία απαξίωσης του Ρώσου υποψηφίου για το πόστο Αλεξάντερ Προκόπτσουκ, ο οποίος είναι νυν αντιπρόεδρος της Ιντερπόλ. «Πρόκειται για σοβαρό επαγγελματία, ο οποίος αν εκλεγεί θα ηγείται της οργάνωσης προς το συμφέρον της διεθνούς αστυνομικής κοινότητας. Η γενική συνέλευση της Ιντερπόλ αναμένεται να εκλέξει σήμερα τον νέο πρόεδρό της, αντικαταστάτη του Κινέζου πρώην επικεφαλής της διεθνούς αστυνομίας, ο οποίος εξαφανίστηκε μυστηριωδώς στις αρχές Οκτωβρίου κατά τη διάρκεια ταξιδιού του στη χώρα του.

Προκειμένου να μην αναδειχθεί σήμερα πρόεδρος του θεσμού ο εκλεκτός της Μόσχας.

Ομάδα Αμερικανών γερουσιαστών αντέδρασε αρνητικά σε πληροφορίες που αναφέρουν πως ο Ρώσος στρατηγός είναι φαβορί για το αξίωμα. «Πρόκειται για μια μορφή παρέμβασης» σε «εκλογές ενός διεθνούς οργανισμού», δήλωσε ο εκπρόσωπος του Κρεμλίνου Ντμίτρι Πεσκόφ. «Πώς μπορούμε να το αποκαλέσουμε διαφορετικά;» προσέθεσε. Δύο υποψήφιοι διεκδικούν να ολοκληρώσουν την τετραετή θητεία που ο Μενγκ επρόκειτο να ολοκληρώσει το 2020: ο νυν προσωρινός πρόεδρος, ο Νοτιοκορεάτης Κιμ Τζονγκγιανγκ, και ο Προκόπτσουκ. Σε ανοικτή επιστολή που έδωσαν τη Δευτέρα στη δημοσιότητα τέσσερις γερουσιαστές, ανάμεσά τους και ο Μάρκο Ρούμπιο, κάλεσαν τους αντιπροσώπους της Ιντερπόλ να απορρίψουν την υποψηφιότητα του Προκόπτσουκ. Σε συνέντευξή του στο BBC ο Μπράουντερ είπε, εξάλλου, ότι η εκλογή του Ρώσου υποψηφίου θα μπορούσε να υπονομεύσει την υπηρεσία, αφού ο Πούτιν έχει επιχειρήσει να χρησιμοποιήσει την Ιντερπόλ ως όχημα για να καταδιώξει τους επικριτές του.

Οπως είπε χαρακτηριστικά, η Ιντερπόλ δεν πρέπει να αναθέσει σε έναν αχυράνθρωπο του Πούτιν τον σημαντικότερο θεσμό για την εφαρμογή του νόμου, σε μια περίοδο όπου η Ρωσία κατηγορείται για χρήση χημικών όπλων και χειραγώγηση εκλογών.

Κατά του σχεδίου Brexit τάσσεται η Ισπανία ενόψει συνόδου

ΛΟΝΔΙΝΟ. Κατά του προσχεδίου της Τερέζα Μέι για το Brexit θα ψηφίσει την Κυριακή η κυβέρνηση της Ισπανίας, εφόσον οι δύο χώρες δεν έχουν καταλήξει σε ξεχωριστή συμφωνία για τον διαφιλονικούμενο βρετανικό θύλακο του Γιβραλτάρ, σύμφωνα με χθεσινές δηλώσεις του πρωθυπουργού Πέδρο Σάντσεθ.

Η έγκριση του προσχεδίου της Βρετανής πρωθυπουργού στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. την Κυριακή δεν απαιτεί, όμως, ομοφωνία, παρά μόνον απλή πλειοψηφία, ενισχύοντας τις ελπίδες της πρωθυπουργού για προώθηση του σχεδίου της για Brexit στις Βρυξέλλες.

Σε δηλώσεις του τη Δευτέρα, ο Ισπανός υπουργός Εξωτερικών, Γιόζεπ Μπορέλ, είπε ότι η Ισπανία δεν μπορεί να ψηφίσει υπέρ της έγκρισης του σχεδίου της Τερέζα Μέι εφόσον το θέμα του Γιβραλτάρ δεν έχει συμφωνηθεί σε συνάντηση κορυφής μεταξύ των ηγετών των δύο εμπλεκόμενων κρατών. Την απογοήτευσή του για τη στάση της Ισπανίας εξέφρασε ο επικεφαλής της τοπικής κυβέρνησης του Γιβραλτάρ, Φαμπιάν Πικάρντο, χαρακτηρίζοντας καιροσκοπική την απόφαση της Μαδρίτης να εγείρει το ζήτημα του θυλάκου σε αυτή τη χρονική συγκυρία.

Ο Ισπανός πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ σε εκδήλωση στη Μαδρίτη.

Η Μαδρίτη ζητεί την επίλυση του ζητήματος του Γιβραλτάρ μέσω συνομιλιών μεταξύ Μέι και Σάντσεθ.

Ο σημαντικότερος κίνδυνος για τα σχέδια της κ. Μέι προέρχεται, όμως, από το Δημοκρατικό Ενωτικό Κόμμα (DUP) των προτεσταντών της Βόρειας Ιρλανδίας, οι δέκα βουλευτές του οποίου στηρίζουν την κυβέρνηση των Συντηρητικών στη Βουλή των Κοινοτήτων. Το DUP έχει εκφράσει τη διαφωνία του για τη διατήρηση ανοικτών συνόρων μεταξύ της βρετανικής Βόρειας Ιρλανδίας και της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας.

Το κόμμα προέβη, μάλιστα, σε επίδειξη δύναμης το βράδυ της Δευτέρας κατά τη διάρκεια ψήφισης νόμου του υπουργείου Οικονομικών. Η κοινοβουλευτική ομάδα του DUP προχώρησε έτσι σε αποχή από την ψηφοφορία του νομοσχεδίου, καταψηφίζοντας μάλιστα μία από τις τροπολογίες του.

REUTERS

Το προσωπικό της email χρησιμοποιούσε η Ιβάνκα

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Εκατοντάδες μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μέσω του προσωπικού της λογαριασμού φέρεται να απέστειλε η κόρη του προέδρου Τραμπ και σύμβουλος του Λευκού Οίκου, Ιβάνκα, στα οποία συζητούσε υπηρεσιακά θέματα, σύμφωνα με επιβεβαιωμένες πληροφορίες της εφημερίδας Washington Post. Ο συνήγορος της κ. Τραμπ δήλωσε χθες ότι τα μηνύματα είχαν σταλεί πριν η Ιβάνκα ενημερωθεί για τους κανόνες επικοινωνιών και ότι έκτοτε έπαψε να χρησιμοποιεί τον λογαριασμό της για θέματα του Λευκού Οίκου.

Στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας του 2016, ο σημερινός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ είχε επανειλημμένως χαρακτηρίσει την αντίπαλό του, Χίλαρι Κλίντον, «απειλή για την εθνική ασφάλεια» για τη χρήση προσωπικού email κατά τη διάρκεια της θητείας της ως υπουργού Εξωτερικών. Στη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας, ο Τραμπ είχε εγκαινιάσει το σύνθημα «Κλείστε τη φυλακή!», ζητώντας την τιμωρία της κ. Κλίντον για τη χρήση του προσωπικού της email για υπηρεσιακά ζητήματα. Στέλεχος του Λευκού Οίκου επέμενε χθες ότι τα emails της κ. Τραμπ δεν περιείχαν διαβαθμισμένες πληροφορίες και ότι η Ιβάνκα διέκοψε αμέσως τη μέθοδο επικοινωνίας αυτή, αφότου πληροφορήθηκε τους κανόνες. Μέλη της νομικής οργάνωσης American Oversight, παντως, επισήμαναν ότι η αποκάλυψη του «ατοπήματος» της κ. Τραμπ πρέπει να ερευνηθεί από τη Δικαιοσύνη και το Κογκρέσο, καθώς «η προεδρική οικογένεια δεν είναι υπεράνω του νόμου».

Α.Ρ.

Η κόρη του προέδρου Τραμπ και σύμβουλός του φέρεται να σταμάτησε, αφότου ενημερώθηκε για τους κανόνες επικοινωνίας μεταξύ στελεχών της προεδρίας.

RCB
Η δική σου αξιόπιστη τράπεζα
Αξιοπιστία | Υπευθυνότητα | Επαγγελματισμός
www.rcbcy.com | 800 00 722
RCB Bank Ltd, Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

12-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 23:23 Page 14

Εριδες για τη διαχείριση της κρίσης

Αλληλοκαρφώματα για τον «πατέρα της ήττας» στο αρχιεπισκοπικό επιτελείο μετά τη δυσμενή υποδοχή της συμφωνίας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ**

Ποιος θα χρεωθεί το φιάσκο του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου να πείσει την Ιεραρχία και τους κληρικούς της Ελλάδας ότι πρόκειται για συμφωνία επικερδή για την Εκκλησία; Οι στενοί συνεργάτες του κ. Ιερωνύμου, οι οποίοι μετείχαν στις διαπραγματεύσεις με το κυβερνητικό επιτελείο, επικρίνουν την κυβέρνηση που, διά στόματος Δημήτρη Τζανακόπουλου, υποσχέθηκε 10.000 διορισμούς στη θέση του αντίστοιχου αριθμού ιερέων. Ωστόσο, όπως εύλογα συμβαίνει με τα επιτελεία (ενίοτε χαρακτηρίζονται και «αυλή») ύστερα από μια στρατηγική τους ήττα, η συνοχή της ομάδας στενών συνεργατών του κ. Ιερωνύμου κλυδωνίζεται. «Η Εκκλησία είναι καζάνι που βράζει. Επαιζαν μπιλιάρδο στην πλάτη του Αρχιεπισκόπου», έλεγε χθες στην «Κ» εκκλησιαστικός παράγων, υποδεικνύοντας τα μέλη της διαπραγματευτικής ομάδας. Τα μαχαίρια έχουν ήδη ακονιστεί, από τη στιγμή της απόφασης για έκτακτη σύγκληση της Ιεραρχίας την περασμένη Παρασκευή, υπό το βάρος των αντιδράσεων μητροπολιτών και ιερέων. Πριν από τη συνεδρίαση της Ιεραρχίας, τα μέλη της διαπραγματευτικής ομάδας υποστήριζαν τη συμφωνία μέχρι κεραίας. «Μετά την Παρασκευή, ισχύει το "δεν φταίω εγώ, ο άλλος φταίει"», όπως ανέφερε χθες στην «Κ» εκκλησιαστική πηγή.

Ειδικότερα, στελέχη της Εκκλησίας θεωρούν ότι από τη στιγμή που η κυβέρνηση ανοίγει πλέον έναν κύκλο διαλόγου επί του κειμένου της συμφωνίας αντί να προχωρήσει σε άμεση νομοθέτηση των 15 σημείων της, αμβλύνεται η αμφισβήτηση του κ. Ιερωνύμου, κυρίως όπως αυτή εκφράστηκε από το ιδιαίτερα μαζικό «μπλοκ» μητροπολιτών που τάχθηκαν κατά της συμφωνίας στη συνεδρίαση της Ιεραρχίας. Χθες ο μητροπολίτης Δωδώνης Χρυσόστομος παρείχε ξεκάθαρη στήριξη στον κ. Ιερώνυμο λέγοντας (τ/σ ΣΚΑΪ) ότι «δεν ήταν υποχρεωμένος να ενημερώσει εκ των προτέρων την Ιεραρχία για τη συμφωνία».

> *Τον τελικό λόγο έχει ο ίδιος ο κ. Ιερώνυμος, ο οποίος, πάντως, δεν αναμένεται να εκδηλώσει άμεσα τη δυσφορία του.*

Στις διαπραγματεύσεις για την πορεία της συμφωνίας μετείχαν ο μητροπολίτης Ιωαννίνων Μάξιμος, ο νομικός σύμβουλος της Συνόδου Θεόδωρος Παπαγεωργίου, ο μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας Γαβριήλ, ο πρωτοσύγκελλος της Αρχιεπισκοπής, επίσκοπος Σαλώνων Αντώνιος, και ο διευθυντής του φιλανθρωπικού οργανισμού της Αρχιεπισκοπής «Αποστολή» Κωνσταντίνος Δήμτσας. Βεβαίως, δεν είχαν όλοι τον ίδιο ρόλο για τη σύνταξή της.

Τα άτομα που συναποτελούν τον στενό κύκλο του κ. Ιερωνύμου έχουν ικανότητες και φιλοδοξίες. Αλλοι θεωρούνται περισσότερο τεχνοκράτες, άλλοι έχουν ισχυρότερο πολιτικό κριτήριο, ορισμένοι ευνοήθηκαν από τις συγκυρίες και βρέθηκαν σε προνομιακή θέση, παρότι οι εκτιμήσεις των ιεραρχών για τις ικανότητές τους διχάζονται.

Το βασικό επιχείρημα των μελών της διαπραγματευτικής ομάδας είναι ότι η συμφωνία βασίζεται σε μια πολύ καλή κεντρική ιδέα, καθώς ορίζει το πλαίσιο αξιοποίησης της εκκλησιαστικής περιουσίας και τη συνέχιση καταβολής των μισθών των κληρικών. Πάνω σε αυτούς τους άξονες θα κινηθούν οι τέσσερις ενημερωτικές συναντήσεις για τους κληρικούς της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, που εξαγγέλθηκε, από τον πρωτοσύγκελλο Συμεών, ότι θα πραγματοποιηθούν στις 23 και 27 Νοεμβρίου.

Ο κ. Ιερώνυμος βρίσκεται σε δύσκολη πολιτικά θέση, αλλά δεν θεωρείται ότι θα εκδηλώσει άμεσα τη δυσφορία του επί προσώπων. «Σε δύο-τρεις μήνες ενδέχεται το στενό περιβάλλον του αρχιεπισκοπικού παλατιού να έχει άλλη σύνθεση. Ο Αρχιεπίσκοπος δεν βιάζεται ούτε να αποκεφαλίσει ούτε να συγχαρεί», εκτιμούσε χθες στην «Κ» εκκλησιαστικός παράγων. Πάντως, η εν λόγω δήλωση ως προς τα συχαρίκια αμφισβητείται...

Ασκήσεις ισορροπίας από την κυβέρνηση

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε μια «στρατηγική αναδίπλωση» ώστε να βρει ισορροπία πάνω στο τεντωμένο σχοινί της «συμφωνίας» –ή, ορθότερα, της «πρότασης για συμφωνία»– μεταξύ Κράτους και Εκκλησίας, προέβη χθες η κυβέρνηση διά του Δημήτρη Τζανακόπουλου. Συγκεκριμένα, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κατά την ενημέρωση των πολιτικών συντακτών επέλεξε να μη σηκώσει τους τόνους έναντι των αντιδράσεων από πλευράς της Ιεραρχίας, επισημαίνοντας πως ο στόχος της κυβέρνησης από εδώ και στο εξής είναι η «εξάντληση κάθε διαλόγου». Στο ίδιο ακριβώς μήκος κύματος, σχολιάζοντας το κορυφαίο ζήτημα που έχει ανακύψει, αυτό της μισθοδοσίας των κληρικών, υπογράμμισε πως η κυβέρνηση σε καμία περίπτωση δεν έκανε λόγο για «απολύσεις» ιερέων, αλλά για αλλαγή του καθεστώτος στην μισθοδοσία τους.

Παράλληλα ο κ. Τζανακόπουλος τόνισε πως τα ασφαλιστικά κεκτημένα αλλά και τα εργασιακά δικαιώματα των κληρικών είναι πλήρως κατοχυρωμένα, υπογραμμίζοντας πως θα συνεχιστεί ο διάλογος με την Εκκλησία ώστε αυτό να καταστεί ακόμη πιο σαφές στις τάξεις των κληρικών που αντιδρούν. Ο κεντρικός σχεδιασμός του Μαξίμου, προκειμένου να ξεπεραστεί όσο πιο ανώδυνα ο σκόπελος που δημιουργήθηκε και να μην υπάρξει εκλογικό κόστος από την κακή τροπή που πήρε το θέμα, είναι να συνεχιστεί ο διάλογος «για όσο χρειαστεί», χωρίς να μπαίνει καταληκτική ημερομηνία. Τούτο αποτυπώθηκε σαφώς στην αποστροφή του κ. Τζανακόπουλου πως η κυβέρνηση «ούτε βιάζεται ούτε πιέζεται» να λύσει το θέμα. Μάλιστα, το αμέσως επόμενο διάστημα ο υπουργός Παιδείας κ. Γαβρόγλου θα ξεκινήσει κύκλο συναντήσεων με τον Πατριάρχη, τον Αρχιεπίσκοπο, τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης, αλλά και με τις Ιερές Μητροπόλεις Δωδεκανήσων με στόχο την αποσαφήνιση όλων των πτυχών της συμφωνίας. Παράλληλα, ο κ. Παπαδημούλης σε συνέντευξή του (News247) δεν απέκλειε ακόμη και κάποια «συνταγματική δικλίδα ασφαλείας» –κάτι που μέχρι χθες απέρριπταν πηγές του Μαξίμου– για τη μισθοδοσία των ιερέων, προκειμένου να καμφθούν οι αντιδράσεις, ενδεικτικό και αυτό της βούλησης του ΣΥΡΙΖΑ να προχωρήσει σε συνεννόηση με την Ιεραρχία.

Το εκκρεμές

Την ίδια ώρα που ο εκπρόσωπος της κυβέρνησης επιχειρούσε με όλα τα παραπάνω να μη ρίξει «αλάτι στις πληγές» που άνοιξαν με την Ιεραρχία, προσπαθούσε παράλληλα να ισορροπήσει το εκκρεμές με την αριστερή πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ, που έτσι και αλλιώς θεωρούσε εξαρχής τη συμφωνία ως «υποχωρητική» έναντι της Εκκλησίας. Συγκεκριμένα, ο κ. Τζανακόπουλος με φράσεις–κλειδιά έστελνε μηνύματα και προς την Ιερά Σύνοδο. «Η πρόταση συμφωνίας προβλέπει τη νομοθετική κατοχύρωση της μισθοδοσίας των κληρικών, η οποία νομικά και θεσμικά δεν αναγνωρίζεται σήμερα ως ανταπόδοση της Πολιτείας προς την Εκκλησία», ανέφερε χαρακτηριστικά προσθέτοντας εν είδει «τελεσιγράφου» πως «αν αυτό το βήμα, επ' ωφελεία της Εκκλησίας, η ίδια δεν το επιθυμεί τότε μάλλον αφήνει την πρωτοβουλία των αποφάσεων αποκλειστικά στην Πολιτεία». Στο κλείσιμο δε της βασικής τοποθέτησής του σημείωσε πως «σε κάθε περίπτωση, οι τελικές αποφάσεις επί του ζητήματος θα ληφθούν από τον πρωθυπουργό και την κυβέρνηση όταν έρθει η κατάλληλη ώρα», αφήνοντας ανοικτό παράθυρο μονομερούς ενέργειας. Στην παρούσα φάση, πάντως, ο κύριος στόχος του Μαξίμου, όπως εκπέμπεται από κυβερνητικές πηγές, είναι να «ελέγξει» τις αντιδράσεις ώστε να μην πάρουν κινηματική τροπή και να παραμείνουν σε λελογισμένο πλαίσιο.

> *«Ο διάλογος για τη μισθοδοσία των κληρικών θα είναι εξαντλητικός, αλλά οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν από τον πρωθυπουργό».*

Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται, εν πολλοίς, και η «πολιτικοποίηση» των αντιδράσεων. Ειδικότερα, κυβερνητικά στελέχη μιλούν για «δάκτυλο Ν.Δ. στα εσωτερικά της Εκκλησίας», κατηγορώντας την Πειραιώς πως βρίσκεται πίσω από την υποκίνηση των αντιδράσεων. «Το θεωρούμε απαράδεκτη πολιτική τακτική από πλευράς της Ν.Δ., που όμως τα τελευταία τρία χρόνια μάς έχει συνηθίσει σε τέτοιες τακτικές», είπε χαρακτηριστικά ο κ. Τζανακόπουλος.

Το επόμενο διάστημα, ο υπουργός Παιδείας θα ξεκινήσει κύκλο συναντήσεων με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο, τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο, τον Αρχιεπίσκοπο Κρήτης, αλλά και με τις Μητροπόλεις Δωδεκανήσων.

Ενημέρωση ζητεί το Φανάρι

Αντιπροσωπεία ιεραρχών του Οικουμενικού Πατριαρχείου θα έλθει στην Αθήνα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αποκλειστικά για να ενημερωθεί λεπτομερώς για τις θέσεις της κυβέρνησης ως προς τις διατάξεις που το αφορούν, στο πλαίσιο της συνταγματικής αναθεώρησης. Ωστόσο, η εξέλιξη αυτή δεν αμβλύνει τη δυσφορία του Φαναρίου για τη μη ενημέρωσή του περί των συζητήσεων και για το κείμενο συμφωνίας του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα και του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Ιερωνύμου. Μάλιστα, κύκλοι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, μιλώντας χθες στην «Κ», ξεκαθάριζαν ότι δεν έχει τεθεί από το Φανάρι θέμα παρερμηνείας σημείων της συμφωνίας. «Είναι θεσμική υποχρέωση η ενημέρωση του Οικουμενικού Πατριάρχη, εφόσον τα ζητήματα αφορούν ενέργειες που θα έχουν επίπτωση σε επαρχίες που εποπτεύονται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Η ενημέρωση του Πατριάρχη θα έπρεπε να γίνει από την πρώτη στιγμή», τόνιζαν. Ετσι, το πρόσφατο ταξίδι του υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων Κώστα Γαβρόγλου στο Φανάρι δεν είχε ουσιαστικά αποτελέσματα.

Στο Οικουμενικό Πατριαρχείο υπάγονται πνευματικά και διοικητικά οι Μητροπόλεις της Κρήτης, των Δωδεκανήσων, του Βορείου Αιγαίου, ενώ το Οικουμενικό Πατριαρχείο έχει λόγο σε όλα τα σημαντικά θέματα που αφορούν τις Μητροπόλεις της Ηπείρου, της Μακεδονίας και της Θράκης, οι οποίες υπάγονται μόνο πνευματικά στο Φανάρι. Οι ίδιες πηγές σημείωναν ότι, εκτός από τη μισθοδοσία του κλήρου, η πρόταση της κυβέρνησης για αναθεώρηση αφορά και το άρθρο 3 του Συντάγματος, για τις σχέσεις Εκκλησίας - Πολιτείας.

Ν.Δ.: Δήθεν επιτυχίες Μαξίμου

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Την αποδόμηση του πολυδιαφημισμένου «ηθικού πλεονεκτήματος» της κυβέρνησης που καταρρέει υπό το βάρος σκανδάλων με πιο πρόσφατο αυτό με πρωταγωνιστή τον πρώην διευθύνοντα σύμβουλο της ΔΕΠΑ και όσα έχει καταθέσει που αφορούν υπουργούς και υψηλόβαθμα στελέχη της κυβέρνησης συνεχίζει η Ν.Δ. – με αφορμή τη χθεσινή τοποθέτηση του αρμόδιου υπουργού Γιώργου Σταθάκη. Την ίδια ώρα, η Πειραιώς κατηγόρησε την κυβέρνηση ότι τη στιγμή που το Χρηματιστήριο κάνει βουτιά, τα spreads ανεβαίνουν και οι τράπεζες απαξιώνονται, η κυβέρνηση πανηγυρίζει για τις «δήθεν επιτυχίες της».

«Ο συνδυασμός ανικανότητας, αλαζονείας και θράσους έχει αποκόψει την παρέα του Μαξίμου από την πραγματικότητα. Σύντομα θα την προσγειώσουν σε αυτή οι πολίτες», σημείωσε η Πειραιώς με αφορμή τις χθεσινές τοποθετήσεις του Δημήτρη Τζανακόπουλου. Την ίδια ώρα, η Ν.Δ. επέμεινε και πάλι χθες στο σκάνδαλο της ΔΕΠΑ και των χειρισμών του πρώην διευθύνοντος συμβούλου της Θεόδωρου Κιτσάκου (ως προς τα χρέη της ELFE) με αφορμή τις δηλώσεις του Γιώργου Σταθάκη ότι ήταν οι διοικήσεις της Ν.Δ. στη ΔΕΠΑ που δημιούργησαν το 90% των χρεών της ELFE προς τη ΔΕΠΑ. Η Ν.Δ. θύμισε ότι ο κ. Κιτσάκος, ο οποίος διώκεται, είναι στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ και διορίστηκε στη ΔΕΠΑ από τον ΣΥΡΙΖΑ, ενώ διερωτήθηκε με ποιο κριτήριο επελέγη γι' αυτή τη θέση, εφόσον η ELFE «χρωστούσε δεκάδες εκατομμύρια στη ΔΕΠΑ». «Γιατί επί των ημερών του κ. Κιτσάκου εγκαινιάστηκε η πρακτική της καταβολής μεταχρονολογημένων επιταγών, για την οποία ήδη ελέγχεται η ΔΕΠΑ και η ELFE από την αρχή καταπολέμησης βρώμικου χρήματος; Ο κ. Σταθάκης που είναι και οικονομολόγος μπορεί να μας εξηγήσει πώς θεωρεί την καταβολή μεταχρονολογημένων επιταγών εξάμηνης και πέραν διάρκειας από offshore εταιρείες ως "προπληρωμή";» ήταν ακόμη ένα ερώτημα που έθεσε η Πειραιώς, υπενθυμίζοντας ότι ο πρώην διευθύνων σύμβουλος δηλώνει ότι «η συγκεκριμένη μεθόδευση ήταν σε πλήρη γνώση του κ. Σταθάκη και συντονίστηκε από ανώτερα κυβερνητικά στελέχη» και ότι «οι ευθύνες του κ. Τσίπρα και των υπουργών του είναι βαρύτατες».

Η Ν.Δ. τονίζει με αφορμή την επιδοματική πολιτική της κυβέρνησης ότι στόχος της δεν είναι να μοιράσει τη φτώχεια, αλλά να δημιουργήσει πλούτο και να ανακουφίσει τις ευάλωτες ομάδες.

> *Στην πρώτη γραμμή της επικαιρότητας διατηρεί το κόμμα της αξιωματικής αντι-πολίτευσης την υπόθεση της ΔΕΠΑ.*

Την ίδια ώρα και ενόψει της συζήτησης για τον προϋπολογισμό στη Βουλή, η Ν.Δ. λαμβάνει θέση επαναλαμβάνοντας με αφορμή την επιδοματική πολιτική της κυβέρνησης ότι στόχος της δεν είναι να μοιράσει τη φτώχεια, αλλά να δημιουργήσει πλούτο και να ανακουφίσει τις πιο ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. «Οτιδήποτε μπορεί να ανακουφίσει τους Ελληνες, εμείς προφανώς το στηρίζουμε. Αλλά η κυβέρνηση δεν έχει κανένα σχέδιο για το πώς θα πάμε παρακάτω, εκτός από το πώς μπορούμε να μοιράσουμε τη φτώχεια μας.

Σήμερα, τέσσερις στους πέντε Ελληνες χρωστούν στην εφορία και στα ασφαλιστικά ταμεία έως 3.000 ευρώ», σημείωσε η Μαρία Σπυράκη (real fm), υπενθυμίζοντας τη δέσμευση του προέδρου της Ν.Δ. για την ανακούφιση των υπερχρεωμένων νοικοκυριών με «20 ευρώ ελάχιστη καταβολή κάθε μήνα, για να έχουμε μια αξιοπρεπή κανονικότητα, για να είναι ένα μέτρο το οποίο θα κάνει τους Ελληνες να αισθάνονται ότι ζουν αξιοπρεπώς, είναι μια ρύθμιση αξιοπρέπειας και με αυτόν τον τρόπο θα μπορέσουν να πάρουν μια ανάσα. Τέτοιου είδους μέτρα από την κυβέρνηση δεν είδαμε, βασίζονται μόνο στην υπερφορολόγηση», κατέληξε.

Στρατηγικός διάλογος Ελλάδας-ΗΠΑ

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ως αποκορύφωμα μιας διετούς διαδικασίας ολοένα και στενότερης συνεργασίας γίνεται αντιληπτός στην Ουάσιγκτον ο στρατηγικός διάλογος Ελλάδας - ΗΠΑ, που θα πραγματοποιηθεί στην αμερικανική πρωτεύουσα στις 13 Δεκεμβρίου. Η Αθήνα προετοιμάζεται για συζητήσεις οι οποίες θα κινηθούν σε πέντε πυλώνες, όπως τους ορίζει η Ουάσιγκτον, συνεργασίας: Πρώτον, στην άμυνα και στην ασφάλεια, δεύτερον, στο εμπόριο και στις επενδύσεις, τρίτον, στην αντιτρομοκρατική πολιτική, τέταρτον, στην ενέργεια και, πέμπτον, στους τρόπους με τους οποίους Ελλάδα και ΗΠΑ μπορούν να συνεργαστούν προς όφελος της σταθερότητας σε Ανατολική Μεσόγειο και Βαλκάνια, στον άξονα της ευρύτερης περιοχής της Μαύρης Θάλασσας. Καλά πληροφορημένες πηγές ανέφεραν ότι ο στρατηγικός διάλογος είναι η επιβεβαίωση του χαρακτήρα που έχουν λάβει, πλέον, οι σχέσεις Ελλάδας - ΗΠΑ και της επί τούτου επένδυσης που κάνει η Ουάσιγκτον.

Οι τρεις παράγοντες

Στους αμερικανικούς υπολογισμούς για την ενίσχυση της σχέσης με την Ελλάδα σε στρατηγικό επίπεδο έχουν βοηθήσει τρεις παράγοντες. Κατ' αρχάς, η συμφωνία των Πρεσπών, η οποία έδειξε τη βούληση της Ελλάδας να προωθήσει τα συμφέροντά της λαμβάνοντας δύσκολες αποφάσεις. Ακολούθως σημαντική ήταν η ολοκλήρωση του προγράμματος στήριξης, αλλά και η απόφαση της Ελλάδας να απελάσει Ρώσους διπλωμάτες. Στην Ουάσιγκτον, επίσης, εντυπωσιάστηκαν με τον αντίκτυπο που είχε στη Θεσσαλονίκη η φετινή ΔΕΘ, αφιερωμένη στις ΗΠΑ.

Καλά πληροφορημένες πηγές ανέφεραν ότι στο πλαίσιο του στρατηγικού διαλόγου μέρος θα αφιερωθεί και στη βούληση των ΗΠΑ να ενταχθούν σε ένα σχήμα «3+1» στην τριμερή συνεργασία Ελλάδας, Κυπριακής Δημοκρατίας και Ισραήλ. Χώρος και χρόνος για την έναρξη αυτής της διαδικασίας θα είναι, εκτός απροόπτου, η Ιερουσαλήμ, όπου στις 20 Δεκεμβρίου οι ηγέτες των τριών χωρών θα συναντηθούν, έχοντας στο τραπέζι και κάποιον Αμερικανό αξιωματούχο, κατά πάσα πιθανότητα τον υφυπουργό Εξωτερικών για θέματα Ευρώπης Γουές Μίτσελ. Οι ΗΠΑ επιθυμούν να μεταδώσουν ένα σήμα πολιτικής στήριξης στη διαδικασία και θα συμμετάσχουν στους τομείς άμυνας και ασφάλειας, ενέργειας και τεχνολογίας, καθώς και καινοτομίας. Πρακτικά η Ουάσιγκτον επιθυμεί να λειτουργήσει ως «ομπρέλα», ώστε η συνεργασία των τριών να ενισχυθεί περαιτέρω, αλλά και να συντονιστεί με τις ΗΠΑ.

Η αμερικανική πρωτοβουλία παραπέμπει στην κινητικότητα στην κυπριακή ΑΟΖ. Η παρουσία του «Μπαρμπαρός» και οι δηλώσεις της Αγκυρας εντάσσονται σε μια γενικότερη ρητορική επιθετικότητας.

> *Στην επόμενη συνάντηση των ηγετών Ελλάδας, Ισραήλ και Κύπρου θα παρίσταται και Αμερικανός αξιωματούχος.*

Ευλόγως η συγκεκριμένη αμερικανική πρωτοβουλία παραπέμπει στις εξορύξεις που γίνονται αυτή την εποχή στην κυπριακή ΑΟΖ. Η Ουάσιγκτον δεν φαίνεται να ανησυχεί για την ασφάλεια των γεωτρήσεων της Exxon/Mobil. Η παραμονή επί ένα μήνα του «Μπαρμπαρός» μεταξύ ελληνικής υφαλοκρηπίδας και οικοπέδων 4 και 5 της κυπριακής ΑΟΖ, αλλά και οι διαρκείς δηλώσεις, είτε του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών είτε του υπουργού Ενέργειας, για την αγορά και τρίτου γεωτρύπανου εντάσσονται σε μια γενικότερη επιλογή ρητορικής επιθετικότητας, την οποία η Αγκυρα δεν πρόκειται να απεμπολήσει.

Την ίδια στιγμή στο Αιγαίο, οι εικονικές αερομαχίες έχουν γίνει ρουτίνα, με δύο ακόμη να καταγράφονται χθες νοτίως του Αγίου Ευστρατίου και της Λήμνου. Σύμφωνα με πληροφορίες, η Ουάσιγκτον εξακολουθεί να θεωρεί την Ελλάδα πολύτιμο εταίρο στην προσπάθεια αγκίστρωσης της Τουρκίας στη Δύση. Ως προς το Κυπριακό, φαίνεται ότι δεν υπάρχει ιδιαίτερη αισιοδοξία και, σύμφωνα με πληροφορίες, η μη πρόοδος των διαπραγματεύσεων αποδίδεται από την Ουάσιγκτον και στην έλλειψη θάρρους από την ηγεσία στο νησί.

15-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:04 Page 15

97,6
εκατομμύρια
οι καταναλωτές στις ΗΠΑ την Black Friday

Ουρές στις ΗΠΑ

Το 2016 οι καταναλωτές που επισκέφθηκαν καταστήματα στις ΗΠΑ την Black Friday υπολογίζονται σε 101,7 εκατομμύρια, έναντι 74 εκατομμυρίων το 2015. Στην Black Friday του 2017 εκτιμάται ότι οι επισκέπτες των καταστημάτων υποχώρησαν σε σύγκριση με το 2016 κατά 4%, φτάνοντας τα 97,6 εκατομμύρια άτομα.

40%
των διαδικτυακών αγορών γίνεται μέσω κινητών τηλεφώνων

Μέσω κινητού

Το 2017 οι πωλήσεις μέσω Διαδικτύου κατά την Black Friday έφτασαν στις ΗΠΑ τα 7,9 δισ. δολάρια, καταγράφοντας αύξηση 18% σε σύγκριση με το 2016. Το 40% των αγορών έγινε μέσω κινητών τηλεφώνων. Οι περισσότερες πάντως διαδικτυακές πωλήσεις γίνονται την προηγούμενη ημέρα που είναι η Ημέρα των Ευχαριστιών.

6,59
δισ. δολ.
ο τζίρος της Cyber Monday

Η καλύτερη Δευτέρα

Τη Δευτέρα μετά την Black Friday είναι η λεγόμενη Cyber Monday, ημέρα κατά την οποία υπάρχουν μεγάλες προσφορές στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Η Cyber Monday καθιερώθηκε στις ΗΠΑ το 2005. Το 2017 οι διαδικτυακές πωλήσεις στις ΗΠΑ την Cyber Monday έφτασαν τα 6,59 δισ. δολάρια, ποσό που θεωρείται ρεκόρ, ενώ η μέση αξία της παραγγελίας ήταν 128 δολάρια.

BLACK FRIDAY

ΕΞΕΛΙΞΗ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ ΚΥΚΛΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΗ ΟΓΚΟΥ ΣΤΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

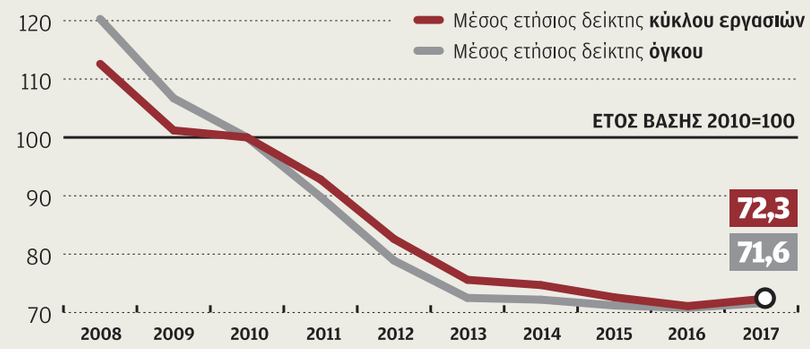

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΓΙΑ ΕΙΔΗ ΕΝΔΥΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΣΗΣ

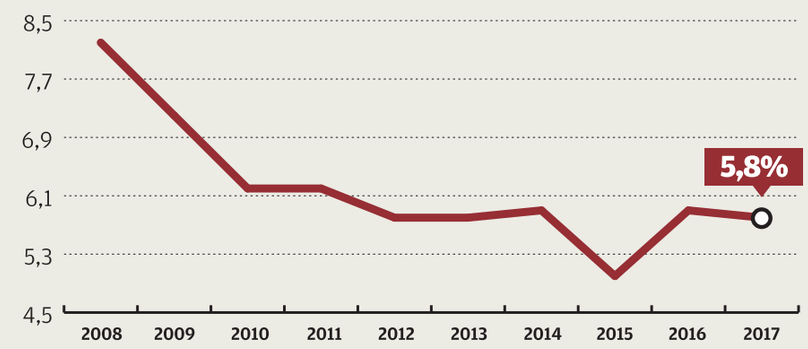

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΜΕΣΗΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ
(ΣΕ ΕΥΡΩ, ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ)

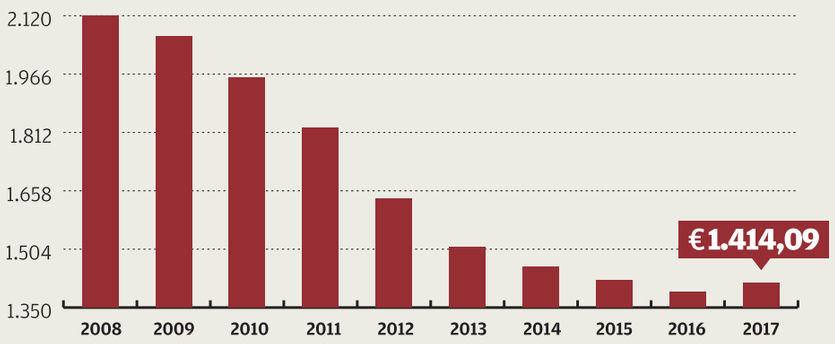

ΠΗΓΗ: ΕΛΣΤΑΤ

ΟΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ)

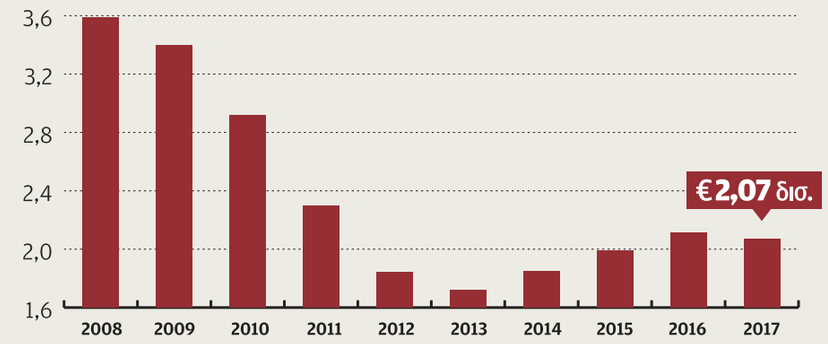

ΠΗΓΗ: GfK TEMAX

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η «Μαύρη Παρασκευή» δεν φέρνει την άνοιξη

Η Black Friday τονώνει προσωρινά το λιανεμπόριο - Αναιμική η κατανάλωση όσο δεν αυξάνονται τα εισοδήματα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Στον ρυθμό της Black Friday ζει για τρίτη συνεχόμενη χρονιά το λιανεμπόριο και οι καταναλωτές στην Ελλάδα, καθώς η ημέρα των μεγάλων προσφορών –συνήθως η τελευταία Παρασκευή του Νοεμβρίου, με εξαίρεση φέτος που είναι η 23η Νοεμβρίου– αποτελεί πλέον θεσμό, χωρίς να έχει θεσπιστεί επισήμως, και στην εγχώρια αγορά. Ο λόγος, βεβαίως, που στην Ελλάδα καθιερώθηκε η Black Friday εν μέσω κρίσης συνδέεται άμεσα ακριβώς με αυτήν, καθώς στον συγκεκριμένο θεσμό βρίσκει απόλυτη εφαρμογή η φράση «πενία τέχνας κατεργάζεται».

Με άλλα λόγια, η Black Friday, αν και μετρά λίγα χρόνια ζωής, έχει στεφθεί με επιτυχία, υπό την έννοια ότι την ημέρα εκείνη αυξάνεται ο τζίρος των εμπορικών καταστημάτων. Ωστόσο, αυτό που παρατηρείται είναι ότι συνολικά στη χρονιά ο τζίρος στο λιανεμπόριο αυξάνεται οριακά, ενώ ταυτόχρονα αρκετοί λιανέμποροι, μικροί και μεγάλοι, επισημαίνουν ότι η Black Friday «ροκανίζει» τζίρο από αυτόν που γίνεται τα Χριστούγεννα.

Το ότι η αύξηση συνολικά του τζίρου στο λιανεμπόριο είναι οριακή φαίνεται από τα διαχρονικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ). Το 2017, ο τζίρος των καταστημάτων στο λιανικό εμπόριο ήταν κατά 40,3% χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2008, ενώ σε σχέση με το 2010, πρώτη χρονιά εφαρμογής του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, ήταν χαμηλότερος κατά 27,7%. Η απόσταση αυτή μεταφράζεται σε δεκάδες χαμένα δισεκατομμύρια που έλειψαν από την αγορά, κυρίως από το 2010 και μετά με τις περικοπές και τα επόμενα χρόνια με την πλήρη κατάργηση του 13ου και του 14ου μισθού σε μισθωτούς του Δημοσίου και σε όλους τους συνταξιούχους. Μόνο και μόνο ο επανυπολογισμός των συντάξεων από την περίφημη προσωπική διαφορά –μέτρο που τελικά δεν θα θα εφαρμοσθεί– θα στερούσε από την αγορά περί τα 2 δισ. ευρώ. Καθοριστική συμβολή, βεβαίως, στη μείωση της ζήτησης είχαν η πτώση των μισθών στον ιδιωτικό τομέα και η εκτόξευση της ανεργίας σε δυσθεώρητα ύψη.

> *Το 2017, ο τζίρος στο λιανικό εμπόριο ήταν κατά 40,3% χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2008.*

Ακόμη μεγαλύτερες είναι στην πραγματικότητα οι απώλειες με βάση τα στοιχεία για τον δείκτη όγκου στο λιανεμπόριο, καθώς υπολογίζει τις πωλήσεις σε σταθερές τιμές. Υπενθυμίζεται εδώ ότι από το 2010 και έπειτα έχουν επέλθει στον βασικό συντελεστή του ΦΠΑ τρεις αυξήσεις (σε 21% από 19% τον Μάρτιο του 2010, σε 23% τον Ιούλιο του 2010 και σε 24% τον Ιούνιο του 2016). Ετσι, λοιπόν, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, ο δείκτης όγκου στο λιανεμπόριο ήταν το 2017 κατά 48,7% χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2008 και κατά 28,4% χαμηλότερος σε σύγκριση με το 2010. Ενδιαφέρον έχει να δούμε, επίσης, εάν από το 2015, πρώτη χρονιά κατά την οποία εφαρμόστηκε δειλά η Black Friday στην Ελλάδα (στην πραγματικότητα μόνον από το εκπτωτικό χωριό McArthurGlen Athens στα Σπάτα), και έπειτα ενισχύθηκε ο τζίρος στο λιανεμπόριο. Το δραματικό 2015 ο τζίρος στο λιανεμπόριο υποχώρησε κατά 2,8% σε σύγκριση με το 2014, το 2016 η κάμψη του τζίρου ήταν 2,1% σε σύγκριση με το 2015, ενώ το 2017 ενισχύθηκε για πρώτη φορά, ύστερα από εννέα χρόνια διαρκούς και μεγάλης μείωσης, κατά 1,7%. Τους πρώτους μήνες του 2018 καταγράφηκε ακόμη και πτώση του τζίρου, από τον Μάιο μέχρι και τον Αύγουστο, οπότε υπάρχουν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, η τάση είναι ανοδική.

Τα στοιχεία που αφορούν ειδικά τα τεχνολογικά καταναλωτικά προϊόντα, την κατηγορία αγαθών που βρίσκονται στο επίκεντρο της Black Friday στην Ελλάδα, δείχνουν σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό ότι συνολικά δεν επέρχεται ενίσχυση του τζίρου: το τέταρτο τρίμηνο του 2017, εντός του οποίου τοποθετούνται η Black Friday και οι ενδιάμεσες εκπτώσεις, οι πωλήσεις των εν λόγω προϊόντων αυξήθηκαν, σύμφωνα με τα στοιχεία της GfK TEMAX κατά 1,5% σε σύγκριση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2016. Στο σύνολο, όμως, της χρονιάς οι πωλήσεις του κλάδου υποχώρησαν κατά 1,9%.

Παγίδα για τα εμπορικά καταστήματα οι αλλεπάλληλες προσφορές

Η βασική αιτία που η Black Friday και εν γένει ο θεσμός των προσφορών και των εκπτώσεων αποτελούν στην πραγματικότητα τονωτικές ενέσεις στο λιανεμπόριο, οι οποίες προσφέρουν προσωρινή ανακούφιση αλλά όχι μόνιμη θεραπεία, τουλάχιστον από πλευράς τζίρου, είναι η μείωση των καταναλωτικών δαπανών που επήλθε αναγκαστικά στα χρόνια της κρίσης.

Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ από τις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών είναι αποκαλυπτικά. Από 2.120,4 ευρώ, που ήταν η μέση μηνιαία δαπάνη των ελληνικών νοικοκυριών το 2008 (σε σταθερές τιμές), το 2016 έφθασε στο χαμηλότερο σημείο της περιόδου 2008-2017, στα 1.392,3 ευρώ, για να αυξηθεί ελαφρώς το 2017 σε 1.414,09 ευρώ. Με άλλα λόγια, τα ελληνικά νοικοκυριά δαπανούν πλέον τον μήνα για αγορές διαφόρων αγαθών και υπηρεσιών 706,31 ευρώ λιγότερα (περίπου έναν μισθό με βάση τα σημερινά δεδομένα) ή 33,31% λιγότερα σε σύγκριση με την προ κρίσης εποχή. Τα στοιχεία του 2018 θα τα γνωρίζουμε το επόμενο έτος, αλλά σε καμία περίπτωση δεν αναμένεται κάποια συγκλονιστική ανατροπή, πολλώ δε μάλλον κάποια εντυπωσιακή αύξηση στη μέση μηνιαία καταναλωτική δαπάνη των ελληνικών νοικοκυριών.

Η Black Friday και συνολικά οι πολλές προσφορές έχουν αρχίσει και προβληματίζουν το λιανεμπόριο, και μάλιστα όχι μόνο τους μικρομεσαίους εμπόρους, που εκ των πραγμάτων βρίσκονται σε μειονεκτική θέση. Ο προβληματισμός έγκειται κυρίως στα εξής: πρώτον, η χρηματοδότηση μεγάλων, σε ποσοστό έκπτωσης και το κυριότερο σε διάρκεια, προσφορών καταλήγει τελικά σε αύξηση του κόστους πωλήσεων, περιορισμό των καθαρών εσόδων και, το κυριότερο, μείωση του περιθωρίου κέρδους. Δεύτερον, υπάρχει ο κίνδυνος οι καταναλωτές να «εθιστούν» στις προσφορές και να κάνουν τις αγορές τους μόνο σε αυτές τις περιόδους, ακόμη και όταν το διαθέσιμο προς κατανάλωση εισόδημά τους αυξηθεί. Το οργανωμένο λιανεμπόριο τροφίμων –ο κλάδος των σούπερ μάρκετ, δηλαδή– πληρώνει ήδη το τίμημα αυτής της πρακτικής, του «πολέμου προσφορών», καθώς βλέπει διαρκώς τα περιθώρια κέρδους να υποχωρούν και ολοένα και μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων του να κατευθύνεται στη χρηματοδότηση των εκπτώσεων και όχι σε οργανική ανάπτυξη και εν γένει σε παραγωγικές επενδύσεις. Η περυσινή Black Friday, η οποία μετατράπηκε στην πραγματικότητα σε Black Week («Μαύρη Εβδομάδα») έχει θορυβήσει σε μεγάλο βαθμό τους εμπόρους, καθώς πέραν της μείωσης των καθαρών εσόδων σημαίνει και υψηλό λειτουργικό κόστος, αλλά και πολύ μεγαλύτερη και καλύτερη προετοιμασία για την ύπαρξη των απαιτούμενων αποθεμάτων.

Το κόστος αυτό είναι δυσβάσταχτο κυρίως για τους μικρομεσαίους εμπόρους, που, για αυτό, το 2016 εμφανίστηκαν σχεδόν αφοριστικοί έναντι του θεσμού, το 2017 δήλωσαν ενεργά «παρών», ενώ φέτος αναμένεται να συμμετέχουν, αλλά διατυπώνοντας σημαντικές επιφυλάξεις για το πραγματικό όφελος που μπορεί να έχουν.

Η διαφημιστική μάχη των μεγάλων αλυσίδων για να κερδίσουν μερίδια στην αγορά

Η Black Friday δεν είναι μόνο γιορτή της κατανάλωσης. Είναι και γιορτή της διαφήμισης και του μάρκετινγκ, και στην Ελλάδα σε μεγάλο βαθμό μπορεί να είναι κυρίως το δεύτερο. Οι μεγάλες αλυσίδες και τα εμπορικά κέντρα, τα τρία τελευταία χρόνια, επενδύουν σημαντικά ποσά στη διαφήμιση των προσφορών που θα διενεργήσουν την ημέρα εκείνη, ενώ στον «χορό» έχει μπει και το ηλεκτρονικό εμπόριο, είτε πρόκειται για ηλεκτρονικά καταστήματα είτε για πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου (ιστοσελίδες σύγκρισης τιμών ή marketplace).

Τούτο συμβαίνει αφενός για την έστω και πρόσκαιρη αύξηση του τζίρου, αλλά κυρίως για την προσέλκυση των καταναλωτών, προκειμένου να προτιμήσουν τη μία ή την άλλη εμπορική επιχείρηση για τις αγορές που θα κάνουν κυρίως τις υπόλοιπες ημέρες του χρόνου. Μεσοπρόθεσμα αυτό μεταφράζεται σε αύξηση μεριδίων αγοράς εις βάρος κυρίως των μικρομεσαίων εμπορικών επιχειρήσεων και υπέρ των αλυσίδων, με φυσικό επακόλουθο την περαιτέρω συγκέντρωση στον κλάδο του λιανεμπορίου.

Προκειμένου, βεβαίως, να διατηρείται αφενός «ζεστό» το ενδιαφέρον του καταναλωτή και αφετέρου να κάνουν οι αλυσίδες καλύτερη προετοιμασία σε αποθέματα, η φετινή προ Black Friday περίοδος χαρακτηρίζεται από την πρακτική των εταιρειών να καλούν τους καταναλωτές να προβαίνουν τις ημέρες προ της 23ης Νοεμβρίου σε λίστα επιθυμητών προϊόντων (wish list). Η αλυσίδα Public που τα τρία τελευταία χρόνια πρωτοστατεί στον θεσμό της Black Friday προσφέρει στους καταναλωτές τη δυνατότητα να μπουν σε ειδική πλατφόρμα που λειτουργεί στην ιστοσελίδα public.gr και να δηλώσουν ποια προϊόντα επιθυμούν. Σε αυτή τη λίστα προτίμησης δίνουν και τα στοιχεία επικοινωνίας έτσι ώστε εγκαίρως να ενημερωθούν για τις προσφορές. Επιπλέον, την περασμένη εβδομάδα η εταιρεία διενεργούσε και διαγωνισμό με καθημερινές κληρώσεις που είχαν ως έπαθλο δωροεπιταγές.

Η έτερη αλυσίδα στον κλάδο των προϊόντων τεχνολογίας, το «Πλαίσιο», καλεί επίσης τους καταναλωτές να γραφτούν στη... «Μαύρη λίστα» προκειμένου να μάθουν τέσσερις ώρες νωρίτερα από την έναρξη της Black Friday τις προσφορές, υποσχόμενο μάλιστα και εξατομικευμένες προσφορές. Οι αλυσίδες, βεβαίως, επιθυμούν περισσότερες επισκέψεις στα φυσικά καταστήματα σε σχέση με τα ηλεκτρονικά, δεδομένου ότι στα πρώτα ο καταναλωτής είναι πιο εύκολο να «παρασυρθεί» σε περισσότερες αγορές, και για αυτό ετοιμάζουν ειδικές προσφορές και εκδηλώσεις οι οποίες απευθύνονται αποκλειστικά σε όσους επισκεφθούν κάποιο κατάστημα.

> *Στον «χορό» και το ηλεκτρονικό εμπόριο, είτε πρόκειται για ηλεκτρονικά καταστήματα είτε πλατφόρμες.*

Ενημέρωση από νωρίς στους καταναλωτές για τις προσφορές της Black Friday, υπό την προϋπόθεση αυτοί να εγγραφούν στις ειδικές φόρμες μέσω του mail τους, υπόσχονται επίσης αλυσίδες όπως η «Κωτσόβολος», ο «Γερμανός», η Intersport και πολλές άλλες. Ανάλογες πρακτικές ακολουθούν και άλλες επιχειρήσεις, ενώ υπάρχουν και αυτές που προβαίνουν σε προεκπτώσεις, όπως για παράδειγμα τα «Αττικά Πολυκαταστήματα» (attica stores).

Και εκδηλώσεις

Προσφορές αλλά και πολλές παράλληλες εκδηλώσεις υπόσχονται τα περισσότερα εμπορικά κέντρα, με σχετικές ανακοινώσεις να έχουν γίνει ήδη από το River West και το Athens Metro Mall, ενώ τις επόμενες ημέρες αναμένεται και άλλα εμπορικά κέντρα να δηλώσουν συμμετοχή.

Εντύπωση προκαλεί, τέλος, το γεγονός ότι προσφορές Black Friday ανακοίνωσε ακόμη και η Sony Interactive Entertainment για δημοφιλή ηλεκτρονικά της παιχνίδια και για συνδρομές στο Play Station.

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας** έτσι **την αποδοτικότητά** της και **μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mtnbusiness.com.cy

MTN

16-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:05 Page 16

Με μόλις 46 εκατ. τα short funds «χτυπούν» τις τράπεζες

Η συνολική κεφαλαιοποίησή τους έχει υποχωρήσει στα μόλις 4,4 δισ. ευρώ, από 8,7 δισ. ευρώ που ήταν τον περασμένο Ιανουάριο

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με συνολικές short θέσεις που θα διαμορφώνονται (με τρέχουσες τιμές) σε μόλις 46,3 εκατ. ευρώ ή σε 60,4 εκατ. μετοχές από το σύνολο των 5,08 δισ. μετοχών των τεσσάρων ελληνικών τραπεζών, δηλαδή μόλις στο περίπου 1% της συνολικής κεφαλαιοποίησής τους, τα τρία μεγάλα βρετανικά hedge funds Lansdowne Partners, Marshall Wace και Oceanwood Capital Management έχουν καταφέρει σε μεγάλο βαθμό να δημιουργήσουν πολύ αρνητικό κλίμα και –κατ' επέκταση– πίεση στις τιμές των τραπεζικών μετοχών, αρκετά μεγαλύτερη σε σχέση με το μέγεθος των θέσεών τους.

Βεβαίως, οι θέσεις αυτών των short funds δεν είναι οι μοναδικές «υπεύθυνες» για το σφυροκόπημα των τραπεζικών μετοχών, καθώς οι ανησυχίες των διεθνών επενδυτών γύρω από το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την αδύναμη κερδοφορία των τραπεζών, σε συνδυασμό με τη ρηχότητα του ελληνικού Χρηματιστηρίου, τις αναταράξεις στις αναδυόμενες αγορές και στην Ιταλία, καθώς και τον αποκλεισμό της Ελλάδας, αλλά και των ίδιων των συστημικών τραπεζών από τις αγορές, έχουν επίσης διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην κατάρρευση των τιμών τους.

Αυτή η εξέλιξη άλλωστε οδήγησε σε μεγάλο βαθμό στην απόφαση της MSCI την περασμένη εβδομάδα να διαγράψει τις Πειραιώς, Eurobank και Εθνική από τον δείκτη MSCI Ελλάδας, βγάζοντας ουσιαστικά τις ελληνικές τράπεζες από το ραντάρ των διεθνών επενδυτών και δίνοντας «τροφή» για περαιτέρω ρευστοποιήσεις.

Οπως επισημαίνουν οι αναλυτές, αυτά τα funds έχουν πάντως καταφέρει να πυροδοτήσουν κύματα αναταράξεων και ρευστοποιήσεων, προκαλώντας ανησυχίες για την ευστάθεια του τραπεζικού συστήματος, ενώ εμμένουν στις θέσεις τους ακόμα και όταν σημειώνεται ράλι, όπως αυτό του περασμένου Απριλίου, όταν ο τραπεζικός κλάδος σημείωσε άνοδο άνω του 30%.

Το αποτέλεσμα είναι η συνολική κεφαλαιοποίηση των τεσσάρων τραπεζών Alpha Bank, Eurobank, Εθνικής και Πειραιώς να έχει «γονατίσει» στα μόλις 4,4 δισ. ευρώ σήμερα, έχοντας χάσει από τις αρχές του έτους 4,3 δισ. ευρώ ή το μισό περίπου της αξίας τους, από τα 8,7 δισ. ευρώ που ήταν τον Ιανουάριο. Μάλιστα, σε σχέση με την τελευταία ανακεφαλαιοποίηση του 2015, όταν η χρηματιστηριακή τους αξία έφθανε συνολικά τα 9,811 δισ. ευρώ, μεμονωμένα οι μετοχές των τραπεζών έχουν χάσει έως και το 83% της αξίας τους (Πειραιώς).

Εγχώριοι αναλυτές επισημαίνουν στην «Κ» πως οι shorts έχουν γίνει

Αυτά τα funds έχουν καταφέρει να πυροδοτήσουν κύματα αναταράξεων και ρευστοποιήσεων, προκαλώντας ανησυχίες για την ευστάθεια του τραπεζικού συστήματος.

θαμώνες στο ελληνικό Χρηματιστήριο, ειδικά από το καλοκαίρι του 2017, την περίοδο που το ΔΝΤ άρχισε να απαιτεί 10 δισ. ευρώ ανακεφαλαιοποίηση για τις ελληνικές τράπεζες, ενώ ακόμη και μετά τον «συμβιβασμό» του ΔΝΤ και την υποχώρηση από τις απαιτήσεις του, τα τρία βρετανικά funds συνέχισαν απτόητα να σορτάρουν τις μετοχές των συστημικών τραπεζών ποντάροντας στην αβεβαιότητα που υπήρχε σχετικά με την έκβαση των stress tests, σε συνδυασμό με την ακόμη αβέβαιη τότε εικόνα σχετικά με το καθεστώς της εξόδου της Ελλάδας από το τρίτο πρόγραμμα.

Το Lansdowne Partners, το Marshall Wace και το Oceanwood Capital Management, τα οποία έχουν κεφάλαια υπό διαχείριση στα 23 δισ. δολ., 40 δισ. δολ. και 4 δισ. δολ., αντίστοιχα, και διατηρούν γραφεία σε Λονδίνο, Νέα Υόρκη και Χονγκ Κονγκ, γνωρίζουν καλά την ελληνική αγορά, αφού συμμετέχουν τόσο στα roadshows του ΟΔΔΗΧ και του ελληνικού Χρηματιστηρίου όσο και στις τηλεδιασκέψεις εισηγμένων (όπως η Folli Follie) για την παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων τους, με το πρώτο, το Lansdowne, να έχει αποκτήσει εδώ και 10 χρόνια σημαντική θέση στο μετοχικό κεφάλαιο του ΟΛΠ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της BreakoutPoint, η οποία ειδικεύεται στην ανάλυση των θέσεων των funds, τα περισσότερα shorts στις ελληνικές τράπεζες διατηρεί το Marshall Wace (4 short θέσεις) και ακολουθούν το Lansdowne Partners (3 θέσεις) και το Oceanwood (2 θέσεις). Η μεγαλύτερη συνολική short θέση αφορά τη μετοχή της Τράπεζας Πειραιώς και φθάνει το 3,48% επί των μετοχών της ή τα 15,3 εκατ. ευρώ (το Lansdowne έχει το 2,74% και το Marshall Wace, που τη μειώνει τις τελευταίες ημέρες, το 0,74%). Και τα τρία hedge funds διατηρούν μεγάλες short θέσεις στην Alpha Bank (Lansdowne 0,51%, Oceanwood 0,6%, Marshall Wace 0,59%), οι οποίες συνολικά φθάνουν το 1,7% επί των μετοχών της, ενώ δύο διατηρούν μεγάλο short (άνω του 0,5%) στην Eurobank (Lansdowne 1,33%, Marshall Wace 0,52%, ενώ το Oceanwood μείωσε τις θέσεις του κάτω από το 0,5% τον Σεπτέμβριο).

Σε ό,τι αφορά την Εθνική Τράπεζα, το Oceanwood αύξησε την περασμένη εβδομάδα τις short θέσεις του στο 0,89% επί των μετοχών της και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα short που έχει στον τραπεζικό κλάδο της Ευρώπης γενικότερα, ενώ και το Marshall Wace επιμένει σταθερά short στην τράπεζα και στο 0,58% επί των μετοχών της.

Οι shorts έχουν γίνει θαμώνες στο ελληνικό Χρηματιστήριο, ιδίως από το καλοκαίρι του 2017, την περίοδο που το ΔΝΤ άρχισε να απαιτεί 10 δισ. ευρώ ανακεφαλαιοποίηση για τις ελληνικές τράπεζες.

Στο στόχαστρό τους και Ισπανία, Ιταλία

Το Lansdowne ιδρύθηκε το 1998 από τον σερ Πολ Ράντοκ και τον Στίβεν Χέινζ και επικεντρώνεται σε long/short trades σε μετοχές. Το Oceanwood είναι ένα event driven fund και ιδρύθηκε από τον Κρις Γκέιτ το 2006, ενώ επικεντρώνεται σε ευρωπαϊκές εταιρείες και κυρίως στον κλάδο των χρηματοοικονομικών. Το Marshall Wace ιδρύθηκε από τους Πολ Μάρσαλ και Ιαν Γουέις το 1997 και ειδικεύεται επίσης σε long/short trades, ενώ από το 2015 βρίσκεται σε μακροπρόθεσμη στρατηγική συνεργασία με το KKR. Στο στόχαστρό τους δεν είναι μόνον οι ελληνικές τράπεζες, καθώς σκοπός τους είναι να εντοπίζουν «ευκαιρίες» όπου –σύμφωνα με τις εκτιμήσεις τους– υπάρχει πηγή ανησυχίας και αδυναμία.

Και τα τρία έχουν ισχυρή παρουσία στον ευρωπαϊκό τραπεζικό κλάδο, με τα δύο πρώτα να σορτάρουν έντονα το 2017 τόσο την Banco Popular όσο και την Liberbank, πριν η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Ισπανίας οδηγηθεί στην απαγόρευση του short selling μία εβδομάδα αφού η Banco Popular, η έκτη μεγαλύτερη τράπεζας τη Ισπανίας, βρέθηκε στα πρόθυρα της κατάρρευσης και μπήκε σε πρόγραμμα εκκαθάρισης για να εξαγοραστεί στη συνέχεια από την Banco Santader έναντι της συμβολικής τιμής του 1 ευρώ. Σημαντικές θέσεις είχαν και στην Banco Sabadell. Σήμερα, όπως τονίζει η BreakoutPoint, μία τόσο μεγάλη επικέντρωση των hedge funds σε τράπεζες είναι πολύ σπάνια, με τα τρία αυτά funds να είναι μεταξύ των κορυφαίων πέντε με τον υψηλότερο αριθμό short θέσεων στον κλάδο των τραπεζών στην Ευρώπη. Το Oceanwood διατηρεί σήμερα μεγάλα shorts στις ιταλικές τράπεζες και ειδικά στις Banca Popolare Dell Emilia Romagna και Unione, το Landowne σορτάρει έντονα τις Banca Monte Dei Paschi και Banco BPM, ενώ το Marshall, το οποίο έχει και τις μεγαλύτερες short θέσεις στην Ευρώπη σε σχέση με όλα τα διεθνή hedge funds, «ποντάρει»« αρνητικά στα Banco BPM, Unione Di Banche Italiane, Banca Ifis, Credito Valtellinse και Banco Popolare. Συγκεκριμένα, το Marshall έχει θέσεις σε 16 ευρωπαϊκές τράπεζες (από 12 πέρυσι), το Lansdowne σε 6 (από 5) και το Oceanwood σε 5 (από 1).

Μουντιάλ, Airbnb αύξησαν τις πωλήσεις τεχνολογικών συσκευών

Τα πολλά καινούργια μοντέλα στα κινητά τηλέφωνα, το Μουντιάλ, οι ανακαινίσεις παλαιών σπιτιών έναντι της αγοράς νέων, αλλά και η επέλαση των βραχυχρόνιων μισθώσεων κατοικίας τύπου Airbnb έδωσαν ώθηση στην αγορά των τεχνολογικών καταναλωτικών προϊόντων. Σύμφωνα με τα στοιχεία της GfK ΤΕΜΑΧ, στο εννεάμηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2018 οι πωλήσεις των εν λόγω προϊόντων στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 5,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο εννεάμηνο του 2017, φθάνοντας το 1,5 δισ. ευρώ. Ειδικά το τρίτο τρίμηνο οι πωλήσεις των τεχνολογικών καταναλωτικών προϊόντων ενισχύθηκαν κατά 5,1% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2017, φθάνοντας τα 536 εκατ. ευρώ. Η κατηγορία που εμφανίζει τη μεγαλύτερη ανάπτυξη σε επίπεδο τριμήνου αλλά και εννεαμήνου είναι αυτή που αποτελεί και τη μεγαλύτερη του κλάδου, οι τηλεπικοινωνίες. Οι πωλήσεις στο εννεάμηνο έφθασαν τα 459 εκατ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση 11,3%, ενώ στο τρίτο τρίμηνο η αύξηση ήταν της τάξης του 9%. Η αυξητική τάση παρατηρείται σε όλες τις βασικές υποκατηγορίες, όπως είναι τα κινητά τηλέφωνα, τα ακουστικά, αλλά και τα λεγόμενα wearables (τεχνολογικά αξεσουάρ που φοριούνται, όπως τα smartwaches).

Η δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία, αυτή των μεγάλων οικιακών συσκευών, κατέγραψε αύξηση πωλήσεων στο εννεάμηνο 4,9% και διαμορφώθηκε στα 350 εκατ. ευρώ. Η αύξηση στο τρίτο τρίμηνο ήταν 7% και αποδίδεται στην αντικατάσταση παλαιών συσκευών με εντοιχιζόμενες, κάτι που μεταφράζεται και σε υψηλότερη μέση τιμή. Η κατηγορία ενισχύεται και από την αύξηση των πωλήσεων στεγνωτηρίων, συσκευές που παλαιότερα είχαν πολύ μικρή διείσδυση στα ελληνικά νοικοκυριά. Με τζίρο 317 εκατ. ευρώ έκλεισε το εννεάμηνο για την κατηγορία των προϊόντων πληροφορικής, αυξημένος κατά 1,4% σε σύγκριση με πέρυσι με την ανάπτυξη να προέρχεται κυρίως από τις οθόνες.

Η αύξηση των πωλήσεων τηλεοράσεων από τις αρχές του έτους συνεχίστηκε με τη μετατόπιση μάλιστα των καταναλωτών σε ακριβότερα μοντέλα, ενώ ταυτόχρονα συμπαρέσυρε προς τα πάνω και τις πωλήσεις των ηχείων. Αποτέλεσμα ήταν η κατηγορία των ηλεκτρονικών καταναλωτικών αγαθών να καταγράψει αύξηση 7,4% στο εννεάμηνο και οι πωλήσεις να διαμορφωθούν στα 226 εκατ. ευρώ.

Στα 109 εκατ. ευρώ με αύξηση στο εννεάμηνο της τάξης του 3,4% διαμορφώθηκε ο τζίρος στην κατηγορία των μικρών οικιακών συσκευών, λόγω κυρίως της ενίσχυσης των πωλήσεων στις σκούπες χωρίς σακούλες και στις μηχανές καφέ. Οι δύο κατηγορίες στις οποίες συνεχίζεται η κάμψη των πωλήσεων είναι αυτή των φωτογραφικών ειδών και των ειδών εξοπλισμού γραφείων και αναλώσιμων.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Η αύξηση των πωλήσεων τηλεοράσεων από τις αρχές του έτους συνεχίστηκε με τη μετατόπιση των καταναλωτών σε ακριβότερα μοντέλα.

Οι ελληνικές τράπεζες που έχουν ως εξασφάλιση για τα δάνειά τους τη συμμετοχή ύψους 35,7% της Folli Follie στα Αττικά Πολυκαταστήματα ετοιμάζονται να κοινοποιήσουν εντός των αμέσως επομένων ημερών ειδοποιήσεις εκπλειστηριασμού της.

Η απόρριψη προστασίας καθιστά αβέβαιο το μέλλον της Folli Follie

Η εταιρεία πληρώνει μισθούς, υποχρεώσεις για να προλάβει κατασχέσεις

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Σε καθεστώς διαχείρισης οξυμένης κρίσης ρευστότητας εισήλθε χθες ο όμιλος Folli Follie, με την εταιρεία να εξοφλεί προκαταβολικά στους εργαζομένους τον Νοέμβριο και το 90% του δώρου των Χριστουγέννων, υπό τον φόβο «παγώματος» των λογαριασμών της μετά την απόρριψη του αιτήματος προστασίας που υπέβαλε από το πρωτοδικείο.

Παράλληλα, οι ελληνικές τράπεζες που έχουν ως εξασφάλιση για τα δάνειά τους τη συμμετοχή ύψους 35,7% της Folli Follie στα Αττικά Πολυκαταστήματα ετοιμάζονται να κοινοποιήσουν εντός των αμέσως επόμενων ημερών ειδοποιήσεις εκπλειστηριασμού της, ενώ τις επόμενες κινήσεις τους εξετάζουν οι 56 επενδυτές-μέλη της Ενωσης Ελλήνων Επενδυτών, που εξασφάλισαν τη συντηρητική κατάσχεση κινητής και ακίνητης περιουσίας των μεγαλομετόχων και των ορκωτών λογιστών της Folli Follie έως του ποσού των 2,5 εκατ. ευρώ και την εκδίκαση της κυρίως αίτησης ασφαλιστικών μέτρων στις 11 Ιανουαρίου.

Οι ομολογιούχοι δηλώνουν πιστοί στην προώθηση και στην εκτέλεση του σχεδίου εξυγίανσης διά της οδού του άρθρου 106β του πτωχευτικού δικαίου.

Εν τω μεταξύ, όμως, οι ομολογιούχοι πιστωτές και οι σύμβουλοι αναδιάρθρωσης της επιχείρησης μαζί με τους νομικούς και άλλους συμβούλους τους δηλώνουν, τουλάχιστον επί του παρόντος και έστω και ανεπίσημα, πιστοί στην προώθηση και στην εκτέλεση του σχεδίου εξυγίανσης διά της οδού του άρθρου 106β του πτωχευτικού δικαίου. Ομως οι τελευταίες εξελίξεις επιβάλλουν ραγδαία επιτάχυνση των ενεργειών όλων για επίτευξη συμφωνίας, ώστε να κατατεθεί προς επικύρωση το σχέδιο και να μετατραπούν οι απαιτήσεις των συναινούντων σε μετοχικό κεφάλαιο και να απομειωθούν οι υπόλοιπες.

Ωστόσο, με τα ταμεία της εταιρείας αποστραγγισμένα, διατυπώνονται βάσιμες αμφιβολίες για το κατά πόσον υπάρχει έστω και λίγος χρόνος. Δεν αποκλείουν έτσι έναν «ξαφνικό θάνατο», ειδικά εάν πυκνώσουν οι αποφάσεις αναγκαστικής εκτελέσεως από πιστωτές, επενδυτές ή άλλους έχοντες νόμιμο δικαίωμα. Αλλά ακόμα και αν η κρίσιμη αυτή φάση παρέλθει χωρίς ιδιαίτερα αρνητικές εξελίξεις και η εταιρεία εισέλθει σε καθεστώς εξυγίανσης, παραμένει άγνωστο κατά πόσον θα μπορέσει να εξασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση για την ενδιάμεση λειτουργία της έως την επιτυχή αναδιάρθρωσή της.

Ειδικά καθώς ακόμα και οι συντηρητικότερες εκτιμήσεις ανεβάζουν το ελάχιστο ποσό που απαιτείται για μια σαφώς μικρότερη Folli Follie στα επίπεδα των 70 εκατ. ευρώ. Ναι μεν ορισμένοι εκ των ομολογιούχων έχουν δηλώσει στήριξη στη χρηματοδότηση από αυτούς, με ίδια δηλαδή κεφάλαια, είτε μέσω νέου ομολογιακού δανείου είτε μέσω αύξησης κεφαλαίου, πλην όμως το ποσό παραμένει σημαντικό και δύσκολα συγκεντρώσιμο από μια εταιρεία σε τόσο βαθιά κρίση, εκτιμούν κύκλοι της αγοράς με εκτενή εμπειρία σε τέτοιες υποθέσεις.

Ετσι, το άμεσο μέλλον της Folli Follie μετά την απόρριψη της αίτησης για υπαγωγή της στην προστασία του άρθρου 106α του πτωχευτικού κώδικα είναι επιεικώς αβέβαιο. Η απόφαση του δικαστηρίου για μη χορήγηση της προστασίας εκδόθηκε χθες Δευτέρα. Κρίσιμη εκτιμάται πως ήταν η παρέμβαση των ελληνικών τραπεζών κατά της αίτησης, οι οποίες επικαλέστηκαν το γεγονός πως κατά τον νόμο η προστασία χορηγείται ἀπαξ. Και αυτό είχε ήδη συμβεί όταν κατέθεσε αίτηση προστασίας η Folli Follie Finance Luxembourg, θυγατρική του ομίλου Folli Follie και εκδότρια των ομολόγων της. Τη νέα αίτηση κατέθεσαν περί τους 500 εργαζομένους και η μητρική Folli-Follie Ανώνυμη Εμπορική Βιοτεχνική και Τεχνική Εταιρεία, πλην όμως για την ίδια νομική οντότητα.

LIMASSOL Christmas LAND

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
Eurobank Cyprus

ΕΓΚΑΙΝΙΑ
30.11.2018 ώρα 20:00

(ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΕΝΑΕΡΙΟΥ)
ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ PRIMETEL
ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ Blue Air
ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ DEEJAY 93.5

ΧΟΡΗΓΟΙ PARK PALIATSO, EKO, EASTPAK, ΝΕΑ ΣΕΒΕΓΕΗ ΛΤΔ, CRYSTALSERVE Fiduciary Services Limited, Λανίτη, G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP, NON, BAILEYS, Gloria Jean's, uclan CYPRUS THE BRITISH UNIVERSITY OF CYPRUS.

18-ΟΙΚ_ΕΛΛΑΔΑ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:04 Page 18

«Κάνετε στην Ελλάδα ό,τι έκαναν η Σιγκαπούρη και η Εσθονία»

Τι προτείνει για την Ελλάδα ο γκουρού της καινοτομίας και πρόεδρος της Doblin Λάρι Κίλι

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟ**

Οι περισσότερες κυβερνήσεις υπερεκτιμούν σημαντικά την αξία της τεχνολογίας ως κινητήριο μοχλό της καινοτομίας, σύμφωνα με τον Λάρι Κίλι, συνιδρυτή και πρόεδρο της συμβουλευτικής εταιρείας Doblin (όμιλος Deloitte). Ο Κίλι, που διδάσκει την επιστήμη της καινοτομίας σε μεταπτυχιακούς και διδακτορικούς φοιτητές στο Kellogg School of Management και στο Institute of Design του Σικάγου, θα βρεθεί στην Αθήνα για να μιλήσει στο Singularity Summit Greece, στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Απαντώντας στις ερωτήσεις της «Κ», σημειώνει ότι η έμφαση σε φοροαπαλλαγές για startups και επενδύσεις στην ανάπτυξη θερμοκοιτίδων και VC funds «σπάνια φέρνει τα υποσχόμενα αποτελέσματα».

Αντ' αυτού, συστήνει να κάνει η Ελλάδα «αυτό που έκανε τόσο καλά η Σιγκαπούρη: επιλέξτε κάποιους τομείς που είναι στρατηγικής σημασίας –τουρισμός, ναυτιλία, ίσως αλιεία– και περιορίστε τις τριβές ώστε οι συγκεκριμένοι τομείς να μπορούν να αναπτυχθούν ταχύτερα εδώ από οπουδήποτε αλλού στον κόσμο».

Για να αναβαθμιστεί η Ελλάδα στον διεθνή χάρτη καινοτομίας χρειάζεται «να κάνετε το ίδιο το κράτος καινοτόμο», τονίζει ο Λάρι Κίλι.

Αναβάθμιση

Η δεύτερη συμβουλή του Κίλι για να αναβαθμιστεί η Ελλάδα στον διεθνή χάρτη καινοτομίας είναι «να κάνετε το ίδιο το κράτος καινοτόμο». Επικαλείται το παράδειγμα της Εσθονίας και της ψηφιακής ταυτότητας των Εσθονών πολιτών. «Κάθε υπουργείο ενημερώθηκε ότι ο προϋπολογισμός του θα εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο θα παράγει νέες υπηρεσίες στις οποίες θα έχουν πρόσβαση οι πολίτες μέσω της ψηφιακής τους κάρτας». Με αυτά τα κίνητρα, εξηγεί, η επιδίωξη της καινοτομίας γίνεται ρουτίνα και τα αποτελέσματα της διαδικασίας γίνονται πιο τολμηρά.

Τρίτον, σύμφωνα με τον Κίλι, πρέπει να δοθεί έμφαση στην παροχή ευκαιριών. «Για πολλούς Έλληνες πολίτες υπάρχει η αίσθηση ότι έχουν κάνει αυτό που έπρεπε, αλλά για κάποιο λόγο το παιχνίδι μοιάζει στημένο και δεν ευημερούν», σημειώνει, «μία αίσθηση που είναι πλέον διαδεδομένη ανά τον κόσμο». Το αντίδοτο, λέει, βρίσκεται στην gig economy (σ.σ. με κορυφαίους εκφραστές εταιρείες όπως η Uber και η Airbnb). «Εταιρείες σαν κι αυτές συχνά αναπτύσσονται 20 φορές ταχύτερα από τις οικονομίες στις οποίες δραστηριοποιούνται, για τον απλό λόγο ότι βοηθούν τους ανθρώπους να βελτιώσουν τις ζωές τους. Το πρόβλημα με τέτοιου είδους δουλειές είναι ότι παράγουν άγχος: ποτέ δεν ξέρεις πόσο καλά θα τα πας από τον έναν μήνα στον άλλον. Η Ελλάδα θα μπορούσε να εξανθρωπίσει αλλά και να επιταχύνει δραματικά την καινοτομία στον τομέα του gig economy. Αυτό θα ωφελούσε τόσο τους πολίτες όσο και την οικονομία σας».

> *Η έμφαση σε φοροαπαλλαγές για startups και επενδύσεις στην ανάπτυξη θερμοκοιτίδων και VC funds «σπάνια φέρνει τα υποσχόμενα αποτελέσματα».*

Ο Κίλι αρέσκεται να γκρεμίζει διάφορους εδραιωμένους μύθους σχετικά με την καινοτομία και τις πηγές της. Για παράδειγμα, θεωρεί ότι όταν μία επιχείρηση δίνει έμφαση στην «κουλτούρα της καινοτομίας», δεν κατανοεί σωστά το πρόβλημα. «Ως διάγνωση είναι ασαφής και μη επιδεχόμενη συγκεκριμένες διορθωτικές δράσεις», λέει. «Όλες οι παρεμβάσεις που προτείνονται για τη βελτίωση της κουλτούρας είναι γενικής φύσεως: τα στελέχη γίνονται πιο ανεκτικά, πιο ανοιχτά στη διαφορετικότητα, μπαίνουν στη λογική του "change management" ή του "design thinking", κάνουν περισσότερο brainstorming. Οταν, έπειτα από χρόνια, οι δράσεις αυτές αποδεικνύεται ότι δεν φέρνουν κάποιο ορατό αποτέλεσμα, συμπεραίνουν ότι "απλά δεν είμαστε καλοί στο να καινοτομούμε" και το όλο εγχείρημα στιγματίζεται».

Αντ' αυτού, προτείνει μία σειρά από μεθόδους που «όντως λειτουργούν»: διαδικασίες με πολύ συγκεκριμένα πρωτόκολλα αντί για brainstorming, εστίαση σε έναν μικρότερο αριθμό πιο μεγάλων ιδεών, χρήση αυστηρών μεθόδων διάγνωσης και αξιολόγησης ώστε να εντοπίζονται με ακρίβεια οι επιτυχίες και οι αποτυχίες, κίνητρα και αμοιβές που θα καταστήσουν την καινοτομία κάτι «υποχρεωτικό, όχι προαιρετικό». Ο πρόεδρος της Doblin χαρακτηρίζει όλα τα παραπάνω «τα υδραυλικά της καινοτομίας» και παρατηρεί: «Με το που τρεις τολμηρές καινοτομίες μετατραπούν σε μεγάλες επιτυχίες, η κουλτούρα μεταμορφώνεται από μόνη της».

Σκεπτικισμός

Ο Κίλι εκφράζει επίσης σκεπτικισμό για την άποψη ότι οι καινοτόμες ιδέες είναι το προϊόν εκκεντρικών αντικομφορμιστών που έχουν την ελευθερία να πειραματιστούν – την οποία συνόψισε ο Στιβ Τζομπς στη φημισμένη του ομιλία προς τους αποφοίτους του Στάνφορντ το 2005. «Οταν το σύστημα εντός του οποίου εργάζεται κάποιος είναι δυσλειτουργικό και ανόητο, τότε όντως, μόνο οι αντισυμβατικές μορφές που πάνε κόντρα στο σύστημα θα γίνουν ήρωες της καινοτομίας. Αυτή η λογική όμως ενθαρρύνει μία αχαλίνωτη κουλτούρα, όπου ο καθένας αναγκάζεται να επινοήσει τη δική του προσέγγιση. Ενα τέτοιο σύστημα ποτέ δεν κλιμακώνεται με αξιόπιστο τρόπο».Είναι λάθος, επιμένει, η άποψη ότι «η καινοτομία είναι πρωταρχικά θέμα δημιουργικότητας. Στην πραγματικότητα, είναι πολύ περισσότερο θέμα πειθαρχίας. Και οι οργανισμοί που διακηρύσσουν την καινοτόμο αποστολή τους, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που θέλουν να αντιμετωπίσουν, είναι 20 φορές πιο πιθανό να πετύχουν τους στόχους σε σχέση με τις εταιρείες εκείνες που απλά ελπίζουν σε καλά αποτελέσματα».Είναι μεγαλύτερη από ποτέ η πίεση για καινοτομία στην εποχή της «4ης Βιομηχανικής Επανάστασης»; «Η γνώμη μου είναι ότι έχουν υπάρξει μόνο τρεις ή τέσσερις άλλες περίοδοι της Ιστορίας –ο Διαφωτισμός, η Βιομηχανική Επανάσταση, η πρώιμη περίοδος του εξηλεκτρισμού– που μπορούν να συγκριθούν με τη σημερινή σε σχέση με την επιταγή για καινοτομία. Οι εταιρείες που καινοτομούν επιτυχώς σήμερα αποκτούν πρόσβαση σε ένα δυσανάλογο μερίδιο του διαθέσιμου ταλέντου, εταίρων, προμηθευτών και επενδυτών».

Επενδύσεις 32,7 δισ. ευρώ στις ΑΠΕ έως το 2030

Της **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Τον δρόμο για την ανάπτυξη επενδύσεων ύψους 32,7 δισ. ευρώ στον τομέα των ΑΠΕ ανοίγει το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα με ορίζοντα το 2030, που δόθηκε προχθές για δημόσια διαβούλευση και θα τεθεί σε εφαρμογή από το 2019. Στον νέο ενεργειακό σχεδιασμό το μείγμα καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή το 2030 θα προέρχεται σε ποσοστό 55% από ΑΠΕ, ενώ ο λιγνίτης θα περιοριστεί στο 17% από 33% σήμερα. Το φυσικό αέριο θα αποτελέσει μεταβατικό καύσιμο με ποσοστό 17% το έτος 2030 από το 26% σήμερα, ενώ μειωμένη σε ποσοστό 74% θα είναι η συνεισφορά των πετρελαιοειδών, κυρίως λόγω της απόσυρσης πετρελαϊκών σταθμών που είναι σήμερα εγκαταστημένοι στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, καθώς θα έχει ολοκληρωθεί η διασύνδεσή τους με το ηπειρωτικό σύστημα. Η συμμετοχή των ΑΠΕ στην τελική κατανάλωση ενέργειας θα φτάσει το 2030 στο 32% έναντι δεσμευτικού ευρωπαϊκού στόχου για 30%, ενώ σε ποσοστό 63% θα μειωθούν οι εκπομπές ρύπων του θερμοκηπίου, που εντάσσονται στο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων ETS και η εξοικονόμηση ενέργειας στο 32%.

Οι συνολικές νέες επενδύσεις στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής από ΑΠΕ μέχρι το 2030 εκτιμάται ότι θα επιφέρουν όφελος σε επίπεδο εγχώριας προστιθέμενης αξίας πάνω από 12 δισ. ευρώ κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους. Εκτιμάται επίσης ότι θα δημιουργηθούν και θα διατηρηθούν για τα επόμενα 25 χρόνια πάνω από 15 χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας.

Ωθηση δίνει το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια στην ηλεκτροκίνηση, καθώς τίθεται ως στόχος το 10% των επιβατικών οχημάτων το 2030 να είναι ηλεκτροκίνητα. Αυτό προβλέπεται να γίνει με την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλαισίου οικονομικής υποστήριξης της χρήσης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, όπως μέσω της θέσπισης αποδοτικών φοροκινήτρων ή και φοροαπαλλαγών. Εμφαση θα δοθεί σε κατηγορίες οχημάτων με υψηλό μεταφορικό έργο (π.χ. ταξί, λεωφορεία, εταιρείες ταχυμεταφορών-ενοικιάσεων κλπ.). Μεγάλες παρεμβάσεις δρομολογούνται και στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης των ιδιωτικών και δημοσίων κτιρίων. Μέχρι το 2030, θα πρέπει σε ετήσια βάση να αναβαθμίζεται ενεργειακά το 3% του συνολικού εμβαδού των κτιρίων της κεντρικής δημόσιας διοίκησης. Συνολικά, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης του κτιριακού αποθέματος αναμένεται να οδηγήσει σε 12 δισ. ευρώ αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας και στο να δημιουργηθούν και να διατηρηθούν πάνω από 20.000 νέες θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης.

Ο σχεδιασμός προβλέπει και μέτρα για την ενίσχυση των ευάλωτων καταναλωτών, όπως η καθιέρωση της «ενεργειακής κάρτας» που θα αντικαταστήσει τα υφιστάμενα μέτρα ενίσχυσης για κατανάλωση ενεργειακών αγαθών και θα δώσει τη δυνατότητα στους καταναλωτές να επιλέξουν αυτοί τον τρόπο που θα καλύψουν τις ενεργειακές τους ανάγκες. Στοχευμένα χρηματοδοτικά προγράμματα θα σχεδιαστούν με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων κατοικίας ενεργειακά ευάλωτων νοικοκυριών.

Επιπροσθέτως, θα διερευνηθεί η παροχή κινήτρων τόσο στους παρόχους ενέργειας στο πλαίσιο του καθεστώτος επιβολής υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης, όσο και στις ενεργειακές κοινότητες, ώστε να συμβάλλουν ενεργότερα στην ενεργειακή αναβάθμιση των συγκεκριμένων κτιρίων.

Σε ό,τι αφορά τις ΑΠΕ τη μεγαλύτερη αύξηση προβλέπεται να σημειώσουν οι αιολικοί και φωτοβολταϊκοί σταθμοί με ποσοστά 190% και 168%, αντίστοιχα, σε σχέση με το 2016. Οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί προβλέπεται να αυξηθούν σε ποσοστό 12% το 2030, ενώ αξιοσημείωτη πρόβλεψη υπάρχει και για τη συμβολή της βιοενέργειας (βιομάζας, βιοαερίου και βιορευστών) στην ηλεκτροπαραγωγή με εξαπλασιασμό του μεριδίου τους σε σχέση με το 2016.

K. TREPPIDES & CO LTD

4th International Fund Summit

Μεταξύ 11 και 13 Νοεμβρίου 2018 ο CIFA διοργάνωσε το 4ον Διεθνές Συνέδριο με θέμα τα Διεθνή Επενδυτικά Ταμεία (Funds).

Κατά την διάρκεια του Συνεδρίου οι οικονομολόγοι κ. Σάββας Ρήγας, συνεταίρος και κ. Γεώργιος Νικολάου ανώτερος διευθυντής στον οίκο Κ. Τρεππίδης & Σία Λτδ, υπό την ιδιότητα τους ως εμπειρογνώμονες σε θέματα Διεθνών Επενδυτικών Ταμείων συμμετείχαν στις διαδικασίες του Συνεδρίου. Ο κ. Ρήγας, του οίκου Κ. Τρεππίδης & Σία Λτδ ο οποίος ήταν συντονιστής της 4ης θεματικής ενότητας συζήτησε με ξένους εμπειρογνώμονες κατά πόσο τα Διεθνές Επενδυτικά Ταμεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως η βάση για την διεξαγωγή διεθνών δραστηριοτήτων, ειδικά μετά τις αλλαγές στην Διεθνή Οικονομική κοινότητα η οποία καθιστά τις επιχειρηματικές δραστηριότητες μέσω offshore εταιρείες ως μη βιώσιμες και μη εφαρμόσιμες.

Ο κ. Νικολάου του οίκου Κ. Τρεππίδης & Σία Λτδ συμμετείχε υπό την ιδιότητα του ως ο πλέον πιο έμπειρος σε θέματα ίδρυσης και κανονισμών εργασίας των διεθνών επενδυτικών ταμείων στην Κύπρο, στην 1ην θεματική ενότητα η οποία επικεντρώθηκε σε θέματα νομοθεσίας και κανονισμών των Επενδυτικών Ταμείων και τον τρόπο με τον οποίο ένα Κυπριακό Διεθνές Επενδυτικό Ταμείο μπορεί να λειτουργήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι σύνεδροι, τόσο συμμετέχοντες όσο και οι άλλοι εμπειρογνώμονες, εξήραν τον υψηλό βαθμό εμπειρογνωμοσύνης και εμπειρίας που έχει αναπτυχθεί σε ένα αμιγώς Κυπριακό Συμβουλευτικό Οίκο όπως ο Κ. Τρεππίδης & Σία Λτδ και για μία ακόμη φορά εξέφρασαν την αυτοπεποίθηση ότι η συμβουλή των Κυπριακών Συμβουλευτικών οίκων είναι ισότιμη με διεθνή συμβουλευτικούς οίκους με έδρα τους σε διεθνή οικονομικά κέντρα.

19-OIK_TASEIS_KATHI 20/11/18 18:27 Page 19

Ποσό ρεκόρ για Χόκνεϊ

Ο πίνακας «Το πορτρέτο ενός καλλιτέχνη» πωλήθηκε 90,3 εκατομμύρια δολάρια

Ενας εμβληματικός πίνακας, που χρονολογείται από το 1972, του Βρετανού ζωγράφου Ντέιβιντ Χόκνεϊ πωλήθηκε σε δημοπρασία του οίκου Christie's έναντι της τιμής ρεκόρ των 90,3 εκατ. δολ. σπάζοντας, δηλαδή, το προηγούμενο ρεκόρ υψηλότερης τιμής που καταβλήθηκε ποτέ σε δημοπρασία για έργο καλλιτέχνη που βρίσκεται εν ζωή.

Ο πίνακας που τιτλοφορείται «Το πορτρέτο ενός καλλιτέχνη» υπερέβη την τιμή που είχε υπολογίσει ο οίκος δημοπρασιών και που προσέγγιζε τα 80 εκατ. δολ., καθώς ξέσπασε ένας πραγματικός πόλεμος μεταξύ των επίδοξων αγοραστών όταν ο πίνακας έφτασε την τιμή των 70 εκατ. δολ..

Το προηγούμενο ρεκόρ υψηλής τιμής για έργο από καλλιτέχνη που βρίσκεται εν ζωή αφορούσε το έργο «balloon dog» του Τζεφ Κουνς, που πωλήθηκε έναντι 58,4 εκατ. δολ. το 2013. Το προηγούμενο ρεκόρ για έργο του Χόκνεϊ ήταν τα 28,4 εκατ. δολ.

Το έργο του 1972 από τον 81χρονο Βρετανό καλλιτέχνη είναι από τα γνωστότερά του και απεικονίζει έναν άνδρα με ροζ σακάκι να κοιτάει μία άλλη φιγούρα που κολυμπά υποβρυχίως σε μία πισίνα. Λέγεται ότι αποτέλεσε παραγγελία του Βρετανού δισεκατομμυριούχου χρηματιστή Τζο Λιούις. Ο οίκος Christie's δεν έκανε γνωστό το όνομα του πωλητή ή του αγοραστή, ο οποίος συμμετείχε στη δημοπρασία μέσω τηλεφώνου.

Η προηγούμενη υψηλότερη τιμή για εν ζωή καλλιτέχνη ανήκει στο «Balloon dog» του Τζεφ Κουνς, που πωλήθηκε έναντι 58,4 εκατ. δολ. το 2013.

Το έργο «Το πορτρέτο ενός καλλιτέχνη» του Ντέιβιντ Χόκνεϊ εκτίθεται κατά τη διάρκεια της δημοπρασίας από τον οίκο Christie's.

Ο Μόργκαν Λονγκ, επικεφαλής του επενδυτικού οίκου Fine Art Group, χαιρέτισε «ένα εξαιρετικό αποτέλεσμα για τον οίκο Christie's», επισημαίνοντας ότι κατάφερε να επιτύχει την τιμή των 80 εκατ. δολ. «μέσα από ένα συνδυασμό έξυπνου μάρκετινγκ και αυτού που έμοιαζε με μεγάλη αποφασιστικότητα εκ μέρους ενός πελάτη που επικοινωνούσε με το τηλέφωνο και ο οποίος ήθελε να πάρει τον πίνακα στο σπίτι του».

Σε μία πρωτόγνωρη κίνηση για έναν τόσο πολύτιμο πίνακα, «Το πορτρέτο ενός καλλιτέχνη», το οποίο φιλοξενήθηκε στην Tate Britain, στο Κέντρο Πομπιντού και στο Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης της Νέας Υόρκης, πωλήθηκε χωρίς να έχει εγκρίνει προηγουμένως ο πωλητής την ελάχιστη τιμή πώλησης. Η τιμή του πανάκριβου πίνακα ενίσχυσε την επιτυχία της δημοπρασίας του οίκου Christie's για έργα μεταπολεμικής και σύγχρονης τέχνης, που συγκέντρωσε συνολικά 357,6 εκατ. δολ. και βρέθηκε στο επίκεντρο με 41 από τα 48 δημοπρατούμενα έργα να βρίσκουν αγοραστές.

«Αυτό που μάθαμε αυτήν την εβδομάδα είναι ότι η ζήτηση για τη μεγάλη τέχνη παραμένει παγκόσμια, με μεγάλη συμμετοχή από Αμερικανούς αγοραστές αλλά και καλή δραστηριότητα από Ευρώπη και Ασία», τόνισε ο διευθύνων σύμβουλος Γκουγιόμ Τσερούτι μετά τη δημοπρασία.

Αλλες σημαντικές πωλήσεις στη δημοπρασία ήταν αυτή της «Μελέτης της Ενριέτας Μοράες να γελά» του Φράνσις Μπέικον, έργο το οποίο πωλήθηκε έναντι 21,7 εκατ. δολ., ενώ πριν από την πώληση η τιμή του είχε υπολογιστεί στα 14 εκατ. δολ., όπως εξάλλου και τα «21 λευκά φύλλα» του Αλεξάντερ Καλντέρ, που διπλασίασε τον αρχικό υπολογισμό και πωλήθηκε λίγο κάτω από τα 18 εκατ. δολ.

REUTERS

Στη μελέτη των επιστημόνων συμμετείχαν αλλεργικοί από 4 μέχρι 17 ετών σε ΗΠΑ και Ευρώπη.

Ιάσιμη τελικά είναι η αλλεργία στα φιστίκια

Η αλλεργία στα φιστίκια μπορεί να κατανικηθεί με μια πρωτοποριακή θεραπεία που σιγά σιγά «οικοδομεί» την ανεκτικότητα στο έδεσμα, όπως έδειξε μεγάλη μελέτη. Κανείς από τους 500 συμμετέχοντες στη μελέτη, ηλικίας από τεσσάρων μέχρι δεκαεπτά ετών, από τις ΗΠΑ και την Ευρώπη, δεν μπορούσε να αντέξει ακόμα και ένα δέκατο μιας δόσης φιστικιών. Ωστόσο, λαμβάνοντας μικρές δόσεις του ξηρού καρπού για έναν χρόνο αποδείχθηκε ότι τα δύο τρίτα μπορούσαν να αντέξουν δύο ολόκληρα φιστίκια χωρίς να έχουν αλλεργική αντίδραση.

Η Εμιλι Πρατ, έξι ετών, δήλωσε στο πρόγραμμα Today του BBC ότι η θεραπεία άλλαξε σημαντικά τη ζωή της. «Δεν μπορούσα να φάω τούρτα στα πάρτι γενεθλίων που με καλούσαν και τώρα μπορώ», είπε. Σήμερα μπορεί να αντέξει να φάει περίπου επτά φιστίκια, γεγονός που σημαίνει ότι μπορεί να φάει και εδέσματα που περιέχουν ίχνη του ξηρού καρπού. Η μητέρα της Εμιλι, Σόφι, από το βόρειο Λονδίνο, δήλωσε ότι βίωναν την κατάσταση υπό συνεχές στρες. «Εξεπλάγην από το γεγονός ότι μπορεί να βρεις ίχνη φιστικιού και άλλων ξηρών καρπών σε όλα τα είδη των τροφίμων και ιδιαίτερα σε τρόφιμα που καταναλώνονται από παιδιά, όπως είναι τα κέικ, τα μπισκότα και τα παγωτά. Αυτό υπήρξε σημαντική αιτία άγχους». «Χρειάστηκε να μελετάμε με μεγάλη προσοχή τα περιεχόμενα κάθε συσκευασίας τροφίμου που έμπαινε στο σπίτι έτσι ώστε να διασφαλίζουμε ότι η Εμιλι δεν επρόκειτο να καταναλώσει φιστίκια. Η αλλεργία της ήταν τόσο μεγάλη, ώστε ακόμα και ίχνη φιστικιού μπορούσαν να πυροδοτήσουν πολύ σοβαρή αντίδραση. Αυτό επηρέασε σημαντικά την οικογενειακή μας ζωή». Ο βασικός ερευνητής της μελέτης Palisade, που δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση The New England Journal of Medicine, καθηγητής Τζορτζ ντι Τουά, ο οποίος είναι σύμβουλός στο παιδιατρικό νοσοκομείο Εβελίνα του Λονδίνου δήλωσε ότι «τα συμπεράσματα αυτής της πρωτοποριακής έρευνας είναι πολλά υποσχόμενα και υποδεικνύουν ότι θα καταφέρουμε τελικά να προστατεύσουμε τα παιδιά που είναι αλλεργικά στα φιστίκια από το να έχουν σοβαρή αλλεργική αντίδραση μετά την τυχαία έκθεσή τους στον αλλεργιογόνο παράγοντα. Αυτά είναι εξαιρετικά νέα, καθώς ο αριθμός των παιδιών που διαγνώστηκε με αλλεργία στα φιστίκια διπλασιάστηκε τις δύο περασμένες δεκαετίες. Είναι εξαιρετικά δύσκολο να διαχειριστεί κανείς αυτήν την αλλεργία στα παιδιά και στις οικογένειές τους που πρέπει να ακολουθούν με μεγάλη αυστηρότητα διατροφή που δεν περιλαμβάνει καθόλου φιστίκια. Οι οικογένειες αυτών των παιδιών ζουν μονίμως υπό τον φόβο της τυχαίας έκθεσης, καθώς η αλλεργική αντίδραση ενδέχεται να είναι εξαιρετικά βαριά και να προκαλέσει ακόμα και τον θάνατο».

Κατά τη διάρκεια της μελέτης, οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν τυχαία σε ομάδες που λάμβαναν είτε κάψουλες με πρωτεΐνη φιστικιού ή σκόνη ψευδοφαρμάκου. Η ποσότητα πρωτεΐνης φιστικιού που τους χορηγείτο αυξανόταν όσο περνούσε ο καιρός, έτσι ώστε να αποκτήσουν σιγά σιγά ανεκτικότητα στον ξηρό καρπό.

«Μαύρη Τρίτη» για τις τραπεζικές μετοχές

Σε ιστορικό χαμηλό ο δείκτης τραπεζών, που χθες υποχώρησε 6,34% – Στο 22% οι απώλειες της τελευταίας εβδομάδας

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Δραματικές διαστάσεις λαμβάνει πλέον το σφυροκόπημα των τραπεζικών μετοχών, οι οποίες έχουν βρεθεί στο μάτι του κυκλώνα το τελευταίο διάστημα, με τον τραπεζικό δείκτη να «χτυπά» χθες νέο ιστορικό χαμηλό και τον Γενικό Δείκτη του ελληνικού Χρηματιστηρίου να χάνει τις 600 μονάδες, επιστρέφοντας στα επίπεδα του Νοεμβρίου 2016. Ολα αυτά τη στιγμή που τα short funds προχωρούν σε μείωση των θέσεών τους στις τραπεζικές μετοχές, ενώ τόσο η Τράπεζα της Ελλάδας όσο και το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας επεξεργάζονται λύσεις για το πρόβλημα των κόκκινων δανείων των ελληνικών τραπεζών. Μετά και τη χθεσινή βουτιά (6,34% στις 409,08 μονάδες), οι σωρευτικές απώλειες για τον τραπεζικό δείκτη την τελευταία μόνο εβδομάδα αγγίζουν το 22%. Οι μεγαλύτερες απώλειες χθες σημειώθηκαν στην Alpha Bank και διαμορφώθηκαν στο 7,92% –λόγω της «καλύτερης» απόδοσης του τίτλου το τελευταίο διάστημα σε σχέση με τον υπόλοιπο κλάδο– στην Εθνική Τράπεζα έφτασαν το 4,11%, στη Eurobank το 5,97% και στην Τράπεζα Πειραιώς το 3,09%. Ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε 3,91% στις 593,05 μονάδες, ενώ ο δείκτης της υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε πτώση 4,24%.

Αιτία και αφορμή γι' αυτό το τελευταίο κύμα ρευστοποιήσεων ήταν η απόφαση της MSCI για αφαίρεση των τριών εκ των 4 συστημικών τραπεζών από τον δείκτη MSCI Ελλάδας –Πειραιώς, Εθνική και Eurobank– και την υποβάθμισή τους στον δείκτη MSCI Small Call. Αυτή η κίνηση οδήγησε πολλούς διεθνείς οίκους να προειδοποιήσουν για κύματα εκροών από τους ελληνικούς τραπεζικούς τίτλους αλλά και από τις υπόλοιπες μετοχές του ελληνικού δείκτη της MSCI, με τους εγχώριους αναλυτές να επισημαίνουν πως οι... μετασεισμοί της «εξόδου» θα συνεχίσουν να γίνονται αισθητοί έως τις 30 Νοεμβρίου, την τελευταία δηλαδή συνεδρίαση πριν τεθούν σε εφαρμογή οι αποφάσεις της MSCI.

Το sell-off των τραπεζών έχει «γονατίσει» πλέον τις αποτιμήσεις τους οι οποίες εμφανίζουν εικόνα διάλυσης, με τη συνολική κεφαλαιοποίηση πλέον των τεσσάρων συστημικών τραπεζών να διαμορφώνεται στα 3,95 δισ. ευρώ. Είναι χαρακτηριστικό πως η κεφαλαιοποίηση της Coca Cola η οποία διαμορφώνεται στα 9,4 δισ. ευρώ είναι 2,5 περίπου φορές μεγαλύτερη από τη συνολική κεφαλαιοποίηση των τεσσάρων συστημικών τραπεζών, ενώ η κεφαλαιοποίηση εταιρειών όπως τα ΕΛΠΕ, η Motor Oil και ο ΟΠΑΠ είναι πάνω από το μισό της συνολικής χρηματιστηριακής αξίας των τεσσάρων τραπεζών.

Πιο αναλυτικά, πλέον η κεφαλαιοποίηση της Alpha Bank φτάνει το 1,65 δισ. ευρώ, στη Eurobank και στην Εθνική διαμορφώνεται κάτω από 1 δισ. ευρώ, στα 977 εκατ. και στα 917 εκατ. ευρώ αντιστοίχως, ενώ στην Τράπεζα Πειραιώς μόλις που ξεπερνά τα 400 εκατ. ευρώ.

Αξίζει να σημειώσουμε πως από τις αρχές του έτους, όταν η συνολική τους κεφαλαιοποίηση διαμορφωνόταν στα 8,7 δισ. ευρώ, έχουν χαθεί 4,75 δισ. ευρώ (ή το 55%) από τις ελληνικές τράπεζες, ενώ από τα υψηλά έτους του τραπεζικού δείκτη μετά το ράλι του Απριλίου, έχουν χαθεί 7 δισ. ευρώ. Οι απώλειες από τις αρχές του έτους στην Πειραιώς αγγίζουν το 70%, στην Εθνική το 68%, στη Eurobank το 46% και στην Alpha Bank το 40%.

Αυτό που προκαλεί έντονο προβληματισμό είναι το γεγονός ότι με τόσο χαμηλό τζίρο (στα 49,95 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκε χθες) χάνεται χρηματιστηριακή αξία από ελληνικό Χρηματιστήριο πολλές φορές μεγαλύτερη αυτού του μεγέθους (μόνο στις τράπεζες χάθηκαν χθες πάνω από 200 εκατ. ευρώ), ενώ την τελευταία εβδομάδα έχουν χαθεί 3,3 δισ. ευρώ από τη συνολική κεφαλαιοποίηση του Χ.Α με ημερήσιους τζίρους της τάξεως των 30 εκατ. ευρώ.

Παράλληλα, οι πιέσεις στις τράπεζες σημειώνονται τη στιγμή που τα short funds μειώνουν τις θέσεις τους, γεγονός που υποδηλώνει ότι δεν είναι οι μόνοι «υπαίτιοι» για τα δεινά των τραπεζών. Αξίζει να σημειώσουμε πως το Marshall Wace προχώρησε σε νέα μείωση της short θέσης του στην Τράπεζα Πειραιώς στο 0,64% από 0,74% πριν, ενώ το Oceanwood μείωσε τη short θέση του στην Εθνική στο 0,61% από 0,89%.

Και όλα αυτά λίγο πριν οι τράπεζες ανακοινώσουν τα αποτελέσματα εννεαμήνου, με την Deutsche Bank να προβλέπει πτώση στα καθαρά έσοδα από τόκους (NII) των ελληνικών τραπεζών κατά 3,3% σε τριμηνιαία βάση. Από την πλευρά της, η UBS σημειώνει πως αναμένει χαμηλή κερδοφορία στο μεσοπρόθεσμο διάστημα τόσο για τη Eurobank όσο και για την Alpha Bank λόγω των φιλόδοξων στόχων μείωσης των NPEs, καθώς και υψηλότερες προβλέψεις για το κόστος κινδύνου. Ετσι, προχώρησε στη μείωση της τιμής-στόχου της Alpha Bank στο 1,43 ευρώ από 2,00 ευρώ πριν, καθώς και της Eurobank στα 0,55 ευρώ από 0,97 πριν.

Σε ελεύθερη πτώση οι τραπεζικές μετοχές

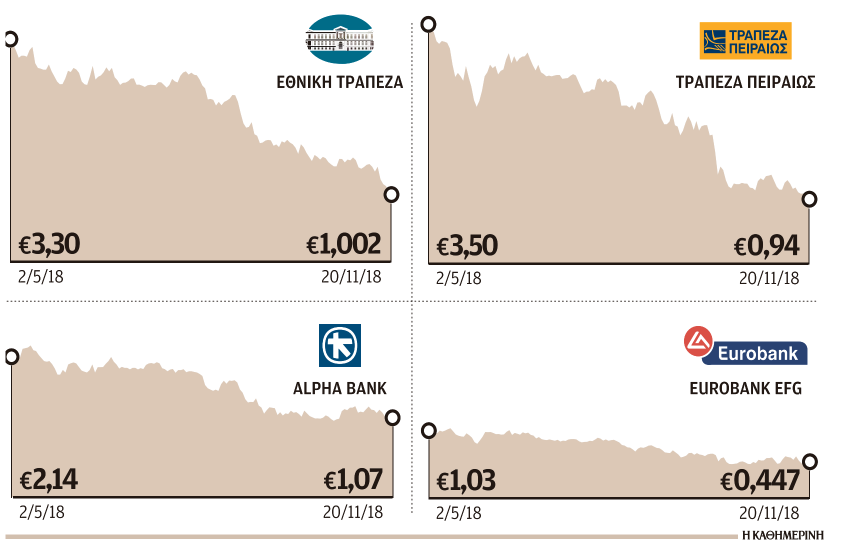

Κλίμα απαισιοδοξίας στις διεθνείς αγορές

Οι πολλαπλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι οικονομίες στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο έχουν καλλιεργήσει ένα κλίμα απαισιοδοξίας στις αγορές. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 εμφάνισε απώλειες 1,4%, σημειώνοντας συνολικά πτώση 9,79% σε διάστημα 12μήνου και αντανακλώντας τις χαμηλότερες επιδόσεις από τα τέλη του 2016. Στη Wall Street, οι δείκτες Dow Jones και S&P 500 εμφάνιζαν απώλειες 2,2% και 1,50%, αντίστοιχα, λίγο πριν από το κλείσιμο. Μία ημέρα πριν είχαν υποχωρήσει από 1,6% έως 1,7%.

Στο προσκήνιο βρέθηκε χθες η μεγάλη πτώση των μετοχών των τεχνολογικών κολοσσών –Amazon, Google, Apple, Facebook και Netflix– στην απέναντι όχθη του Ατλαντικού. Οι φόβοι των επενδυτών εντείνονται για τις αλυσιδωτές αντιδράσεις που μπορεί να προκληθούν στην παγκόσμια ζήτηση από τον εμπορικό πόλεμο ανάμεσα στην Ουάσιγκτον και στο Πεκίνο, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που επιβραδύνεται η ανάπτυξη στην Κίνα. Με πτώση 7% κινήθηκε η τιμή του πετρελαίου Brent στο Λονδίνο, φθάνοντας το χαμηλό των 62,16 δολαρίων το βαρέλι. Στη Νέα Υόρκη, η τιμή του αργού διολίσθησε στο χαμηλό των 52,77 δολαρίων το βαρέλι, με πτώση 6,99%.

Η μεγάλη υποχώρηση των τιμών του «μαύρου χρυσού» αποδίδεται, όπως αναφέρει το CNBC, στη δήλωση του Αμερικανού πρόεδρου Ντόναλντ Τραμπ, πως οι ΗΠΑ παραμένουν σταθερός συνεταίρος της Σ. Αραβίας ύστερα από την πολύκροτη υπόθεση της δολοφονίας του δημοσιογράφου Τζαμάλ Κασόγκι. Οι επενδυτές φοβούνται, επίσης, μήπως υπάρξει πλεόνασμα στην παγκόσμια προσφορά πετρελαίου παρά τα σχέδια του ΟΠΕΚ να μειώσουν την ημερήσια παραγωγή τους για την ενίσχυση των τιμών.

Στην Ευρώπη, ειδικότερα, οι τραπεζικές μετοχές κατέγραψαν τη μεγαλύτερη πτώση στη χθεσινή συνεδρίαση, με τον σχετικό δείκτη να διολισθαίνει κατά 2,3%. Το κλίμα είναι αρκετά ευμετάβλητο στην Ευρώπη λόγω της συνεχιζόμενης διαμάχης της Ρώμης με τις Βρυξέλλες για τον προϋπολογισμό της Ιταλίας, όταν έχει ήδη υπάρξει επιβράδυνση της ανάπτυξης στην Ευρωζώνη.

BLOOMBERG, REUTERS

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	200.785	-2.3324
ALCOA CORP	32.53	-2.8665
ALLEGHANY CRP	621.62	-0.771
ALTRIA GROUP	56.17	0.88
AMAZON COM	1513.615	0.0876
AMER EXPRESS C	106.34	-1.7644
AMER INTL GROU	42.805	-1.1432
AMGEN	197.84	1.5033
APPLE INC	178.87	-3.7609
AVON PRODUCTS	1.995	-4.0865
BANK OF AMERIC	27.44	-1.1171
BAXTER INTL IN	64.355	-1.0228
BOEING CO	318.24	-0.8413
BRISTOL MYERS	53.71	0.4301
CAMPBELL SOUP	40.6	5.5917
CATERPILLAR IN	122.83	-2.5004
CIGNA CORP	209.33	-0.8807
CHEVRON	116.09	-2.7885
CISCO SYSTEMS	44.71	-2.2732
CITIGROUP	62.45	-3.3581
CERVECERIAS	25.16	0.359
COCA-COLA CO	49.61	-1.7818
COLGATE PALMOL	62.61	-0.2549
DANAOS CORP	1.08	-0.9174
DIANA SHIPPING	3.14	-0.9464
ENTERGY CP	86.63	-0.1498
EXELON CORP	45.455	-1.3991
EXXON MOBIL	77.03	-2.7645
FEDEX CORP	222.695	-1.593
FORD MOTOR CO	9.08	-1.8378
INTL BUS MACHI	118.02	-1.9034
GENERAL DYNAMI	176.4	-1.6613
GENERAL ELEC C	7.625	-2.7423
GOLDM SACHS GR	192.44	-2.916
HALLIBURTON CO	31.405	-4.8045
HARTFORD FINL	44.06	0.5248
HP INC	22.83	-3.0573
HOME DEPOT INC	169.93	-2.1084
HONEYWELL INTL	144.15	-2.2513
INTEL CORP	47.6	-0.8333
JOHNSON JOHNSO	147.5196	-0.1424
JPMORGAN CHASE	108.49	-2.1113
LAZARD	38.13	0.3949
MCDONALD'S COR	185	-0.9212
MERCK & CO	75.59	-0.9954
MICROSOFT CP	102.004	-2.5005
3M COMPANY	200.85	-2.3008
MORGAN STANLEY	43.114	-2.9183
NIKE INC CL B	71.69	-1.1445
NORFOLK SOUTHE	164.31	-3.6475
PFIZER INC	43.97	-0.4753
PROCTER & GAMB	92.305	-1.0558
RAYTHEON CO	174.08	-1.3376
ROCKWELL AUTOM	167.64	-0.238
SCHLUMBERGER L	46.5348	-3.6746
SOUTHERN	46.83	-0.4464
STEALTHGAS	3.32	-1.7751
TSAKOS ENERGY	3.3369	-2.7143
UNISYS CORP	13.56	-4.3049
UNITED TECH CP	125.9	-1.5252
UNITEDHEALTH G	263.51	-0.9547
US BANCORP	54.03	-1.7636
VERIZON COMMS	59.86	-1.2537
WALT DISNEY CO	112.9	-2.1833
WELLS FARGO &	52.555	-1.4347
WALMART INC	94.41	-2.4489

London/Λονδίνο

(Σε πέννες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1680.99	-3.376
ASSOC.BR.FOODS	2476.61	-0.726
ADMIRAL GROUP	1975.13	-0.653
ASHTEAD GRP.	1708.5	-4.978
ANTOFAGASTA	791.86	-2.286
AVIVA PLC	407.5	-2.642
ASTRAZENECA	6227	1.215
BABCOCK INTL	591.06	0.917
BAE SYSTEMS	509.54	-2.002
BARCLAYS	162.54	-2.734
BRIT AM TOBACC	2726.77	0.165
BARRATT DEVLPM	480.53	-1.484
BERKELEY GRP	3338.4	-0.593
BR LAND CO	579.12	-1.401
BHP BILLITON	1569.1467	-2.329
BUNZL	2312	0.872
BP	521.67	-0.708
BURBERRY GRP	1742.79	-2.974
BT GROUP	254.04	-0.547
COCACOLA HBC A	2259.08	-1.794
CARNIVAL	4442	-0.38
CENTRICA	144.24	2.391
COMPASS GROUP	1657.02	5.386
CAPITA PLC	104.62	2.144
CRH	2129.04	-0.468
DIXONS CARPHO	165.17	1.283
DCC	5675.23	-4.142
DIAGEO	2807.63	0.88
DIRECT LINE	316.6	-1.039
EXPERIAN	1799.3	-2.493
EASYJET	1120.09	-5.489
FRESNILLO	909.96	2.237
GLENCORE	296.3	-1.58
GLAXOSMITHKLIN	1578.1	0.867
HIKMA	1689.94	-2.014
HAMMERSON H	415.05	-2.688
HARGREAVES LS	1800.05	-1.34
HSBC HOLDINGS	642.84	-1.351
INTL CONSOL AI	622.29	-0.881
INTERCONT HOTE	4121	-0.843
3I GROUP	819.96	2.841
IMP.BRANDS	2551.21	-0.02
INTU PROPERTIE	184.45604	1.054
INMARSAT	418.97	-2.285
INTERTEK GROUP	4559.13	1.794
ITV	145.95	0.171
JOHNSON MATTHE	2788.15	-3.476
KINGFISHER	246.02	0.531
LAND SECS.	836.6603	-0.428
LEGAL & GENERA	240.5	-2.315
LLOYDS BNK GRP	55.08	-0.842
LOND STOCK EXC	3987.09	-2.712
MERLIN	332.02	-1.018
MARKS & SP.	48	1.122
MONDI	1749.7	-0.681
NATIONAL GRID	840.3	2.531
NEXT	5131	-0.31
PROVIDENT FINC	562.5119	3.119
PRUDENTIAL	1529.91	-2.745
PERSIMMON	2072.17	-1.567
PEARSON	932.01	-0.467
RECKIT BNCSR G	6587.58	1.747
ROYAL BANK SCO	211.18	-2.947
RDS 'A	2357	-1.566
ROYAL DTCH SHL	2406	-1.724
RELX	1600.43	-1.205
RIO TINTO	3832.06	-2.083
ROYAL MAIL R	302.98	1.652
ROLLS ROYCE PL	786.4	-1.481
RANDGOLD RES	6393.4	-0.312
RSA INSRANCE G	532.32	-0.968
SAINSBURY(J)	305.89	-0.033
SCHRODERS	2446.13	-1.527
SAGE GROUP	543	-2.651
SHIRE	4627.08	0.652
ST JAMESS PLAC	992.93	-1.2
SMITHS GROUP	1386.88	-2.225
SMITH&NEPHEW	1384.37	-0.431
SPORTS DI INT	280.25	-0.57
SSE PLC	1115.58	1.446
STANDRD CHART	582.41	-3.18
SEVERN TRENT	1878	1.833
TRAVIS PERKINS	1028.98	1.328
TESCO	204.0458	-0.682
TUI AG	1230.96	-3.157
TAYLOR WIMPEY	144.85	-1.654
UNILEVER	4249.8	0.211
UNITED UTIL GR	759.25	2.39
VODAFONE GROUP	153.99	-1.412
WPP PLC	847	-1.168
WHITBREAD	4544.93	-0.461

Zurich /Ζυρίχη

(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ABBLTDN	19.63	-1.23
RICHEMONTN	64.9	-1.55
GEBERITN1	376.8	-0.16
LAFARGEHOLCIM	44.66	-2.34
NOVARTISN	88.08	0.92
ROCHEHOLDING	247.55	0.43
SGSN	2263	-0.44
SWATCHGROUPI	299.8	-1.74
ADECCON	47.07	-0.97
JULIUSBAERN	40.4	-7.19
CSGROUPAG	11.76	-4.55
GIVAUDANN	2410	-0.37
NESTLESA	83.5	0.24
TRANSOCEANN	9.03	-5.35
SWISSCOMN	457.9	-0.84
SWISSREN	87.5	-1.15
UBSGROUPN	13.26	-2.32
ZURICHINSURAN	302	-1.05

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ADIDAS N	199.15	-1.65
ALLIANZ SE	184.96	-3.7
BASF SE	66.16	-2.86
BAY MOT WERKE	73.69	-0.49
BEIERSDORF	92.72	0.7
BAYER N AG	61.02	-1.28
COMMERZBANK	7.857	-0.265
CONTINENTAL AG	136.1	0.15
DAIMLER AG N	49.78	-0.67
DEUTSCHE BANK	8.153	-0.411
DEUTSCHE POST	27.93	-0.2
DT BOERSE N	111.8	0.05
DT LUFTHANSA A	19.89	-0.33
DT TELEKOM N	15.185	0.015
E.ON SE NA	9.215	0.009
FRESENIUS MEDI	66.3	-2.18
FRESENIUS SE	49.86	-1.6
HEIDELBERGCEME	58.5	-0.72
HENKEL AG&CO V	98.08	0.02
INFINEON TECH	16.905	-0.17
K+S AG NA	15.695	-0.76
LINDE	192	0.15
MERCK KGAA	96.9	-0.02
MUENCH. RUECK	189.85	-0.45
RWE AG	19.17	-0.13
THYSSENKRUPP A	15.75	-0.345
VOLKSWAGEN VZ	145.76	-0.96
VONOVIA SE	41.39	-0.74
SIEMENS N	98.92	-1.1
SAP SE	88.04	-0.91

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AALBERTS INDUS	30.8	-0.96
AEGON	5.036	-5.52
AKZO NOBEL	71.56	-2.43
ALTICE EUROPE	1.99	-3.82
ASML HOLDING	141.28	-1.86
BOSKALIS WESTM	24.69	-0.52
GEMALTO	50.56	-0.08
HEINEKEN	79.92	-0.57
KONINKLIJKE DS	75.96	-2.19
KPN KON	2.36	-1.99
NN GROUP	37.08	-2.52
OCI	21.69	-2.74
PHILIPS KON	32.055	-2.02
RANDSTAD	41.23	-2.16
ROYAL DUTCH SH	26.52	-1.47
UNILEVER DR	48.795	0.15
VOPAK	38.54	-1.76
WOLTERS KLUWER	51.1	-1.54

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
A2A SPA	1.52	1.51
ATLANTIA	17.76	18.01
AZIMUT HLDG	10.35	10.65
CIR-COMP	0.91	0.90
ENEL	4.60	4.62
EXOR	48.90	50.20
ENI	14.45	14.72
GENERALI ASS	14.16	14.48
GEOX	1.28	1.22
INTESA SANPAOL	1.8788	-2.46
LUXOTTICA	51.16	52.88
MEDIASET	2.46	2.49
MEDIOBANCA	7.40	7.40
PARMALAT	2.77	2.80
RCS MEDIAGROUP	0.88	0.90
PRYSMIAN	15.70	15.95
SNAM	3.86	3.89
STMICROELEC.N.	11.98	12.20
TELECOM ITALIA	0.53	0.55
TENARIS	11.77	12.11
TERNA	4.87	4.88
UNICREDIT	10.52	-2.81

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
AJINOMOTO	1886.5	-2
ASAHI GROUP HL	4906	-1.88
ASTELLAS PHARM	1661	-2.81
BRIDGESTONE CO	4361	0.9
CANON INC	3203	-1.11
CASIO COMPUTER	1574	-0.44
CITIZEN WATCH	602	-0.33
CLARION	2471	0
CREDIT SAISON	1489	-1.65
DAIWA SEC GROU	627.3	0.58
SUBARU	2551	0.97
FUJIFILM HOLDI	4453	-1.81
FUJITSU LTD	6910	-2.47
HINO MOTORS	1067	0.19
HITACHI	3220	-2.9
HONDA MOTOR	3166	-0.41
IHI	3740	-0.93
ISUZU MOTORS	1597.5	1.36
KAWASAKI HVY I	2622	-0.15
KAJIMA CORP	1499	-0.73
KEIO	6270	1.29
KOBE STEEL	940	0.86
KONICA MINOLTA	1038	-3.53
JTEKT	1371	0.73
MITSUB UFJ FG	638.7	-0.11
MITSUBISHI COR	3057	1.49
MITSUBISHI ELE	1458.5	-1.72
MITSUBISHI MOT	680	-6.85
NEC CORPORATIO	3365	-0.15
NIKKON HLDG	2934	-0.24
NIKON CORP	1814	0.17
NIPPON SUISAN	4906	0.42
NISSAN MOTOR C	950.7	-5.45
NOMURA HOLDING	512.7	0.65
NISSAN CHEMICA	5890	-1.34
NIPPON PAPER I	2059	
NTT DOCOMO	2586.5	-0.1
OBAYASHI CORP	1106	1.47
ODAKYU ELEC RA	2453	0.82
OJI HOLDINGS	666	-0.45
OSAKA GAS	2117	0.19
PIONEER	93	0
RICOH CO LTD	1110	-2.46
SECOM	8976	-0.5
SEVEN & I HLDG	4973	-0.24
SHARP CORP	1722	0.82
SHIMIZU CORP	928	1.98
SHISEIDO	7269	-1.24
SONY CORP	5709	-3.09
SMFG	4193	0.24
SUMITOMO CHEM	589	-0.51
SUZUKI	680	-2.02
TAISEI CORP	4855	0
TDK CORPORATIO	8680	-1.92
TOBU RAILWAY	3220	0.78
TOKIO MARINE H	5534	0.07
TORAY INDUSTRI	916.4	-0.48
TREND MICRO	6180	-3.13
TOPY INDS LTD	2641	-0.53
TORAY INDUSTRI	916.4	-0.48
TOSHIBA CORP	3925	0
TOYOBO	1572	0.19
TOYOTA MOTOR C	6717	1.59
YAMAHA CORP	4755	-3.35

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	38.52	38.88
AIR LIQUIDE	102.85	104.95
ALSTOM	38.70	38.46
AXA	21.16	21.69
BNP PARIBAS	44.31	45.29
BOUYGUES	32.21	32.73
CAPGEMINI	99.92	102.15
CARREFOUR	17.22	17.36
CASINO GUICHAR	37.97	38.01
CREDIT AGRICOL	10.63	10.88
DANONE	64.98	64.71
DASSAULT SYSTE	103.20	105.35
EDF	14.68	14.96
L'OREAL	204.80	205.40
L.V.M.H.	253.85	259.25
LAGARDERE S.C.	24.73	24.99
MICHELIN	89.00	88.94
PERNOD RICARD	140.05	139.85
PEUGEOT	19.37	19.76
KERING	374.20	382.60
PUBLICIS GROUP	52.42	52.82
RENAULT	58.36	59.06
SAINT-GOBAIN	30.93	31.26
SANOFI	78.94	78.55
SCHNEIDER ELEC	62.88	63.40
SOCIETE GENERA	32.33	33.03
SODEXO	90.98	91.40
STMICROELECTRO	11.98	12.21
TF1	8.40	8.45
THALES	108.65	110.05
TOTAL	48.87	49.55
VEOLIA ENVIRON	18.55	18.47

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Μετ. %
ACCOR	38.52	38.88
AIR LIQUIDE	102.85	104.95
ALSTOM	38.70	38.46
AXA	21.16	21.69
BNP PARIBAS	44.31	45.29
BOUYGUES	32.21	32.73
CAPGEMINI	99.92	102.15
CARREFOUR	17.22	17.36
CASINO GUICHAR	37.97	38.01
CREDIT AGRICOL	10.63	10.88
DANONE	64.98	64.71
DASSAULT SYSTE	103.20	105.35
EDF	14.68	14.96
L'OREAL	204.80	205.40
L.V.M.H.	253.85	259.25
LAGARDERE S.C.	24.73	24.99
MICHELIN	89.00	88.94
PERNOD RICARD	140.05	139.85
PEUGEOT	19.37	19.76
KERING	374.20	382.60
PUBLICIS GROUP	52.42	52.82
RENAULT	58.36	59.06
SAINT-GOBAIN	30.93	31.26
SANOFI	78.94	78.55
SCHNEIDER ELEC	62.88	63.40
SOCIETE GENERA	32.33	33.03
SODEXO	90.98	91.40
STMICROELECTRO	11.98	12.21
TF1	8.40	8.45
THALES	108.65	110.05
TOTAL	48.87	49.55
VEOLIA ENVIRON	18.55	18.47

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Μέση τιμή	Αγορά	Πώληση
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1421	1,1407	1,1408
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4627	7,4612	7,4630
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ - ΣΚΩΤΙΑΣ - Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8891	0,8889	0,8893
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,3133	10,3215	10,3258
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ (100)	128,34	128,43	128,48
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	1,1328	1,1336	1,1342
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	9,7135	9,7417	9,7460
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,5071	1,5103	1,5109
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,5712	1,5706	1,5711

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	Αγορά	Πώληση
ΔΗΝΑΡΙΟ ΙΟΡΔΑΝΙΑΣ	0,8096	0,8103
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	321,14	321,24
ΔΗΝΑΡΙΟ ΜΠΑΧΡΕΝ	0,4297	0,4303
ΔΟΛΑΡΙΟ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,6695	1,6708
ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,5667	1,5676
ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ-ΚΟΝΓΚ	8,9318	8,9347
ΚΟΡΟΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	140,850	141,150
ΛΙΡΑ ΑΙΓΥΠΤΟΥ	20,3711	20,4888
ΛΙΡΑ ΓΙΒΡΑΛΤΑΡ	0,8876	0,8869
ΛΙΡΑ ΣΥΡΙΑΣ	587,409	588,197
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	6,1588	6,1734
ΝΤΙΡΧΑΜ ΗΝ. ΑΡΑΒ. ΕΜΙΡΑΤΩΝ	4,1892	4,1907
ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΟΥ ΑΦΡΙΚΗΣ	16,0429	16,0553
ΡΙΑΛ ΚΑΤΑΡ	4,1524	4,1548
ΡΙΑΛ ΟΜΑΝ	0,4391	0,4392
ΡΙΑΛ ΣΑΟΥΔΙΚΗΣ ΑΡΑΒΙΑΣ	4,2791	4,2803
ΣΕΚΕΛ Ή ΣΕΚΑΛΙΜ ΙΣΡΑΗΛ	4,2534	4,2564
ΚΟΡΟΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	26,041	26,046

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2018	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,1389
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑ	0,8823
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4604
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	10,3590

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΙΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)	
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	242,76
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	242,76
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	242,76
ΠΩΛΗΣΗ	292,92

21-ΟΙΚ_ΧΑ-ΧΑΚ_ΚΑΘΗ 20/11/18 23:02 Page 21

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	593.05	-3.91
FTSE Βιομηχ. προϊόντων	1851.31	-6.56
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2538.06	-1.49
FTSE Μέσων Ενημέρωσης	1573.69	0.00
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	4596.68	-2.61
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	6623.70	-6.68
FTSE Πρώτων Υλών	3053.15	-1.35
FTSE Ταξιδίων και Αναψυχής	1325.32	-5.93
FTSE Τεχνολογίας	721.14	-2.37
FTSE Τηλεπικοινωνιών	2700.27	-3.82
FTSE Τραπεζών	409.08	-6.34
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	309.62	-6.34
FTSE Τροφίμων και Ποτών	9441.58	-2.79
FTSE Υγείας	423.85	-0.13
FTSE Υπηρ. Κοινής Ωφελείας	1791.68	-2.24
FTSE Χημικών	8057.40	-1.84
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	775.11	-1.70
FTSE X.A. LargeCap	1548.58	-4.24
FTSE X.A. MidCap	967.51	-1.59
FTSE X.A. Δείκτης Αγοράς	384.60	-4.13

▲ 13 ▼ 82 ▶ 24

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	17.208.920	34,99%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	314.083	0,64%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	6.277.143	12,76%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.448.997	4,98%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	43.470	0,09%
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	1.924	0,00%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	14.771	0,03%
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	73.730	0,15%
ΕΚΔΟΣΕΙΣ	0	0,00%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	108.707	0,22%
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	3.716	0,01%
ΤΡΟΦΙΜΑ	30.403	0,06%
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	100.663	0,20%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	0	0,00%
ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ & ΑΞΕΣΟΥΑΡ	1.631	0,00%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	2.253.455	4,58%
ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	589.435	1,20%
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	1.021	0,00%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	168.316	0,34%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2.942	0,01%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	19.535.774	39,72%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	49.179.101	

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,060	0,95%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	7,020	-8,36%
ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,900	0,26%	ALPHA BANK (ΚΟ)	1,070	-7,92%
			INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0,671	-7,45%
			JUMBO (ΚΟ)	12,100	-7,35%
			ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7,640	-6,32%
			EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,447	-5,97%
			FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4,400	-5,58%
			ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΤΕΙΑΙ (ΚΟ)	0,047	-5,24%
			ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	0,160	-5,21%
			A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,300	-4,96%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ALPHA BANK (ΚΟ)	8.355.429,57	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	1,78%
ΟΤΕ (ΚΟ)	6.277.142,77	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,50%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	6.045.802,86	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,45%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.134.232,82	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,40%
JUMBO (ΚΟ)	3.879.415,80	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	0,34%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	3.004.232,33	EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,30%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.980.939,58	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	0,29%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.248.196,08	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	0,27%
TITAN (ΚΟ)	2.132.203,88	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΤΕΙΑΙ (ΚΟ)	0,27%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.648.480,09	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,23%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
AEGEAN AIRLINES	6.75	-4.39
ΑΔΜΗΕ	1.56	-2.75
ALPHA BANK	1.07	-7.92
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	0.94	-3.09
COCACOLA HBC	25.30	-2.80
ΕΥΔΑΠ	4.97	-2.93
EUROBANK ERGASIAS	0.45	-5.97
FOLLI FOLLIE GROUP	0.00	0.00
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	4.44	-3.06
GRIVALIA PROPERTIES	7.27	-1.76
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	3.70	-1.99
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7.00	-4.11
ΟΤΕ	9.81	-3.82
JUMBO	12.10	-7.35
LAMDA DEVELOPMENT	5.80	-1.02
MOTOR OIL	19.84	-2.02
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	7.02	-8.36
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1.00	-4.11
ΟΠΑΠ	7.64	-6.32
ΟΛΠ	15.20	-1.30
ΔΕΗ	1.19	-3.56
TITAN	19.60	-0.81
VIOHALCO	2.50	-4.58
SARANTIS	6.72	-4.00
TERNA ENERGY	6.20	-0.96

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.
43.466,08 (εκατ. ευρώ) -3,35% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
49.179,10 (χιλ. ευρώ) 34,73% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ
27.755,08 (χιλ. τεμάχια) -4,46% ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	**378**	1.229	4.231
FTSE/X.A. Large Cap	**378**	1.229	4.231
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	**2.434**	33.221	478.068
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	**38**	239	9.019
ALPHA BANK (ΚΟ)	**443**	7.065	26.578
ATTICA BANK A.T.E. (ΚΟ)	**1**	2	335
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	**16**	46	175
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	**7**	20	4.238
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	**33**	96	4.743
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	**396**	7.312	32.025
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	**6**	11	647
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	**14**	17	165
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	**31**	126	4.805
GRIVALIA PROPERTIES (ΚΟ)	**4**	9	183
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	**19**	34	548
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	**45**	163	2.871
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	**12**	244	4.696
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	**42**	257	5.454
JUMBO (ΚΟ)	**110**	206	1.076
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	**15**	44	1.937
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	**32**	474	52.527
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	**70**	131	424
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	**220**	926	7.625
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**185**	11.113	276.801
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**111**	333	3.233
ΟΤΕ (ΚΟ)	**128**	435	2.458
ΟΛΠ (ΚΟ)	**15**	42	582
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**258**	3.010	14.966
ΔΕΗ (ΚΟ)	**81**	538	8.460
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	**11**	18	5.952
TITAN (ΚΟ)	**7**	8	218
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	**84**	302	5.327
Δικαιώματα σε Δείκτες	**72**	382	1.309
FTSE/X.A. Large Cap	**72**	382	1.309
Δικαιώματα σε Μετοχές	**0**	0	1.090
ALPHA BANK (ΚΟ)	**0**	0	120
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**0**	0	470
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	**0**	0	0
ΟΤΕ (ΚΟ)	**0**	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	**0**	0	380
ΔΕΗ (ΚΟ)	**0**	0	120
Συνολική Δραστηριότητα	**2.884**	34.832	484.698

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 20 Νοεμβρίου 2018

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD (AN)						0,6900	0,7300		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,6900	1,7560	1,7120	-0,0270	12.502	1,6880	1,7000	1,6980	-0,82
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ)	0,4780	0,4780	0,4780	0,2900	2.662	0,4780	0,4880	0,4780	0,84
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0055	0,0100		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0235	0,0290	0,0239	-0,0650	5.220	0,0250	0,0290	0,0290	18,37
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,1390	0,1430		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,3500	1,3500	0,0000	5.750	1,3400	1,3500	1,3500	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,1020	0,1020	0,1020	0,0000	2.000	0,1020	0,1060	0,1020	0,00
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2120	0,2240		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0500	0,0540		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,1560	0,1700		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3600	1,4200		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	1,2200		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ						0,0320	0,0345		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0030		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0300		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM)						0,0420	0,0000		
ΔΩΕΠ	ΔΩΔΩΝΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)	0,0015	0,0015	0,0015	-0,0500	2.100	0,0015	0,0030	0,0015	-25,00
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3000	0,3500		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0900		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0280	0,0330		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC	0,1480	0,1480	0,1480	0,0000	1.334	0,1480	0,1530	0,1480	0,00
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0035		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,5500		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8800		
ΤΖΕΠ	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0150		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0000	0,0265		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0550	0,0570	0,0560	-0,2160	80.000	0,0530	0,0605	0,0550	-5,17
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0165		
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1,0900	1,1200		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,2280	0,2280	0,2280	0,0000	154	0,2280	0,0000	0,2280	0,00
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)						0,2220	0,2640		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)"						1,0000	1,1000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,1300		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD						0,0000	0,0180		
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1160	0,1240		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0460	0,0000		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5400	0,0000		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,6000	0,6500		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0255	0,0000		
ΣΤΑΔ	STADEMOS HOTELS PLC						0,0000	1,3000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0600	0,0000		
Βιομηχανίες										
ΒΑΣΙ	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD						0,0000	0,1200		
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0525		
ΔΒΚΔ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΛΤΔ (Σ)						0,2960	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,4640	0,4800		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,0900	0,0000		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ	2,5600	2,5800	2,5623	-3,7700	1.000	2,5600	2,5800	2,5600	-1,54
Καταναλωτικά αγαθά										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0360		
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0130		
ΚΕΟ	KEO PLC						1,1700	1,3000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,3080		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,6600		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2200	0,2480		
Βασικά υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0780	0,0890		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)						0,0010	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD						0,0015	0,0030		
Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΡΟΧΑ	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0390		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1 (AN)						0,0000	54,6000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2 (AN)						0,0000	55,9000		
ΙΝΓΚΑΡΤ	Ingard Property Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ομόλογα)						0,0000	0,0000		

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αυξομείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σεντ από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Απλή Προσυμφωνημένη Συναλλαγή'.
Ειδική κατηγορία διαπραγμάτευσης: Στην Κατηγορία αυτή θα ταξινομούνται εταιρείες όταν ενδεχομένως θα συντρέχουν σοβαροί λόγοι μη πλήρους συμμόρφωσης τους με τη νομοθεσία και μη παροχής επαρκών στοιχείων /εχεγγύων προς τους επενδυτές.
Αγορά ειδικών χαρακτηριστικών: ταξινομούνται εταιρείες οι οποίες έχουν: (α) δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της διασποράς ή της εμπορευσιμότητας ή της χρηματιστηριακής αξίας της αγοράς στην οποία είναι εισηγμένες ή (β) παραλείπουν να εισαγάγουν στο Χρηματιστήριο μετοχές τους όπως προβλέπεται από το Άρθρο 129 των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων ή (γ) i. για τις οποίες επίκειται ουσιαστική διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων τους ή ii. για τις οποίες επίκειται αντίστροφη εξαγορά ή iii. οι οποίες είναι επενδυτικοί οργανισμοί και επιζητούν την απαλλαγή τους από περιορισμό αναφορικά προς τις υποχρεώσεις τους.

NBG Securities

22-ΟΙΚ_ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ_ΚΑΤΗΙ 20/11/18 18:06 Page 22

Ενα τεράστιο άλμα στην καριέρα του πραγματοποίησε ο σπουδαιότερος Ελληνας τενίστας και μάλιστα στην ηλικία των 20 ετών.

Η μαγική χρονιά του Στέφ. Τσιτσιπά

Ηταν μία χρονιά-όνειρο για τον Στέφανο Τσιτσιπά και την ολοκλήρωσε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Ο 20χρονος Ελληνας πρωταθλητής πέτυχε πέντε νίκες και κατέκτησε αήττητος το Next Gen ATP Finals στο Μιλάνο, όπου αγωνίστηκαν οι οκτώ καλύτεροι τενίστες στον κόσμο κάτω των 21 ετών. Ηταν ο δεύτερος τίτλος του στη χρονιά, καθώς είχε κυριαρχήσει και στη Στοκχόλμη.

Τους προηγούμενους μήνες έφθασε στους τελικούς της Βαρκελώνης και του Μάστερς του Καναδά χάνοντας από τον Ράφα Ναδάλ. Επιτυχίες οι οποίες τον εκτόξευσαν στο Νο 15 της παγκόσμιας κατάταξης. Μάλιστα, οι επαγγελματίες τενίστες τον ανέδειξαν ως τον πιο βελτιωμένο παίκτη του 2018. Βραβείο το οποίο παρέλαβε στο Μιλάνο.

Κατά τη διάρκεια χθεσινής συνέντευξης Τύπου στις εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης Αθηνών, ανακοινώθηκε πως ο Τσιτσιπάς θα αγωνιστεί στο ATP 250 της Σόφιας που θα διεξαχθεί από τις 3 έως τις 10 Φεβρουαρίου στα κλειστά κορτ με σκληρή επιφάνεια της Αρένα Αρμεέτς. Ο κορυφαίος Ελληνας τενίστας έστειλε βιντεοσκοπημένο μήνυμα, όπου τόνισε: «Είναι πολύ ωραίο τουρνουά, όπου είχα παίξει και πριν από δύο χρόνια. Θα ήθελα να έχω την υποστήριξή σας εκείνη την εβδομάδα, αν μπορείτε να έρθετε και να με υποστηρίξετε. Θα ήταν μεγάλη τιμή και χαρά για μένα να σας έχω στις κερκίδες».

Ο πρόεδρος της ΕΦΟΑ, Σπύρος Ζαννιάς, αναφέρθηκε στην προοπτική δημιουργίας ενός ανάλογου τουρνουά και στην Ελλάδα, τόσο για τους άνδρες όσο και τις γυναίκες, εκφράζοντας την πεποίθησή του πως ο Τσιτσιπάς θα αγωνιστεί στο Ντέιβις Καπ με την εθνική ομάδα, όπως έκανε η Μαρία Σάκκαρη στο Fed Cup, ώστε να συμμετάσχουν και οι δύο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Τόκιο. Εκεί, όπου ενδεχομένως η Ελλάδα να διεκδικήσει μετάλλιο.

ΝΙΚΟΣ ΓΑΒΑΛΑΣ

Τα... μετάλλια των social media

Πώς οι followers «εγκλωβίζουν» ολυμπιονίκες, πρωταθλητές και καθορίζουν την εικόνα τους

Της **ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ**

Σε ένα αδιάκοπο... κυνήγι διαδικτυακού κοινού βρίσκονται τα τελευταία χρόνια οι αθλητές και οι αθλήτριές μας. Στις δημοφιλέστερες σελίδες κοινωνικής δικτύωσης βλέπουμε, πολλές φορές, τους πρωταθλητές μας να κάνουν χορηγούμενες διαφημίσεις μιας επιτυχίας τους ή κάποιας προσωπικής στιγμής. Τι ανάγκη έχει ένας ολυμπιονίκης ή μια παγκόσμια πρωταθλήτρια να καταφεύγουν σε πληρωμένη διαφήμιση για να προβάλουν μία επιτυχία τους; Η απάντηση είναι απλή: Να προσελκύσουν followers. Οσο περισσότερους «ακολούθους» έχουν τόσο περισσότερες ελπίδες συγκεντρώνουν για να βρουν μικρές ή μεγάλες χορηγίες.

«Εχει αλλάξει η αγορά. Πολλές εταιρείες προτιμούν να δώσουν χρήματα σε έναν αθλητή για να διαφημίσει το προϊόν τους παρά να πληρώσουν διαφήμιση σε κάποιο μέσο μαζικής ενημέρωσης. Οι διαφημιστές έχουν δει ότι αποδίδει καρπούς. Δυστυχώς αυτό είναι κακό για αθλητές που δεν έχουν πολλούς "ακολούθους"», δήλωσε στην «Κ» η τριαθλήτρια κόσμου του επί κοντώ, Νικόλ Κυριακοπούλου, η οποία μετά το ασημένιο μετάλλιο στο ευρωπαϊκό είδε τους «ακολούθους» της στο Instagram από τους 4.000 να εκτοξεύονται στους 10.000.

Ενας αθλητής πρέπει να διαθέτει ανάλογη παιδεία για να αντέξει στην καταιγίδα της αυτοπροβολής.

Στην εποχή που τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν σημαντικό μέρος της καθημερινότητας, ο επαγγελματικός αθλητισμός συμμετέχει ενεργά σε μια διαδρομή που θυμίζει πολλές φορές μάχη επιβίωσης.

Τα πιο δυνατά προφίλ στον αθλητισμό τα έχουν οι «χρυσοί» ολυμπιονίκες Αννα Κορακάκη και Λευτέρης Πετρούνιας. Τον «βασιλιά των κρίκων» τον ακολουθούν περισσότεροι από 183.000 στο Instagram και 79.000 στη σελίδα του Facebook. Η κορυφαία αθλήτρια της σκοποβολής χειρίζεται μόνη της τα προφίλ της και δεν περιορίζεται σε «ξύλινες» αναρτήσεις. Καταθέτει και προσωπικές στιγμές που μπορεί να έκαναν έναν επαγγελματία των social media να διαφωνούσε, στο κοινό της όμως αρέσουν και την επιβραβεύει. Στο Instagram την ακολουθούν πάνω από 107.000 και στο Facebook περισσότεροι από 94.000.

Στην άλλη άκρη του Ατλαντικού, η Κατερίνα Στεφανίδη δεν φαίνεται να δίνει τόσο μεγάλη σημασία. Το «χρυσό» κορίτσι του επί κοντώ, παρόλο που δεν «ανεβάζει» συνεχώς «ποστ», έχει 71.000 στο Instagram και 35.000 στο Facebook.

«Εχει τύχει κάποιες εταιρείες να μας πουν ότι επειδή δεν έχουμε τις κατάλληλες αλληλεπιδράσεις, παρά τις διακρίσεις μας, δεν ενδιαφέρονται», αποκάλυψε στην «Κ» η Μαρία Μπόζη, η οποία μαζί με τη Ραφαηλίνα Κλωναρίδου θεωρούνται οι κορυφαίες νέες ιστιοπλόοι της χώρας μας στα 470.

Ενα μεγάλο ποσοστό από τους χρήστες των social media δεν ενδιαφέρεται τόσο για τις αθλητικές επιτυχίες, όσο για το ωραίο σώμα μια αθλήτριας ή για προσωπικές στιγμές της. Ετσι, αθλήτριες χωρίς επιτυχίες διαθέτουν περισσότερους followers από καταξιωμένες συναδέλφους τους με διεθνείς διακρίσεις. «Δυστυχώς δεν έχω τόσο ωραίο σώμα, όπως κορίτσια από άλλα σπορ και, παρά τις διακρίσεις μου, δεν διαθέτω κοινό», μας εξομολογήθηκε κορυφαία αθλήτρια από άθλημα το οποίο δεν... φημίζεται για τα γεμάτα θηλυκότητα σώματά του.

Πολλοί αθλητές καταφεύγουν σε επαγγελματίες με αποτέλεσμα τα «προφίλ» τους να μην ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα και στην προσωπικότητά τους. «Δεν έχω πολύ χρόνο να ασχοληθώ, αλλά δεν θα το έδινα σε επαγγελματία γιατί οι αναρτήσεις που θα ανέβαζε δεν θα εξέφραζαν εμένα», τόνισε η Νικόλ Κυριακοπούλου.

Μια άλλη διάσταση δίνει ο Θανάσης Βασιλειάδης, πρόεδρος της Ελληνικής Ομοσπονδίας Γυμναστικής: «Ενας αθλητής πρέπει να διαθέτει ανάλογη παιδεία για να αντέξει στην καταιγίδα της αυτοπροβολής. Ανησυχώ γιατί η καθημερινή προβολή εγκυμονεί κινδύνους για τους ίδιους και, μην ξεχνάμε, ότι οι περισσότεροι αθλητές μας είναι νέοι. Μέσα από τα social media γίνονται περισσότερο εγωκεντρικοί. Οταν πρόκειται για ατομικό άθλημα ενδέχεται να μην υπάρχουν επιπτώσεις, στα ομαδικά όμως είναι επικίνδυνο». Τι μπορεί όμως να κερδίσει ένας αθλητής ή μια αθλήτρια μέσα από τις έμμεσες διαφημίσεις; Από ένα ρολόι, αθλητικά παπούτσια και ρούχα, μέχρι σεβαστά χρηματικά ποσά ή και αυτοκίνητα. Θετικά ή αρνητικά τα social media αποτελούν... λαμπρό πεδίο για εξεύρεση χορηγών στην Ελλάδα και όχι μόνο. Και δεν είναι τυχαίο ότι ο κορυφαίος ιστιοπλόος του κόσμου για το 2018, ο Παύλος Κοντίδης, ολοκλήρωσε ομιλία του σε νεαρούς ιστιοπλόους στην Πάρο, αναφέροντας τις διευθύνσεις των σελίδων του.

23-OIK_TECH_KATHI 20/11/18 20:52 Page 23

GADGETS

YOU TUBE

Διαφημίσεις σε ταινίες

Μέχρι πρότινος, το YouTube προσέφερε στους χρήστες τη δυνατότητα να αγοράσουν ταινίες όπως συμβαίνει και με άλλες υπηρεσίες όπως το iTunes και το Amazon Video στις οποίες υπάρχει και η δυνατότητα ενοικίασης. Κατά την αναπαραγωγή των συγκεκριμένων ταινιών, προβάλλονται και διαφημίσεις αν και υπάρχει η πληροφορία ότι η Google συζητά και άλλους εναλλακτικούς τρόπους εσόδων όπως χορηγούμενες προβολές κ.α. Τα κύρια πλεονεκτήματα που έχει το YouTube στο χώρο αυτό σε σχέση με άλλες υπηρεσίες είναι το 1,9 δισ. ενεργοί χρήστες που επισκέπτονται την υπηρεσία του κάθε μήνα καθώς και η δυνατότητα στοχευμένων διαφημίσεων μέσω των υπηρεσιών της Google. Η κίνηση απευθύνεται αρχικά στις Ηνωμένες Πολιτείες.

APPLE

Χαμηλότερες πωλήσεις iPhone

Σε προσαρμογή των παραγγελιών παραγωγής, βρίσκεται αυτή την περίοδο η Apple, μειώνοντας τις παραγγελίες παραγωγής λόγω των χαμηλότερων του αναμενόμενου πωλήσεων και των τριών μοντέλων iPhone που παρουσίασε φέτος. Στην περίπτωση του iPhone XR, αναμένεται ότι θα παραμείνουν στις 45 γραμμές παραγωγής. Οι αποφάσεις για αναπροσαρμογή στην παραγωγή έγιναν γνωστές πριν από μερικές εβδομάδες από το διοικητικό συμβούλιο της Apple. Αναλυτές της αγοράς υποστηρίζουν ότι το λανσάρισμα των τριών νέων συσκευών iPhone φέτος αποδείχτηκε δίκοπο μαχαίρι για την εταιρεία και έφερε αναστάτωση στην εφοδιαστική της αλυσίδα, αφού δεν ήταν δυνατό να προβλεφθεί η ζήτηση για όλες τις συσκευές. Φυσικά τα δεδομένα των πωλήσεων μπορούν να ανακάμψουν εν όψει και της χριστουγεννιάτικης περιόδου.

Instagram

Προβλήματα με το Download your Data

Λίγους μόνο μήνες μετά το λανσάρισμα του εργαλείου του Download Your Data στο Instagram, ήδη έχει παρουσιαστεί ένα πρόβλημα το οποίο άφησε εκτεθειμένους αρκετούς χρήστες. Χρήστες ανέφεραν ότι στην προσπάθειά τους να κατεβάσουν το αρχείο με τις φωτογραφίες και τα videos τους, παρατήρησαν πως στο URL link συμπεριλαμβανόταν γραμμένο και το password τους, με αποτέλεσμα να μπορούσε με ευκολία να το βρει οποιοσδήποτε έχει πρόσβαση στον ίδιο υπολογιστή από το ιστορικό πλοήγησης του web browser. Η ομάδα ανάπτυξης έχει ανακοινώσει ότι κατάφερε να διορθώσει το πρόβλημα και αναφέρει πως έχουν ενημερωθεί με email όσοι ήρθαν αντιμέτωποι με αυτήν την κατάσταση. Τονίζεται ότι τα εν λόγω passwords δεν έχουν διαρρεύσει ούτε εμφανίζονται κάπου αλλού εκτός από το URL link για το download των δεδομένων του χρήστη.

VIDEO GAME

Σε αναπαράσταση ο αρχαιοελληνικός κόσμος

Οι δημιουργοί του βιντεοπαιχνιδιού επέλεξαν να αναπαραγάγουν τμήματα του Παρθενώνα σε άσχετα κτίρια, προφανώς για λόγους ευκολίας, ή να αντικαταστήσουν τις μετόπες του θησαυρού των Σικυωνίων στους Δελφούς με παραστάσεις από τον Ναό του Δία στην Αρχ. Ολυμπία. Ωστόσο, η προσπάθειά τους να δημιουργήσουν μία κατά το δυνατόν πιστή εικόνα του αρχαιοελληνικού κόσμου λίγο πριν από το ξέσπασμα του Πελοποννησιακού Πολέμου έχει αναγνωριστεί ακόμα και από ιστορικούς και καθηγητές κλασικών σπουδών. Αλλωστε, η ομάδα της Ubisoft επιστράτευσε τη βοήθεια ενός ιστορικού συμβούλου, ο οποίος βοήθησε τους σχεδιαστές να αναπαραστήσουν τα εμβληματικά κτίρια της αρχαιότητας και τον γλυπτό τους διάκοσμο, αντικαθιστώντας το λευκό των συμβατικών απεικονίσεων με έντονα χρώματα. Αμέσως μετά την κυκλοφορία του παιχνιδιού που φέρει τον τίτλο «Odyssey», δεκάδες μελετητές έσπευσαν να εκφράσουν την άποψή τους στο Twitter χρησιμοποιώντας το hashtag #ACademic Odyssey, ενώ οι περισσότεροι εξ αυτών σχολίασαν θετικά την προσπάθεια των δημιουργών.

Είναι δίλημμα ηθικής φύσεως κατά πόσον πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένα προγεννητικό τεστ, που μπορεί να προβλέψει το επίπεδο νοημοσύνης ενός εμβρύου.

Τεστ προβλέπει την εξυπνάδα του εμβρύου

Δεν έχει χρησιμοποιηθεί εμπορικά, αλλά η εταιρεία συζητά με κλινικές εξωσωματικής γονιμοποίησης στις ΗΠΑ

Ένα νέο προγεννητικό τεστ είναι το πρώτο στον κόσμο που, σύμφωνα με τους δημιουργούς του, επιτρέπει στους ανθρώπους, οι οποίοι χρησιμοποιούν την εξωσωματική γονιμοποίηση, να ελέγχουν γενετικά εκ των προτέρων πόσο πιθανό είναι το παιδί που θα γεννηθεί, να έχει χαμηλό δείκτη νοημοσύνης. Από εκεί και πέρα, ανοίγει ο –μάλλον ανηφορικός– δρόμος της επιλογής των γονέων αν θα κρατήσουν αυτό το έμβρυο και άρα να επιλέξουν πόσο έξυπνο παιδί θέλουν. Μέχρι σήμερα δεν υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας έξυπνων μωρών μέσω γενετικής επιλογής, αλλά αυτό ίσως αλλάξει στο μέλλον, κάτι που αποτελεί «βόμβα» στο πεδίο της βιοηθικής. Η γενετική της νοημοσύνης είναι ήδη ένα από τα πιο επίμαχα επιστημονικά ζητήματα και θα γίνει ακόμη πιο επίμαχο με τις νέες εξελίξεις. Το τεστ ακόμη δεν έχει χρησιμοποιηθεί εμπορικά, αλλά, σύμφωνα με το New Scientist, η εταιρεία άρχισε συζητήσεις με αρκετές κλινικές εξωσωματικής γονιμοποίησης στις ΗΠΑ ώστε να το προσφέρουν στους πελάτες τους.

Σήμερα δεν υπάρχει η δυνατότητα δημιουργίας έξυπνων μωρών μέσω γενετικής επιλογής, αλλά αυτό ίσως αλλάξει στο μέλλον, κάτι που αποτελεί «βόμβα» στο πεδίο της βιοηθικής.

Εδώ και αρκετά χρόνια είναι δυνατό να γίνουν απλούστερα προγεννητικά τεστ σε έμβρυα στο πλαίσιο της εξωσωματικής γονιμοποίησης. Για παράδειγμα, γονείς με υψηλό κίνδυνο να αποκτήσουν παιδί με κυστική ίνωση, μπορούν να κάνουν ένα γενετικό τεστ και να επιλέξουν ένα έμβρυο που δεν θα έχει στο DNA του το σχετικό γονίδιο κινδύνου. Κάτι ανάλογο μπορεί να γίνει με άλλες παθήσεις που οφείλονται μόνο σε ένα ελαττωματικό γονίδιο ή όσες προκαλούνται από χρωμοσωμικές ανωμαλίες όπως το σύνδρομο Ντάουν.

Αλλαξε το παγκόσμιο πρότυπο του κιλού

Άλλη μία αποκαθήλωση πέρασε στην ιστορία: Το «αληθινό» κιλό, ένας κύλινδρος από κράμα πλατίνας και ιριδίου, που εδώ και 130 χρόνια ήταν το παγκόσμιο πρότυπο για τη μέτρηση της μάζας, έπαψε πια να αποτελεί το σημείο αναφοράς για τον ορισμό του κιλού.

Οι αντιπρόσωποι από τα 60 κράτη-μέλη του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών (BIPM), που συνήλθαν αυτήν την εβδομάδα στις Βερσαλίες της Γαλλίας, αναθεώρησαν ξανά το Διεθνές Σύστημα Μονάδων (SI) και ενέκριναν σήμερα δια ψηφοφορίας αναθεώρηση του ορισμού του κιλού, σύμφωνα με το BBC και τους «New York Times». Η αναθεώρηση θα τεθεί επίσημα σε ισχύ στις 20 Μαΐου του 2019 και είχε ως αντικείμενο τέσσερις από τις βασικές μονάδες του συστήματος: Το χιλιόγραμμο ή κιλό (μονάδα μέτρησης της μάζας), το αμπέρ (μονάδα μέτρησης της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος), το κέλβιν (μονάδα μέτρησης της θερμοκρασίας) και το γραμμομόριο (μονάδα μέτρησης για την ποσότητα ύλης ενός σώματος).

Μαζί με το κιλό αναθεωρήθηκαν το αμπέρ, το κέλβιν και το γραμμομόριο.

Οι μονάδες θα ορίζονται πλέον έμμεσα, με όρους κάποιας φυσικής σταθεράς. Συγκεκριμένα, το κιλό θα ορίζεται με βάση την κβαντική Σταθερά Πλανκ, τη μικρότερη δυνατή μονάδα ενέργειας που δεν αλλάζει ποτέ και από την οποία μπορεί να προκύψει η μάζα σύμφωνα με τη θεωρία του Αϊνστάιν για τη σχέση μάζας - ενέργειας. Το αμπέρ θα ορίζεται με βάση το φορτίο τού ηλεκτρονίου, το κέλβιν με βάση τη Σταθερά Μπόλτζμαν και το γραμμομόριο με βάση τη Σταθερά Αβογκάντρο.

Μέχρι σήμερα το πρότυπο του κιλού, το λεγόμενο και μόνο «αληθινό» κιλό ή «Το Μεγάλο Κ» (Le Grand K), που χρησιμοποιείται από το 1889, φυλάσσεται σε ένα εργαστήριο στο κτίριο του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών (το οποίο είχε ιδρυθεί το 1875), στις Σέβρες της Γαλλίας.

Το νέο μοντέλο το οποίο εγκρίθηκε από τους αντιπροσώπους των 60 κρατών- μελών, θα τεθεί σε ισχύ στις 20 Μαΐου του 2019.

Ο εν λόγω εμβληματικός λαμπερός κύλινδρος, που διεκδικούσε το δικαίωμα να αποκαλείται το μοναδικό αληθινό κιλό στον κόσμο, αποτελεί το τελευταίο υλικό κατασκεύασμα που ακόμη χρησιμοποιείτο για τον ορισμό μίας μονάδας του συστήματος SI.

Η αναθεώρηση έχει ως στόχο να κάνει τις μονάδες μέτρησης πιο σταθερές και αξιόπιστες σε βάθος χρόνου, συνδέοντας τις μετρήσεις στο μικροσκοπικό επίπεδο (ατομικό και κβαντικό) με τις μετρήσεις στο μακροσκοπικό επίπεδο.

Βιο-ψηφιακή κουρτίνα για την κλιματική αλλαγή

Μια κουρτίνα κάλυψε προσφάτως την πρόσοψη του εργοστασίου εμπριμέ στο Κάστρο του Δουβλίνου. Είναι μια εγκατάσταση του αρχιτεκτονικού και σχεδιαστικού γραφείου ecoLogical Studio, που δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το climate-KIC, την πιο γνωστή ευρωπαϊκή πρωτοβουλία κλιματικών καινοτομιών. Στοχεύει στο να επιταχύνει λύσεις στο πρόβλημα της αλλαγής του κλίματος, δεσμεύοντας διοξείδιο του άνθρακα από την ατμόσφαιρα και αποθηκεύοντάς το, σε πραγματικό χρόνο: περίπου ένα κιλό διοξείδιο του άνθρακα κάθε μέρα, ποσότητα που ισοδυναμεί με αυτήν που δεσμεύουν 20 μεγάλα δέντρα.

Η κουρτίνα για αστικό περιβάλλον φέρει το όνομα Photo.synth.etica και αποτελείται από τμήματα διαστάσεων 16,2 Χ 7 μέτρων το καθένα. Κάθε τμήμα λειτουργεί ως φωτοβιοαντιδραστήρας, δηλαδή ως ένας ψηφιακά σχεδιασμένος και κατά παραγγελία κατασκευασμένος από βιοπλαστικό αποθηκευτικός χώρος ο οποίος, τη μέρα, χρησιμοποιεί το φως του ήλιου για να τραφούν καλλιέργειες μικροσκοπικών φυκιών, και το βράδυ φωσφορίζει. Ο αέρας του άστεως εισέρχεται από τη βάση της κουρτίνας, ταξιδεύει ως φουσκάλες μέσα στο βιοπλαστικό, έρχεται σε επαφή με τα αδηφάγα μικρόβια τα οποία δεσμεύουν και αποθηκεύουν τα μόρια του διοξειδίου του άνθρακα μέσα στα φύκια, που μετατρέπονται σε βιομάζα. Η βιομάζα μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην παραγωγή βιοπλαστικής πρώτης ύλης και η διαδικασία ολοκληρώνεται με την έκλυση, από το άνω μέρος της κουρτίνας στην ατμόσφαιρα του άστεως, οξυγόνου που έχει προέλθει από τη φωτοσύνθεση. Η Photo.synth.etica παρουσιάστηκε στη φετινή Σύνοδο για Κλιματικές Καινοτομίες που έγινε στην πρωτεύουσα της Ιρλανδίας.

Δημιουργήθηκε σε συνεργασία με το climate-KIC, την πιο γνωστή ευρωπαϊκή πρωτοβουλία κλιματικών καινοτομιών.

Πρόκειται για την Photo.synth.etica, που δεσμεύει και αποθηκεύει το διοξείδιο του άνθρακα.

MARKET PLACE

Πλήθος δρομέων, στον 2ο Radisson Blu Διεθνή Μαραθώνιο Λάρνακας

Χιλιάδες δρομείς έτρεξαν το πρωί της Κυριακής στη Λάρνακα, με σημείο εκκίνησης τις Φοινικούδες, με συμμετοχές από περισσότερες από 40 χώρες. Από Αργεντινή και Ουκρανία ήρθαν οι νικητές του Μαραθωνίου. Την πρώτη εκκίνηση της ημέρας έδωσε ο Δήμαρχος Λάρνακας, Ανδρέας Βύρας, με τον Μάριο Πολυβίου, εκπρόσωπο του Radisson Blu, ονομαστικού χορηγού της διοργάνωσης. Δυναμική αγωνιστική παρουσία είχε η Stoiximan Running Team, με τον Χρήστο Καλλία να τερματίζει πρώτος στα 5 χλμ. Ανδρών (00:14:44) και τις Αθηνά Κοΐνη (00:16:38)και Αναστασία Μαρινάκου (00:16:54) να καταλαμβάνουν τις δύο πρώτες θέσεις στα 5 χλμ. των Γυναικών. Την εκκίνηση των 5 χλμ έδωσε ο υπουργός Παιδείας, Κώστας Χαμπιαούρης, με τον Δήμαρχο Λάρνακας, Ανδρέα Βύρα και τον Σάββα Κάκκο, εκπρόσωπο του Radisson Blu.

Βραβεύσεις της Louis Hotels στην World Travel Market στο Λονδίνο

Η Louis Hotels είχε και φέτος μια ιδιαίτερα επιτυχημένη παρουσία στη διεθνή έκθεση τουρισμού World Travel Market στο Λονδίνο, που πραγματοποιήθηκε στις 5-8 Νοεμβρίου. Εκπρόσωποι της Louis Hotels είχαν επαφές με τουριστικούς οργανισμούς και πράκτορες από όλο τον κόσμο. Ιδιαίτερη έμφαση σε αυτές τις επαφές δόθηκε στην προώθηση των υφιστάμενων αλλά και νέων ξενοδοχείων της όπως το Louis Ivi Mare, του πολυτελούς ξενοδοχείου που βρίσκεται στην Πάφο και πρόκειται να ξεκινήσει την λειτουργία του τον Μάιο του 2019. Επιπρόσθετα, δύο ξενοδοχεία της Louis Hotels, το The King Jason και το Nausicaa Beach, έλαβαν χρυσά βραβεία καθώς ψηφίστηκαν από τους πελάτες της TUI ανάμεσα στα 4 καλυτέρα ξενοδοχεία στην κατηγορία τους. Συγκεκριμένα, το King Jason έλαβε το «Gold Award Overall Winner» στην κατηγορία First Choice Premier ενώ το Louis Nausicaa το «Gold Award Overall Winner» στην κατηγορία TUI Family Life.

«Stick & Win»: Συνεργασία ΑΛΦΑΜΕΓΑ-ΕΚΟ για Mobile App

Την συνεργασία τους για τη διεξαγωγή κοινού προγράμματος ανταμοιβής πελατών με δωρεάν προϊόντα, μέσω μιας πρωτοποριακής εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα ανακοίνωσαν οι ΑΛΦΑΜΕΓΑ και η ΕΚΟ. Το νέο πρόγραμμα ανταμοιβής πελατών με δωρεάν προϊόντα, που ξεκίνησαν οι Υπεραγορές ΑΛΦΑΜΕΓΑ και η ΕΚΟ, δίνει τη δυνατότητα στο καταναλωτικό κοινό να αποκτήσει τα προϊόντα αυτά μέσα από την ολοκληρωμένη εφαρμογή «Stick & Win». Οι χρήστες του νέου έξυπνου mobile app «Stick & Win» μπορούν, με ένα απλό κλικ, να αποκτήσουν τα πορσελάνινα πιάτα του διεθνώς αναγνωρισμένου γερμανικού οίκου KAHLA εντελώς δωρεάν. Τα ψηφιακά κουπόνια θα είναι διαθέσιμα από 19/11/2018 έως 07/04/2019, ενώ οι εξαργύρωση των κουπονιών θα γίνεται μέχρι τις 14/04/2019 ή μέχρι εξαντλήσεως των αποθεμάτων.

Ετήσιο Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι στο Leptos Kamares Village

Μεγάλη επιτυχία σημείωσε το Χριστουγεννιάτικο Παζαράκι που διοργανώθηκε στο Leptos Kamares Village στην Τάλα με τις καθαρές εισπράξεις να πηγαίνουν για την ενίσχυση του Παγκύπριου Συνδέσμου Καρκινοπαθών και φίλων. Στο παζαράκι, που διοργάνωσαν από κοινού το "In Any Event" και το Leptos Kamares Club,συμμετείχαν ιδιοκτήτες κατοικιών της περιοχής, διάφοροι σύνδεσμοι καθώς επίσης ντόπιοι και άλλοι ξένοι οι οποίοι παρουσίασαν τις δημιουργίες τους με νόστιμα Χριστουγεννιάτικα εδέσματα, χειροποίητα κοσμήματα, κεραμικά, στολίδια, βιβλία, παιγνίδια και άλλα είδη. Οι διοργανωτές προσέφεραν ένα διασκεδαστικό πρόγραμμα με μουσική χορό, τραγούδι και κληρώσεις δώρων και κατάφεραν να μαζέψουν ένα σημαντικό ποσό ως μια μικρή άλλα σημαντική βοήθεια για τον ΠΑΣΥΚΑΦ ευχαριστώντας όλους τους παρευρισκόμενους για τη συμμετοχή και τη βοήθειά τους.

Φόροι και φόβοι κατάσχεσης «ροκανίζουν» τις καταθέσεις

Κατά 600 εκατ. μειώθηκαν στις αρχές Νοεμβρίου σε σχέση με τον Σεπτέμβριο

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Οι αυξημένες φορολογικές υποχρεώσεις, που κορυφώνονται το τρίτο τρίμηνο του έτους, «ροκανίζουν» τις λιγοστές καταθέσεις που έχουν τα ελληνικά νοικοκυριά στις τράπεζες, το επίπεδο των οποίων μειώθηκε τον προηγούμενο μήνα, αντιστρέφοντας την ανοδική πορεία που είχαν έως και τον Αύγουστο.

Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που δημοσιεύει η «Κ», με βάση τα οποία στις αρχές Νοεμβρίου οι τραπεζικές καταθέσεις υποχώρησαν κατά 600 εκατ. ευρώ σε σχέση με τα τέλη Σεπτεμβρίου.

Συγκεκριμένα, από 142 δισ. ευρώ που ήταν οι καταθέσεις των νοικοκυριών και επιχειρήσεων στα τέλη Σεπτεμβρίου μειώθηκαν στα 141,6 δισ. ευρώ στα τέλη Οκτωβρίου, ενώ μέσα στην πρώτη εβδομάδα του Νοεμβρίου άλλα 200 εκατ. ευρώ αποσύρθηκαν από τις τράπεζες, περιορίζοντας το ύψος των καταθέσεων στα 141,4 δισ. ευρώ στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας.

Οι εκροές που παρατηρούνται είναι αρκετές για να ανακόψουν μια πιο αποφασιστική μείωση του ELA.

Να σημειωθεί ότι στα τέλη Αυγούστου το ύψος των καταθέσεων ήταν στα 141,9 δισ. ευρώ, ακολουθώντας ανοδική πορεία από τις αρχές του χρόνου.

Οι εκροές που παρατηρούνται δεν δημιουργούν κλίμα ανησυχίας στις τράπεζες, καθώς δεν συνδέονται με κάποιον ουσιαστικό λόγο αποσταθεροποίησης της οικονομίας.

Αντίθετα, αποδίδονται στις φορολογικές υποχρεώσεις που υποχρεούνται να καταβάλλουν επιχειρήσεις και νοικοκυριά τους τελευταίους μήνες του έτους, αλλά και ένα γενικότερο φόβο που έχει να κάνει με τις κατασχέσεις λογαριασμών για όσους χρωστούν κυρίως στο Δημόσιο και την άρση του τραπεζικού απορρήτου. Να σημειωθεί ότι από τον Σεπτέμβριο έως και τον Δεκέμβριο, «τρέχουν» οι δόσεις για τον φόρο εισοδήματος τόσο από τα φυσικά όσο και από τα νομικά πρόσωπα, σε συνδυασμό με την αποπληρωμή του ΕΝΦΙΑ.

Σε κάθε περίπτωση, οι εκροές που παρατηρούνται είναι αρκετές για να ανακόψουν μια πιο αποφασιστική μείωση του ELA, που, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, αποκλιμακώθηκε οριακά.

Οπως ανακοίνωσε η ΤτΕ, το ανώτατο όριο παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) προς τις ελληνικές τράπεζες καθορίστηκε έως και την Πέμπτη 13 Δεκεμβρίου 2018 στο ποσό των 4,9 δισ. ευρώ και είναι μειωμένο μόλις κατά 100 εκατ. ευρώ. Αν και όπως σημειώνει στην ανακοίνωσή της η ΤτΕ, «η μείωση του ανώτατου ορίου κατά 100 εκατ. ευρώ αντανακλά τη βελτίωση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών, λαμβανομένων υπόψη των ροών που προέρχονται από καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα και από την πρόσβαση των τραπεζών στις χρηματοπιστωτικές αγορές», είναι σαφές ότι η μείωση που καταγράφηκε δεν συνιστά ουσιαστική αποκλιμάκωση της εξάρτησης από το ευρωσύστημα.

Να σημειωθεί ότι μέχρι σήμερα δύο ελληνικές τράπεζες, η Εθνική και η Πειραιώς, έχουν μηδενίσει τον ELA, ενώ η Alpha Bank και η Eurobank προγραμματίζουν την απεξάρτησή τους έως τα τέλη του χρόνου.

Η ανακοπή της ανοδικής πορείας των καταθέσεων που καταγράφεται δεν ανατρέπει τα σχέδια των τραπεζών, οι οποίες αντλούν την αναγκαία ρευστότητα από τη διατραπεζική.

Είναι όμως σαφές ότι δοκιμάζει τις αντοχές των νοικοκυριών που βλέπουν το διαθέσιμο εισόδημά τους να μειώνεται, αλλά και τη ρευστότητα των επιχειρήσεων που συρρικνώνεται παρά το γεγονός ότι η οικονομία έχει μπει σε ρυθμό ανάπτυξης.

Από 142 δισ. ευρώ που ήταν οι καταθέσεις των νοικοκυριών και επιχειρήσεων στα τέλη Σεπτεμβρίου μειώθηκαν στα 141,6 δισ. ευρώ στα τέλη Οκτωβρίου, ενώ μέσα στην πρώτη εβδομάδα του Νοεμβρίου άλλα 200 εκατ. ευρώ αποσύρθηκαν από τις τράπεζες, περιορίζοντας το ύψος των καταθέσεων στα 141,4 δισ. ευρώ στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας..

ΑΝΑΛΥΣΗ

Πιέσεις σε στερλίνα και βρετανικά ομόλογα λόγω Brexit

Μετά την κατ' αρχήν συμφωνία της κυβέρνησης της Τερέζα Μέι και των 27 χωρών-μελών της Ευρωπαϊκής Ενωσης για τους όρους αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου, το ενδιαφέρον των επενδυτών επικεντρώθηκε στις ενδοκυβερνητικές εξελίξεις. Λίγες ώρες μετά την έγκριση της εν λόγω συμφωνίας από το υπουργικό συμβούλιο, τέσσερις υπουργοί παραιτήθηκαν, μεταξύ των οποίων και ο αρμόδιος υπουργός για το Brexit Ντόμινικ Ράαμπ. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με δημοσιεύματα της Παρασκευής, το Δημοκρατικό Ενωτικό Κόμμα (DUP) της Βορείου Ιρλανδίας προτίθεται να αποσύρει τη στήριξή του στην κυβέρνηση αν δεν παραιτηθεί η Τερέζα Μέι από τη θέση της πρωθυπουργού της χώρας, ενώ φαίνεται πως έχουν συγκεντρωθεί οι απαιτούμενες 48 επιστολές βουλευτών των Τόρις στη λεγόμενη κομματική επιτροπή 1922 του Συντηρητικού Κόμματος για να ξεκινήσει η σχετική διαδικασία πρότασης μομφής κατά της πρωθυπουργού. Εντούτοις, σε συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε η Τερέζα Μέι μετά την παραίτηση των υπουργών ξεκαθάρισε πως δεν πρόκειται να παραιτηθεί και διαβεβαίωσε ότι θα φέρει εις πέρας τη διαδικασία του Brexit.

Σε αυτό το περιβάλλον, οι βρετανικοί κυβερνητικοί τίτλοι ενισχύθηκαν, με την απόδοση του 10ετούς ομολόγου να κυμαίνεται στο 1,41% στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, κοντά στο χαμηλό 3 μηνών 1,35%, στο οποίο βρέθηκε μία ημέρα νωρίτερα. Ανάλογη πορεία είχε και η απόδοση του 10ετούς γερμανικού ομολόγου, η οποία την Παρασκευή τελούσε υπό διαπραγμάτευση κοντά στο χαμηλό τριών εβδομάδων 0,35%, στο οποίο βρέθηκε την Πέμπτη. Στις αγορές συναλλάγματος, η λίρα Αγγλίας δέχθηκε πιέσεις, με την ισοτιμία λίρας - δολαρίου να κινείται στην περιοχή του 1,2800 την Παρασκευή, κοντά στο χαμηλό δύο εβδομάδων 1,2722, που είδαμε την προηγούμενη ημέρα, ενώ η ισοτιμία ευρώ - λίρας ανήλθε σε υψηλό δύο εβδομάδων κοντά στο 0,8900. Τα κέρδη έναντι της στερλίνας ευνόησαν το ευρώ και έναντι του δολαρίου, καταγράφοντας υψηλό μιας εβδομάδας 1,1368, νωρίς στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή, παρά τα απογοητευτικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στα μέσα της εβδομάδας για το ΑΕΠ γ΄ τριμήνου της Γερμανίας, τα οποία έδειξαν συρρίκνωση του ρυθμού ανάπτυξης για πρώτη φορά από το α΄ τρίμηνο του 2015 (-0,2% σε τριμηνιαία βάση από +0,5% το β΄ τρίμηνο). Τα στοιχεία Οκτωβρίου για τον πληθωρισμό στις ΗΠΑ, τα οποία έδειξαν πτώση του δομικού στο 2,1% ετησίως από 2,2% τον προηγούμενο μήνα, συντέλεσαν επίσης στη μερική αποδυνάμωση του δολαρίου. Ως αποτέλεσμα, ο δολαριακός δείκτης DXY κυμαινόταν την Παρασκευή κοντά στο χαμηλό 5 ημερών 96,747, στο οποίο είχε βρεθεί την Τετάρτη.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

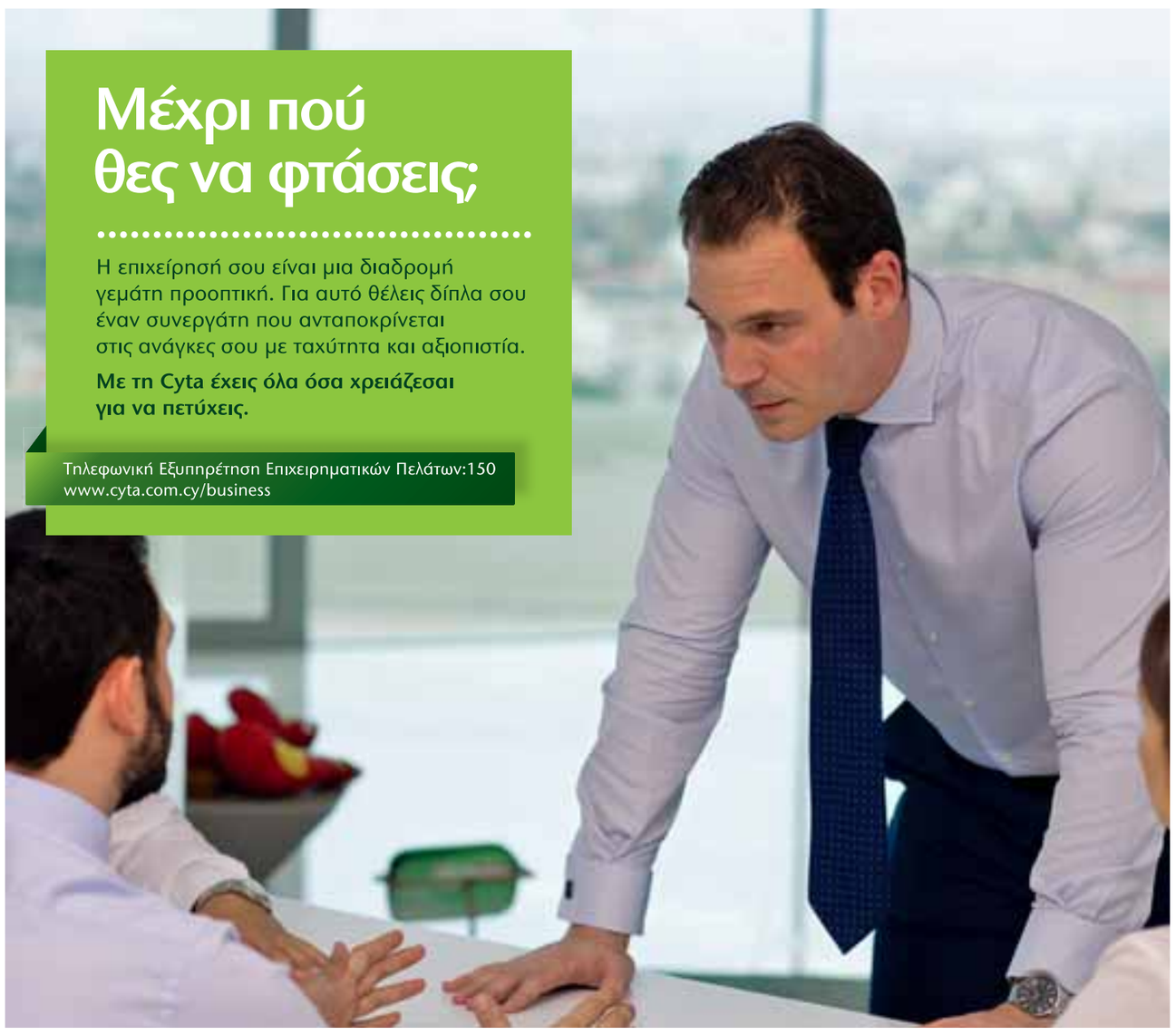

ΧΑΚ: Επιστροφή στις ζημιές

Στις ζημιές επέστρεψε σήμερα το Χρηματιστήριο, έπειτα από τα μικρά κέρδη της Δευτέρας. Σε μια συνεδρία που χαρακτηρίστηκε από πενιχρό επενδυτικό ενδιαφέρον, ο Γενικός Δείκτης υποχώρησε στις 66,54 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 0,11%. Παραπλήσιες απώλειες, σε ποσοστό 0,10%, παρουσίασε και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 39,80 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε μόλις στις €38.045. Κέρδη παρουσίασαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί Δείκτες, με εξαίρεση την Εναλλακτική Αγορά, που κατέγραψε απώλειες 0,37%. Ανοδικά κινήθηκαν οι Επενδυτικές με 0,71%, η Κύρια Αγορά με 0,30%, ενώ ο τομέας των Ξενοδοχείων δεν κατέγραψε μεταβολή. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €21.403 (πτώση 0,82% - τιμή κλεισίματος €1.69). Ακολούθησαν οι μετοχές της Logicom με €7.762 (χωρίς μεταβολή – τιμή κλεισίματος €1,35), της Ermes Department Stores με €4.480 (πτώση 5,17% - τιμή κλεισίματος €0,05), της Τσιμεντοποιΐας Βασιλικού με €4.480 (πτώση 1,54% - τιμή κλεισίματος €2,56) και της Δήμητρα Επενδυτική με €1.272 (άνοδος 0,84% - τιμή κλεισίματος €0,47). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, δύο κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις πτωτικά και τέσσερις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε μόλις 34. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε την υποδιαίρεση της ονομαστικής αξίας των Ομολόγων της εταιρείας Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company με αναλογία 100:1, σύμφωνα και με τη σχετική ανακοίνωση της εταιρείας με ημερομηνία 12 Ιουνίου 2018. Ως εκ τούτου, από την Παρασκευή, 23 Νοεμβρίου 2018, τα Ομόλογα της εταιρείας θα τυγχάνουν διαπραγμάτευσης στην Αγορά Εταιρικών Χρεογράφων της Ρυθμιζόμενης Αγοράς του ΧΑΚ με τα πιο κάτω χαρακτηριστικά: Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company 900 £1.000 GB00BZ3TBX81 TRISTONE/ ΤΡΙΣΤΟΝΕ. Η πιο πάνω τροποποίηση έγινε σύμφωνα με τους όρους έκδοσης των Ομολόγων και εκτός από την αλλαγή στην εισηγμένη ποσότητα και ονομαστική αξία, τα Ομόλογα θα φέρουν τους ίδιους όρους που ίσχυαν κατά την αρχική εισαγωγή τους.

Προτάσεις ΣΕΒ, Χ.Α., τραπεζών για αποφυγή νέων FF

Την κοινή πρωτοβουλία του ΣΕΒ, του Χρηματιστηρίου και της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών για την ανασύσταση και ενίσχυση του Εθνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσίασαν χθες ο πρόεδρος του ΣΕΒ Θεόδωρος Φέσσας, ο πρόεδρος της ΕΕΤ Νίκος Καραμούζης και ο πρόεδρος του Χρηματιστηρίου Σωκράτης Λαζαρίδης, στη σκιά της υπόθεσης της Folli Follie αλλά και άλλων αντίστοιχων που πλήττουν την εικόνα των ελληνικών επιχειρήσεων. Οπως σημείωσε ο κ. Φέσσας, «τους τελευταίους μήνες παρακολουθούμε μεμονωμένες αλλά σημαντικές υποθέσεις κακής εταιρικής διακυβέρνησης. Οι υποθέσεις αυτές έχουν δημιουργήσει μια εντεινόμενη αμφισβήτηση, μια σκιά πάνω από την εταιρική αξία και αξιοπιστία των ελληνικών επιχειρήσεων. Οι υποθέσεις αυτές δεν αποτελούν τον κανόνα. Είναι καθήκον μας να κάνουμε ό,τι χρειάζεται ώστε να βελτιώσουμε την ποιότητα και την αξιοπιστία των οικονομικών στοιχείων και της εταιρικής διακυβέρνησης ειδικά των μεγαλύτερων επιχειρήσεων, είτε αυτές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο είτε όχι». Ενα αποτελεσματικό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης εισηγμένων και μη επιχειρήσεων έχει οικονομική και κοινωνική αξία, σημείωσε από την πλευρά του ο κ. Ν. Καραμούζης. «Η διαφάνεια, η λογοδοσία, η αξιοπιστία, ο αποτελεσματικός εξωτερικός και εσωτερικός έλεγχος, η αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων στην εταιρική διακυβέρνηση, βελτιώνουν τις συνθήκες βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας μιας επιχείρησης, επαυξάνουν τις πιθανότητες και διευρύνουν τα μέσα πρόσβασης στις αγορές και τους καλύτερους όρους δανεισμού, διασφαλίζουν τα συμφέροντα, άρα και την εύρυθμη λειτουργία όλων των εμπλεκομένων σε μια επιχειρηματική οντότητα μετόχων, διοίκησης, προμηθευτών, πιστωτών και τραπεζών, δημόσιας διοίκησης». Οπως τόνισε ο πρόεδρος της ΕΕΤ, «μετά τα πρόσφατα ατυχή γεγονότα, είναι αναγκαίο να επανεξετάσουμε σε πνεύμα συνεννόησης και χωρίς υπερβολές και ακρότητες το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης εισηγμένων και μη εταιρειών, αλλά κυρίως τους μηχανισμούς παρακολούθησης και εφαρμογής των αποφάσεων». Από την πλευρά του ο κ. Λαζαρίδης επισήμανε πως η αύξηση της αξιοπιστίας της ελληνικής αγοράς προς τους διεθνείς και εγχώριους επενδυτές και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων είναι άμεσα συνυφασμένη με τη σωστή εφαρμογή των αρχών της εταιρικής διακυβέρνησης. Είναι σημαντικό για τις εισηγμένες επιχειρήσεις να έχουν εταιρική διακυβέρνηση που τους επιτρέπει πρόσβαση στη διεθνή επενδυτική κοινότητα με αποδεκτές αξίες, ανέφερε τονίζοντας ότι τα τελευταία χρόνια ολοένα και περισσότεροι επενδυτές θέτουν ως προϋπόθεση για την επένδυση σε μια εταιρεία την ύπαρξη και εφαρμογή κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης. Στην ίδια κατεύθυνση κινούνται και ελληνικές τράπεζες, όπως τόνισε ο κ. Καραμούζης, οι οποίες έχουν εντάξει τη μορφή και τον τρόπο εταιρικής διακυβέρνησης, ιδιαίτερα για τις μεγάλες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της πιστοληπτικής αξιολόγησης. Οι τρεις φορείς ανακοίνωσαν 14 προτάσεις προς τις επιχειρήσεις, τις ελεγκτικές αρχές και το κράτος, ανάμεσα στις οποίες η επικαιροποίηση του ελληνικού κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, η ανάπτυξη προτύπων λειτουργίας των συμβουλίων και των επιτροπών ελέγχου των επιχειρήσεων, ο διορισμός ανεξάρτητων μελών Δ.Σ. και η ανάπτυξη εργαλείων συγκριτικής αξιολόγησης πρακτικών εταιρικής διακυβέρνησης.

Την κοινή πρωτοβουλία του ΣΕΒ, του Χ.Α. και της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών για την ανασύσταση και την ενίσχυση του Εθνικού Συμβουλίου Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσίασαν χθες (από αριστερά) ο πρόεδρος του Χρηματιστηρίου Σωκράτης Λαζαρίδης, ο πρόεδρος του ΣΕΒ Θεόδωρος Φέσσας και ο πρόεδρος της ΕΕΤ Νίκος Καραμούζης.